Společnost a politika Zahraničí, Věda

SPOLEČNĚ ZA SLUNCE A SVOBODU

redakce

Poslat • Tisk • Facebook • Twitter • Permalink

Česko-rakouské protijaderné sdružení udělilo cenu Slunce a svoboda 2019 Josefu a Míše Šuplerovým, Mathildě Halla a Fritzi Witzanymu.

Hlavním cílem česko-rakouského sdružení Společně za slunce a svobodu (zkráceně také Slunce a svoboda) je přechod k zásobování energií na bázi obnovitelných zdrojů energie a ukončení provozu jaderných elektráren, především pak jaderné elektrárny Temelín. Sdružení také podporuje navazování osobních, kulturních a dalších kontaktů, především mezi obyvateli Rakouska a České republiky, což má přispět k vytváření komunálních partnerství a posílení demokratické struktury Evropy.

Jednou z významných a výrazných aktivit sdružení je udílení výročních cen, a to vždy začátkem listopadu na připomínku rakouského referenda proti uvedení jaderné elektrárny Zwentendorf do provozu, které se konalo dne 5. 11. 1978. Oceňováni jsou laureáti z obou stran společné hranice, kteří se zasloužili o naplňování cílů sdružení. Letos byly ceny uděleny už po dvanácté, z minulých nositelů můžeme připomenout například novináře a spisovatele Antonína Peliška, starostu Nadějkova Zdeňka Černého (hájícího zájmy nejen své obce při vyhledávání hlubinného úložiště tzv. vyhořelého jaderného paliva), starostu hornorakouského Windhaagu a velkého propagátora obnovitelných zdrojů energie Alfreda Klepatsche nebo kaplickou environmentální aktivistku Růženu Šandovou.

Samotné ceny jsou dosti svérázné, například různé malé spotřebiče na solární pohon nebo akcie firem provozujících větrné či solární elektrárny (letos WEB a Windkraft Simonsfeld AG). Spolu s věcnými cenami mají hodnotu zhruba 1 500 €, které jsou převážně výnosem z jazykových kurzů (jak němčina, tak čeština pro cizince) v Českých Budějovicích a ve Věžovaté Pláni (u Kaplice). Věžovatá Pláň je první členskou obcí spolku Klimabündnis v České republice a úsilí spolku Slunce a svoboda dlouhodobě podporuje. Jazykové kurzy pořádá předseda sdružení Bernhard Riepl a z učitelů, kteří v nich dobrovolně působí, zmiňme například paní Mag. Hadwig Vogl.

Sdružení udělilo cenu Slunce a svoboda 2019 Josefu a Míše Šuplerovým z Rychnova u Nových Hradů (okr. České Budějovice), Mathildě Halla z Lince a Fritzi Witzanymu ze Svatého Floriánu u Lince.

Všichni vyznamenaní se narodili na území dnešní České republiky. Mathilde Halla a Fritz Witzany přišli na svět ještě v letech druhé světové války, Mathilde ve Vyšším Brodu (Hohenfurth; dokonce přímo v areálu tamního cisterciáckého kláštera) a Fritz v Malontech (Meinetschlag). Jejich dětská léta byla poznamenána velmi skromným životem, kdy hlavní prioritou bylo dosáhnout jen o trochu blahobytnějšího života. Když se to později v podstatě podařilo (mluví se o „hospodářském zázraku"), rakouskému státu se zachtělo vlastní jaderné elektrárny. Mathilde a Fritz však, vedeni něčím, co můžeme nazvat kritickým křesťanstvím, začali aktivně působit proti jaderným plánům. V neposlední řadě právě jejich aktivitám dnes vděčíme za to, že Rakousko zůstalo ušetřeno bludné cesty, která celosvětově už stála mnohem více než stavební náklady atomové elektrárny Zwentendorf, které byly díky lidovému hlasování 5. 11. 1978 takříkajíc odepsány. Svědectví o kampani, která referendu předcházela, jsme přinesli v předchozích číslech KN zde, zde a zde. Po „vítězném" referendu se oba angažují v Hornorakouské platformě proti jadernému nebezpečí (nyní zvané prostě Atomstopp), která je významným činitelem celozemského protijaderného hnutí.

Také manželé Josef a Michaela Šuplerovi propojují reflektované křesťanství s občanským angažmá. Působí trochu jako příslovečný biblický kvas země v regionu, který byl těžce dotčený válkou a poválečnými útrapami. Svým příkladem výrazně přispívají k tomu, aby tehdy vzniklé rány byly zase alespoň částečně zhojeny, ať už prostřednictvím činnosti spolku Novohradská renesance nebo provozováním Muzea vysídlených obcí Novohradska v Kamenné (Sacherles), které jako první přibližuje srozumitelným způsobem také česky mluvícímu publiku téma nuceného vysídlování zejména po druhé světové válce. Pravidelně také zvou na návštěvu své německy mluvící bývalé krajany a sousedy, kteří se již stali přáteli, přestože přijíždějí z daleka a patří ke zcela jiné generaci.

V modlitbě a křesťanské praxi, jež zahrnují též zdravé životní prostředí, nacházejí všichni ocenění nejlepší základ k tomu, abychom společnými silami úspěšně pokračovali v tzv. Energiewende, obratu v energetice. Slunce svítí pro všechny a Bohu díky za to.

JADERNÁ ELEKTRÁRNA V ZWENTENDORFU: PŘÍBĚH SÍLY VEŘEJNÉHO MÍNĚNÍ V DEMOKRATICKÉ ZEMI - JAK TO VŠECHNO ZAČALO (FRIEDRICH WITZANY)

1.část ZDE

Druhou část o zdokonalování demonstrační a mediální strategie naleznete zde (FRITZ WITZANY)

2.část ZDE

Třetí část o podílu příslušníků "šoubyznysu" naleznete zde (FRITZ WITZANY, LEOPOLD BUCHNER):

3.část ZDE

Čtvrtou, "lékařskou" část, naleznete zde (FRITZ WITZANY):

4.část ZDE

Pátou, učitelskou část, naleznete zde (HEIDRUN PIRCHNER):

5.část ZDE

Šestou část, o metodách boje odborářů, matek a katechetů, naleznete zde (WALTER LAUBE, MATHILDE HALLA, JOHANN HISCH):

6.část ZDE

Sedmou část, esej, které hnutí proti Zwentendorfu věnoval světoznámý filosof a spisovatel Robert Jungk, naleznete zde (ROBERT JUNGK):

7.část ZDE

Osmou část o tom, jak hnutí s podporou konzervativců řídil příslušník maoistického křídla KS Rakouska naleznete zde (CARL MANZANO):

8.část ZDE

Devátou část, vyjádření největšího podporovatele atomu, rakouského spolkového kancléře Bruna Kreiského, který se na konci života také stal bojovníkem proti atomu, s historikým úvodem profesora Heinze Stockingera naleznete zde (HEINZ STOCKINGER, BRUNO KREISKY)

9.část ZDE

Bernhard Riepl: Rakušané i potomci německy mluvících vyhnanců nevědí o realitě Čechů – a naopak. Dá se to měnit skrze vyprávění příběhů

Článek ZDE

Kulturní noviny (TOMÁŠ KOLOC)

…….

Patriotismus není nacionalismus

barbar! - 20.09.2017

Rakušan Bernhard Riepl už roky pátrá po tom, co všechno spojuje Jihočechy a Rakušany. Vidí, jaký vliv mělo na jihočeská města poválečné vysídlení, a snaží se o občanskou společnost, jaká funguje třeba v Rakousku. Učitel, překladatel a ekologický aktivista hovoří v rozhovoru pro časopis Barbar o otevřené Evropě, neznalosti Masaryka a pověsti Beneše, ale také zapeklité češtině, která si s ním dělá, co se jí zachce.

V České republice jste už dvě desetiletí. Čekal jste to, když jste sem v 90. letech přijížděl?

Ne, původní plán byl strávit tady jeden rok. V Linci jsem studoval angličtinu a biologii a věděl jsem, že abych tuto aprobaci mohl učit, musím právě minimálně rok počkat. Nakonec jsem na přidělení místa v základní škole v Rakousku čekal roky čtyři, ale učit děti mě nebavilo. Raději jsem učil jazyky menší, disciplinované skupiny v Čechách.

Jak brala vaše rodina a okolí rozhodnutí usadit se v České republice?

Asi ode mě po mém středoškolském ročním pobytu v Thajsku něco podobného očekávali. Jsem ale i teď v kontaktu s lidmi z Rakouska, takhle já si představuji Evropu, která pro mě už naplno funguje. Necítím, že tady jsem v Čechách, tam v Rakousku, ale pro mě je středobodem Kaplice, kde jsem doma, a pohybuji se mezi Lincem a Budějovicemi. Moc mě navíc baví objevovat stopy z minulosti, kdy se lidé v této oblasti více ovlivňovali.

A češtinu zvládáte výborně.

Vůbec ne. Uměl jsem trochu už ze studií, kde jsem ji měl jako volitelný předmět. Ale je to jazyk tak složitý, že koncovky si se mnou stále dělají, co chtějí. Když píšu, tak je to katastrofa. Umím písemně překládat z češtiny do němčiny, ale naopak mi to dělá velký problém. Čeština je v tomto jiná liga než třeba angličtina. Ani Češi sami si ale podle mých poznatků nejsou někdy jistí, co že je vlastně správně.

Jaká je situace v pohraničních oblastech Česka a Rakouska? Zvládají tamní obyvatelé oba jazyky

Úplně u hranic žijí Rakušané, kteří umějí překvapivě dobře česky. Ale v celém okrese Freistadt je maximálně dvacet třicet původních Rakušanů, kteří ovládají češtinu dobře. Na české straně je německy mluvících nesrovnatelně více, což samozřejmě souvisí s tím, že jezdí do Rakouska za prací nebo se tam i usadili, zatímco z Rakouska do Čech obyvatelé nemíří. V tom jsem trochu bílá vrána.

I díky zvládnutému jazyku využíváte možnosti angažovat se ve sbližování česko-rakouských vztahů. Pomáhal jste mimo jiné najít společnou řeč mezi oběma stranami v době blokád hranic kvůli spuštění Jaderné elektrárny Temelín.

Právě tehdy, v roce 2000, jsem poprvé pocítil nacionalistické nálady, které se mi nelíbily. A zaskočily mě; už jsem se tu cítil vnitřně jako doma, ale najednou jsem nevěděl, kam patřím. I já jsem se blokád zpočátku zúčastnil, ale rychle jsem poznal, že stejný pojem je v Rakousku chápán jinak než v Čechách. A že obě strany navzájem neznají své dějiny. Rakušan neví, že skoro každá česká rodina v pohraničí měla či ztratila někoho v koncentráku nebo trpěla pod nasazením do nucených prací. Oproti tomu málokterý Čech ví, že na druhé straně jsou takřka všechny rodiny přímo nebo nepřímo ovlivněny a osobně poznamenány odsunem. Dokud neznáme druhého, nemá cenu o jiných věcech vůbec diskutovat. Ani o tématu Temelín. A že v Čechách po výbuchu Černobylu nevadil lidem Temelín, to prostě průměrný Rakušan nechápal.

Co si v sobě od té doby nesete?

Že patriotismus je mi sympatický, ale nacionalismus je nebezpečnou nemocí. A nerozlišovat jedno s druhým mě docela děsí.

Vnímají Hornorakušané Temelín stále jako problém?

Tematika sama se dostala do pozadí, ale je omyl si myslet, že se s tím Rakušané smířili. Pocit národní identity je v Rakousku mnohem mladší než v Čechách. Vše začalo znovu v roce 1955, kdy si lidé začali dělat představu, co je to Rakousko. A patří do ní neutralita, ale třeba i ekologický a antinukleární přístup. Ta skepse, že tu je jiná možnost vyrábět energii, tu stále je. A bude.

V jaké kondici jsou česko-rakouské vztahy nyní?

V docela dobré. Ale ten potenciál, který máme, je obrovský. Pro mě osobně je vzorem život Masaryka. Jeho jméno jsem v Rakousku nikdy neslyšel, za což se trochu stydím. Nejen jako prezident, ale už i předtím jako poslanec ve Vídni si uvědomoval, že bychom měli na česko-rakouské vztahy více dbát a ušetřili bychom si tak nepříjemnosti. Pro mě není jen prvním československým prezidentem, ale i jedním z nejzajímavějších Rakušanů.

Pocítil jste za dobu, co jste se usídlil v Čechách, změny v postojích Čechů a Rakušanů?

Určitě, třeba v otázce Sudet a Benešových dekretů, která už není dominujícím tématem. To byla v minulosti jednou z věcí, která Čechy a Rakušany rozdělila, každý znal jen svou pravdu ze svého pohledu. A téma bylo schopné národy polarizovat. Pro mě bylo velmi zajímavé konfrontovat úhly pohledu věkově starších Rakušanů na poválečné události s aktuálními obyvateli Kaplice.

Liší se nějak mentalita Hornorakušana a Jihočecha?

Velmi málo. Obě tyto skupiny byly vždy na periferii málo osídleného, spíše chudého kraje. Lidé jsou šetřiví, pracovití a mají rádi svou pohodu. Což je rozdíl třeba oproti Němcům.

Žijete v Kaplici. Ta po druhé světové válce prožila po odsunu takřka kompletní obměnu obyvatelstva. Má to na ni dodnes vliv?

Určitě. Můžu to srovnat třeba s Velešínem, kde sociologické struktury zůstaly takřka nezměněné. Devadesát procent lidí přišlo do Kaplice teprve po druhé světové válce a utrpěl tím spolkový život a schopnost se zorganizovat v případě problému. Aktuálně například s tím, že kaplické gymnázium má málo dětí. V Rakousku by okamžitě vznikla občanská iniciativa a vyvinula aktivitu, v Kaplici to nikdo do ruky nevezme. Budu to možná já, kdo dá ten impulz a třeba se věci nasměrují správným směrem.

Na světě už je první díl přeložené knihy původního kaplického obyvatele Rakušana Herberta Sailera o historii města Kaplice, kterou jste se svými studenty připravoval více než tři roky.

Název knihy je Dějiny jednoho městečka na Šumavě, první díl o třech stech stranách pojednává o období od počátku města po rok 1848, druhý o vývoji od roku 1848 do roku 1945. Knihu vydal pan Sailer v Rakousku na vlastní náklady už před dvaceti lety, nikdo tu o ní nevěděl. A je to strašně zajímavá věc pro dnešní kaplické občany.

Devětaosmdesátiletý pan Sailer má celkem rázné názory, například Beneše kvůli jeho postoji vůči sudetským Němcům dle svých slov řadí na úroveň Hitlera, Stalina či Mao Ce-tunga.

A to je právě ono. On česky neumí, vnímal události pouze ze své perspektivy. Role Beneše je

samozřejmě problematická, ale není objektivní ho takto prezentovat. Pro Rakušany je jen tím, kdo podepsal dekrety, ale už ho nevnímají jako toho, kdo bojoval proti Hitlerovi. V knize žádný nacionalistický tón znát není, je to faktografická záležitost.

Na závěr se nemůžu nezeptat, narazil jste na slova z němčiny, která pronikla z Horního Rakouska do jižních Čech?

Takových je spousta. Hajzl, pajzl, haksna, flaksa, kraksna, klandr, kredenc, ty jsou úplně klasické. Ale naposledy se mě třeba jeden český student zeptal, jestli znám slovo vochtl. Jde o dříve používaný název pro menší skleničku. Já nejdřív tipoval, že to bude pták, protože Wachtel je německy křepelka. Pak jsem přemýšlel a zjistil, že to bude od slova Achtel, což je osmina, „a“ se klasicky přeměnilo na „o“, k tomu přidejme jihočeské „v“. A jsme doma.

Bernhard Riepl se narodil v roce 1969 v Sandlu, v Rakousku se stal pedagogem a od roku 1997 učí na českém území. Jeho lekcemi prošlo více než tisíc žáků. Bydlí v Kaplici, kde působí i v kulturní komisi města. Je svobodný, zajistil německý překlad děl jihočeských autorů Antonína Pelíška (Lidé od Temelína) a Jaroslava Hojdara (Útěk před smrtí). V mnoha oblastech se angažuje v budování česko-rakouských vztahů, jedním z posledních počinů je koordinace překladu knihy o dějinách města Kaplice autora Herberta Sailera.

….....

5 PLUS 2 6.11.2015

Jsem Čechorak, říká o sobě Rakušan žijící v jižních Čechách

Bernhard Riepl se narodil v Rakousku. V minulém roce kandidoval do zastupitelstva v komunálních volbách v Kaplici, kde trvale žije. Nakonec neuspěl, ale dostal se alespoň do kulturní komise.

5plus2 ROZHOVOR

ANTONÍN PELÍŠEK

KAPLICE | Pro šestačtyřicetiletého Rakušana Bernharda Riepla je státní hranice jen pomyslná čára. Ačkoliv se narodil a studoval v zemi našich jižních sousedů, poslední roky je víc v jižních Čechách, kde bydlí a našel přátele. Rodák z hornorakouského městečka Sandlu, který se věnuje kampani za trvale udržitelný život a čistou přírodu, žije v Kaplici. „Jsem pořád při Malši. V Sandlu pramení jako potok a v Kaplici je z ní už pěkná řeka," usmívá se muž mluvící plynule česky.

Odkdy jste v Čechách?

V roce 1997 jsem začal učit v Budějovicích na jazykové škole. Původně jsem vystudoval jazyky a biologii v Linci a začal dráhu učitele na základní škole. Otevření hranic mě zlákalo. Hodně jsem se zajímal o Temelín, vzpomínám, jak jsem poprvé jel kolem něho s otcem a cestovní skupinou v roce 1986. Tenkrát nám průvodci ukazovali, tady bude stát jaderná elektrárna. Protože jsem měl později v jižních Čechách hodně práce, zůstával jsem nejdřív na Dobré Vodě a pak v Budějovicích na podnájmu. Před pěti lety jsem si v Kaplici po-

INZERCE
VÝKUP AUT
Rok, stav a model nerozhoduje.
775 19 19 18
PŮJČÍME VŠEM
Vyplácíme rychle...
Volejte zdarma:
800 600 660

Bernhard Riepl je Rakušan, který v posledních letech žije trvale v Kaplici. Kandidoval i do zastupitelstva. FOTO | MAREK PODHORA, MAFRA

řídil zahradu. A před dvěma roky si tam koupil byt v paneláku. Původně jsem měl plány, že v zimě budu cestovat po Evropě, učit se další jazyky, překládat knížky a v létě dělat v Kaplici na zahradě. Zatím na takový život nemám čas, a už jsem asi usazený.

Tady jste se zviditelnil různými aktivitami kolem propagace alternativních zdrojů energie. Doma v Rakousku jste zakládal spolek Slunce a svoboda a bojoval za lepší vztahy obou národů. Jak dopadlo třeba vaše tažení za české nápisy?

U nás v Horním Rakousku byly při hlavních silnicích nápisy vítající návštěvníky v několika jazycích, jen čeština chyběla. Prosadili jsme s přáteli změnu. Alespoň kolem hranic s Českem. Bohužel dál, třeba směrem do Dolního Rakouska, kde jsou tyto cedule také, to ještě zůstává stejné.

Co vás přivedlo k tomu, přestěhovat se do Čech, a dokonce kandidovat v komunálních volbách?

Rozhodly o tom moje aktivity. Učím v Budějovicích, v poslední době i češtinu v Sandlu, jsem ve spolku Stammtische, kde se pravidelně setkávají Češi a Rakušané. Kaplice mně připadá jako střed území, které pokrývám.

Setkáváte se jako občan Rakouska trvale žijící v Čechách s nějakým byrokratickým omezením?

Třeba u voleb. Můžu jít v Rakousku k parlamentním a tady ke komunálním volbám, ale ne krajským. V Rakousku také ke krajským ne. Můžu tady i kandidovat do komunálních voleb, ale nesmím být jako Rakušan členem žádné české politické strany. V Rakousku můžu být členem strany, ale nemohu kandidovat. K tomu mají jednotlivé země Unie rozdílné předpisy. Tady ještě Evropa správně nefunguje. Teď mě napadá ještě jeden příklad, spíš úsměvný. Kaplice a Freistadt jsou léta spřátelená města. Vždycky začátkem září má Kaplice městské slavnosti. Letos pozvala měšťanskou gardu z Freistadtu a ta měla podle programu zahájit slavnosti salvou z pušek. Jenomže se z toho vyvinula ohromná byrokracie. Povolení řešilo české velvyslanectví ve Vídni, požadovalo seznamy a další údaje, nakonec by se termín nestihnul. Starosta Kaplice se dokonce nabídl, že gardě půjčí na zahájení alespoň svoji mysliveckou pušku. Nakonec to ale Freistadtští vyřešili švejkovským způsobem. Přitáhli kanon, který předpisy nepovažují za zbraň, a vystřelili.

V loňských komunálních volbách jste kandidoval v Kaplici jako nezávislý za Zelené.

Dostal jsem kolem 85 hlasů, ale tato strana na radnici neprošla. Nakonec mě vybrali za člena kulturní komise.

Jaké aktivity prosazujete v komisi?

V poslední době třeba partnerství při festivalu Heimatfilm, který pořádá rakouský Freistadt už třicet let a letos se promítaly snímky i v Kaplici. Bylo to padesát filmů z celého světa, natočených na téma Kde domov můj nebo Vlast. Tři byly české. Jeden například o zpěvačce Martě Kubišové, další mapoval vesnice v českém pohraničí. Festival má v programu besedy s herci a režiséry, jeden z českých filmů natočil už dříve třeba Vojtěch Jasný. Pomáhám také s vydáním a překladem kroniky města Kaplice, kterou napsal německy místní rodák Herbert Sailer.

Za tři roky budou komunální volby. Budete kandidovat v Kaplici?

Rozhodně.

Znáte nějakého Rakušana, který trvale žije v Čechách a věnuje se komunálnímu dění jako vy?

Myslím, že nikdo takový není. Rakušané se moc do Čech nestěhují.

Jste Rakušan žijící v Čechách. Můžete už o sobě říci: Ich bin ein Kaplitzer?

Ich bin ein Berliner řekl John F. Kennedy a bylo to od něho politické gesto. Kdybych to řekl, zapřel bych svůj domov, kde jsem se narodil. Mně spíš připadá, že jsem takový Čechorak. Hranice pro mě zmizely. Jako pro naše prадědy. Češi chodili na jih na vandr za prací, někdy v Rakousku zůstali. Také v Sandlu žijí lidé se jmény jako Smutek, Hořejší, Lepší. Už česky neumějí, ale z Čech pocházejí.

Rakušan skoro Čechem

Zdroj: Český rozhlas - 26.9.2015 (Rubrika - Dobrá vůle)

Bernhard Riepl, Rakušan, který se naučil dobře česky a dnes žije v jihočeské Kaplici. Pomáhá budovat česko-rakouské vztahy, dodnes pošramocené vyhnáním sudetských Němců. Příspěvek k zářijovému výročí uzavření Mnichovské dohody.

Oblast kolem jihočeského městečka Kaplice patří k těm, kde se po druhé světové válce téměř zcela vyměnilo obyvatelstvo. Vyhnané německé starousedlíky nahradili lidé z českého vnitrozemí. Ale taky třeba rumunští Slováci, kterým československá vláda původně slíbila usedlosti na Slovensku po Maďarech.

Hledání společné řeči

Sotva se divit, že noví obyvatelé Kaplicka ke kraji jen těžko hledali vztah. Před několika lety se do Kaplice přistěhoval Bernhard Riepl, Rakušan, který už předtím žil nějakou dobu v Českých Budějovicích. Zaujalo ho objevování společných kořenů, o kterých lidé na obou stranách hranice často nemají tušení. Zjistil například, že řada výrazů, které lze dodnes slyšet v lidové mluvě na jihu Čech, se běžně používá i v sousedním Horním Rakousku.

Vysídlení vs. Temelín

Jenže neznalost historie a mentality těch druhých, zvýrazněná předsudky a zkreslenými představami, dodnes komplikuje vzájemné vztahy. Naplno se to projevilo v době sporů o Temelín. Češi vnímali rakouské blokády hranic jako nový útok Vídně na jejich těžce získanou svobodu a suverenitu. Proto se Bernie rozhodl vzájemnému poznání pomoci. Organizuje jazykové kurzy, kde se Češi učí německy a Rakušané česky. Zprostředkovává Čechům kontakty s rakouskými ekologickými aktivisty, domlouvá promítání filmů.

První kniha po 80 letech

Naučil se tak dobře česky, že s českými přáteli překládá knihu vysídleného kaplického rodáka Herberta Sailera o historii města. Díky tomu budou informace o starších dějinách Kaplice vůbec poprvé souhrnně k dispozici v češtině.
Kniha má vyjít příští rok pod záštitou starosty Kaplice pana Pavla Talíře. Lze čekat, že rozpoutá diskusi o problematických událostech společné historie a o rozdílných názorech na ně. Diskusi, která je i bezmála 80 let po podepsání Mnichovské dohody potřebná.

Kompletní fotogalerie a audiozáznam - viz
http://www.rozhlas.cz/dvojka/dobravule/_zprava/rakusan-skoro-cechem--1536603

….....

Fukušima dva roky poté

http://vasevec.parlamentnilisty.cz/
18.10.2014 23:46

Také desítky kilometrů kolem havarované jaderné elektrárny ve Fukušimě jsou zamořeny, ale lidé nemají kam odejít. Sledují hru na dekontaminaci. Úřady uhýbají, pravdu se nedozvíte. Děti jsou nemocné. Obyvatelé v duchu tradice sdílí osud s ostatními bez emocí. O to děsivější je hluboce pravdivé svědectví ze současného Japonska, které nabídl dokument Iana Thomase Ashe s názvem odvozeným od fází rakoviny (A2 – B – C). Promítal se na festivalu dokumentárních filmů na České zemědělské univerzitě v Praze – Suchdole. Byla to příležitost k zamyšlení, co by se stalo u nás, kdyby to bouchlo.

„Je tam radioaktivita," vysvětlují děti z mateřské školky, lezou po konstrukci a ukazují členitý povrch skluzavky. „Drží se tam v dírkách, nemůžeme se klouzat." Nacházíme se asi 60 kilometrů od Fukušimy, dva roky po velikonočním zemětřesení, tsunami a výbuchu jaderné elektrárny. Všude kolem je jaderný spad. Nedá se odstranit, leda shrnout, seškrábat, smést a odvézt. Pozorujeme bagry, jak seřezávají povrchovou vrstvu kontaminované půdy a skladují ji v pytlích za obcí, na hromadách provizorních úložišť vedle zoufalých majitelů dalšího obytného domu.

Hromada je obrovská, přesto je to kapka v moři. Museli by odvézt celé hory, ale kam? Uklízejí se jen ostrůvky, kde lidé bydlí. Čtverec kolem domu je chvíli čistší - než zaprší a zafouká. Po čase se radioaktivita vrací k původním hodnotám.

Hřiště, kde si děti hrají, září jen málo, „je v normě". Skluzavka byla omyta, ale sedat raději ne. Pozemky za plotem už školce nepatří, jsou netknuté. Zoufalá maminka je obchází s měřákem a ukazuje drasticky vyšší hodnoty, zejména u šachty kanálu, kde se koncentrují splachy. Ve školce dosáhla aspoň toho, že za větru její děti zůstanou v budově, nepůjdou ven s ostatními. Přesto jim lékař našel drobné cysty na štítné žláze, jako u těch ostatních. Jsou to zatím malé cysty kategorie A2. Kdy přerostou do kategorie B a C? „Dřív umřeme," říká klidně skupina dvanáctiletých školáků. Už si na to zvykli.

Tohle všechno sledujeme bez dechu v celovečerním dokumentárním filmu „A2 – B – C", který natočil kousek od Fukušimy americký režisér Ian Thomas Ash. Je to strhující dílo občanské kinematografie. Film vznikl prakticky zadarmo, titulky obsahují hlavně poděkování. Shlédl jsem jej na Fakultě tropického zemědělství České zemědělské univerzity v Praze – Suchdole, kde byl uveden v rámci 4. Mezinárodního festivalu dokumentárních filmů s tematikou přírodních a zemědělských věd a udržitelného rozvoje Life Sciences Film Festival. V Praze zůstane, škola dostala práva na využití ke vzdělávacím účelům.

Na film navázala debata s japonským obchodníkem Kazuhiko Kobajaši. Ujal se zvláštního poslání. V Tokiu je teď 14 tisíc mladých matek s dětmi, které utekly z Fukušimy a žijí ve velice těžké situaci, nemohou najít práci. Proto obchodník jezdí po Evropě, pořádá přednášky, vybírá dobrovolné vstupné a posílá peníze do Japonska. Sálkem oběhl klobouk, ale většinu diváků tvořili studenti, takže částka, kterou dali dohromady, toho moc nevytrhne.

Jaderná havárie však nešíří jen bídu, pomáhá i kšeftu. Ve filmu dělníci oškrabují střechu špachtlí od radioaktivního prachu. Je to placeno z veřejných peněz. Když se majitelka dozví, co to stojí, vidí, že nová střecha by vyšla levněji. To nepůjde, platila by se jiné firmě.

Vláda peněz dolehla i do kuchyně ve školce. Kuchařka vysvětluje, jak chce odstínit od neviditelného nebezpečí aspoň to jídlo pro drobotinu, proto nakupuje potraviny ze vzdálenějších regionů. Teď ji však úřady začaly nutit, aby koupila místní rýži, ze zdejšího distriktu. Je tu jakýsi kontrakt, musí se podřídit.

Matky si stěžují, pravdu o kontaminaci se nedozvíte, nesmí se měřit u kanálu a na dalších místech, kde předpokládáte vyšší hodnoty. Od údajů se něco odčítá, prý přirozené pozadí. Na samotném

konci filmu neudrží strojený klid a rozpláčou se. Probírají bezvýchodnost své situace, není kam jít. Už nejsou schopné držet emoce pod pokličkou. A proč taky? „Musíme se rozzlobit," ujišťují se. „Kdy jindy než teď?"

Obchodník Kazuhiko Kobajaši, neskrývá odpor k jaderné energetice. Vidí v ní pokus, jak zatraktivnit průmysl, který vznikl kvůli atomové bombě.

Snaží se mluvit anglicky, ale moc mu to nejde a v sále je málo němčinářů, aby udal jazyk, který se naučil během dvaceti let obchodování v Německu.

Říká, že na konci druhé světové války byla atomová bomba v Japonsku použita zbytečně. Šlo jen o to, aby se vyzkoušela na lidech. Když prý v září 1945 přijel do Nagasaki generál McCarthy, prohlásil, že všichni japonští občané, kteří v Nagasaki při výbuchu atomové pumy zemřeli nebo dosud žijí, jsou „majetkem US".

Bylo vydáno rozhodnutí, že japonští lékaři se jich nesmí dotknout, nesmí je léčit. Jen američtí lékaři je smějí vyšetřit. A z toho Kobajaši vyvozuje, že to byl jen pokus: neléčili je a neošetřovali, jen je vyšetřovali a data byla poslána do USA. Japonské vládě nebylo povoleno seznámit se s daty. Japonské oběti byly předmětem pokusu.

Lidé byli pobouřeni, a tak president Eisenhower hledal něco, co by prezentovalo jadernou technologii v lepším světle. Tak se přišlo s jadernou energetikou. Proto Kobajaši tvrdí, že jaderné zbraně a jaderné elektrárny jsou totéž.

Je to nepojistitelný obor, pokračuje japonský obchodník. Vláda by měla jasně říct, že v případě havárie nese veškeré náklady, aby je elektrárna nemusela kamuflovat v ceně elektřiny.

Pak se zaměřil na otázku jaderného odpadu. Neexistuje technologie, která by zbavila jaderný odpad jeho radiace. Jenže radioaktivita vydrží statisíce let. Kdo podnese tyto náklady? To je v rozporu s obvyklým tvrzením jaderných energetiků, že jejich elektřina je relativně levná.

A co je podle Kobajašiho to hlavní: Žádná technologie by neměla být uvedena do provozu bez ujištění, že případnou havárii dokážeme zvládnout. Jenže jadernou havárií způsobíme škodu mnoha dalším generacím…

Rozhořčení obyvatel kolem japonské Fukušimy se pochopitelně přeneslo i jinam. Urychlilo také německý odchod od jádra. Není to nic levného. Švédský státní Vattenfal nyní žaluje německou vládu o 6 miliard dolarů, jak vyčísluje utrpěnou škodu v důsledku předčasného uzavření tří jaderných elektráren, které v Německu vlastní.

http://www.world-nuclear-news.org/C-Vattenfall-sues-Germany-over-phase-out-policy-16101401.html

To jsou tedy náklady navíc k likvidaci a dekontaminaci toho, co z elektráren zbyde.

Ale i ten likvidační účet poroste. Českým tiskem prošla zpráva, že pod jadernou elektrárnou Brunsbüttel v severoněmeckém Šlesvicku-Holštýnsku, odstavenou v roce 2011, přibývá silně poškozených sudů se slabým a středně silným radioaktivním odpadem. Ze 355 zkontrolovaných sudů je už 102 silně poškozeno, některé natolik, že z nich vypadává obsah. Sdělilo to zemské ministerstvo životního prostředí v Kielu.

http://www.novinky.cz/zahranicni/evropa/350323-pod-nemeckou-elektrarnou-jsou-derave-sudy-s-

jadernym-odpadem.html

Takže drahé to je a drahé to bude. Přesto pořád lepší, než pocit – zamořeno je všechno, utéci není kam…

Zbyněk Fiala

….....

Fukušima, tři roky poté...

09.02.2014
zdroj: http://www.enviweb.cz/clanek/atom/98538/fukusima-tri-roky-pote

Od ničivého zemětřesení v Japonsku a následné havárie v jaderné elektrárně Fukušima uplynuly takřka tři roky, svět už dávno žije jinými problémy a některé vlády světa dál sní svůj sen o jaderné energetice coby nejspolehlivějším a nejekologičtějším zdroji elektřiny.

Následky fukušimské havárie se ale ukazují jako stále vážnější a jejich konečný rozměr nelze odhadnout.

Rok po havárii oznámil japonský úřad pro jadernou bezpečnost, že množství cesia, které uniklo do okolí, se rovná ekvivalentu 158 hirošimských bomb. Ve stejné době odhalila sonda ve druhém poškozeném reaktoru desetkrát větší míru radiace, než jaká se pokládá za smrtelnou.

Velkým problémem je stále únik radioaktivní vody z poškozených nádrží elektrárny. Kolik jí dosud uniklo, není jasné, některé zprávy mluví až o množství 300 tun denně. Arnie Gundersen, který 30 let pracoval jako jaderný inženýr pro řadu firem v oboru, odhaduje, že radiační zamoření světových moří bude následkem Fukušimy 10krát větší ve srovnání s tím, co způsobily všechny zkušební jaderné výbuchy. Mezinárodní tým vědců pomocí počítačové simulace spočítal, že letos na jaře dorazí radioaktivní látky z Fukušimy k břehům USA a Kanady. Ujišťují sice, že jejich koncentrace v moři bude nepatrná a že nepředstavují žádné nebezpečí, vláda USA přesto objednala 14 milionů jodových tablet, určených pro obyvatele východního pobřeží.

Tikající bomba

Američané totiž už delší čas pozorují neobvyklé jevy, které si vysvětlují právě jako následek radioaktivní vlny z Fukušimy. Moře před časem vyplavilo na povrch miliony mrtvých hvězdic a u mnohých mořských ryb byly zaznamenány neobvyklé deformace. Zvýšenou radioaktivitu naměřili i u tuňáků, ulovených u břehů Kalifornie. Potvrzeno je také 71 případů rakoviny u pilotů americké armády, kteří se podíleli ve Fukušimě na záchranných pracích. Samotné Japonsko hlásí prudký nárůst rakoviny štítné žlázy u dětí. Zatímco před katastrofou to byly 1-2 případy na milion jedinců, loni jich zaznamenali lékaři 44.

V říjnu loňského roku oznámil provozovatel elektrárny, firma Tepco, že úroveň radiace v elektrárně stoupla během tří dnů dvacetinásobně a že se situace vymyká kontrole. Premiér Japonska Šinzo Abe požádal svět o pomoc, protože země prý není schopna situaci zvládnout vlastními silami. Šlo o to, že v objektu havarovaného reaktoru se objevily nové trhliny a reálně začalo hrozit jeho zřícení. K tomu se navíc k Japonsku blížil další z obvyklých tajfunů. I tak seriózní noviny jako německé

Deutsche Wirtschaftswoche psaly o katastrofě nepředstavitelných rozměrů, pokud by se objekt reaktoru zhroutil. To se nestalo, ale časovaná nálož tiká dál. V reaktoru je totiž kolem 1300 vyhořelých palivových tyčí, které - pokud by se dostaly mimo režim chlazení - by do okolí uvolnily 15tisíckrát víc radioaktivity než hirošimská bomba. V současné době se v moři kolem havarované elektrárny staví obří betonová hráz, která má zabránit úniku radioaktivní vody do oceánu. Bude 780 metrů dlouhá a 30 metrů vysoká, přičemž nad hladinu z ní bude vyčnívat 5 metrů. Hotová má být v březnu. To jsou ale jen urgentní opatření, která mají zabránit další možné katastrofě. Jak naložit s radioaktivními troskami elektrárny a vyčistit její okolí, to je zatím ve hvězdách.

Zamrazené nebezpečí

Japonská vláda přišla nedávno s plánem půdu kolem reaktorů zmrazit, aby radioaktivní vodu nepropouštěla do okolí. Kolem celé elektrárny má vzniknout tři metry silná podzemní hradba zmrzlé půdy. Znamená to položit pod zem mrazicí potrubí a nepřetržitě ho zásobovat obrovským množstvím energie, která bude na mražení potřebná. Něco podobného už zkusili v USA, kde zmrzlou stěnou izolují jaderný odpad. Fukušimská ledová hradba však bude muset být 150krát větší a fungovat nejméně 40 let, upozorňuje Ed Yarmark, který se na americkém projektu podílel.

Po havárii Černobylu říkali zastánci jaderné energie, že nic podobného se už stát nemůže. Zastaralá technologie, sovětský šlendrián, ideologicky motivované tutlání skutečnosti - nic z toho prý pro vyspělé země neplatí. Ani pro Japonsko to neplatilo. Přišlo však něco, co nikdo nečekal, přinejmenším v takové míře. Co bude muset ještě přijít, aby si odpovědní lidé uvědomili, že jaderná energie je hra se životem a smrtí?

AUTOR: Jakub Šiška

….....

Jakub Šiška: Za nový Temelín si připlatíme

20. prosince 2013
http://www.rozhlas.cz/plus/nazory/_zprava/1295340

Stavba dvou nových reaktorů v Temelíně je sice ještě v nedohlednu, ale cena, kterou za ně daňový poplatník zaplatí, naskakuje jako jackpot v kasinu. Ještě před několika měsíci mluvili politici o tom, že proud z Temelína musí být konkurenceschopný a že nepřipadá v úvahu, aby ho stát dotoval.

Společnost ČEZ jako investor stavby však upozorňoval, že při současných cenách silové elektřiny v Evropě není investice za 200 až 300 miliard korun rentabilní a bez státní garance se neobejde. Hranice rentability měla být dána výkupní cenou kolem 75 eur za Megawatthodinu. Jak je to doopravdy, se nedávno ukázalo ve Velké Británii. Tamní vláda uzavřela s francouzskou společností EDF smlouvu, podle níž bude garantovat výkupní cenu jedné megawatthodiny z nově plánované jaderné elektrárny Hickley Point na úrovni 100 Eur + inflace po dobu 35 let. Současná tržní cena elektřiny je zhruba poloviční. Jak zjistily Hospodářské noviny, britského vzoru se chytlo české ministerstvo průmyslu a obchodu, které už chystá podobou garanci pro nový Temelín. Rozdíl, o který by byla aktuální tržní cena elektřiny nižší, než garantovaných 100 eur, by stát ČEZU doplatil. Teoreticky by to mohlo být při plném výkonu až 35 miliard korun ročně.

Britští ekonomové kroutí nad rozhodnutím své vlády hlavou, např. analytická společnost Liberum Capital ji hodnotí jako naprosto nevýhodnou. Za stejné peníze by prý bylo možné postavit plynové elektrárny s devítinásobným výkonem. Vláda v Londýně si však dala za cíl uzavřít do roku 2050 všechny energetické zdroje, produkující CO2, takže vedle obnovitelných zdrojů ji už zbývá jen jádro. Jako ostrovní stát je navíc Británie značně závislá na domácích zdrojích energie.

Česko patří naproti tomu k největším evropským vývozcům elektřiny, loni činilo saldo mezi vývozem a dovozem zhruba jednu pětinu. V absolutním objemu exportujeme zhruba 1,5 násobek roční produkce stávajícího Temelína. Ani po plánovaném odstavení některých uhelných elektráren nedostatek elektřiny nehrozí, jak uvádí např. studie firmy Candole Partners. Problematický je i předpoklad budoucího růstu poptávky po elektřině.

V Evropě se díky rozvoji solárních systémů pro maloodběratele, které dokáží vyrobený proud akumulovat, rychle rozmáhá energetické samozásobitelství. Jde o nový trend, který ještě statistika nedokázala zcela podchytit. V Německu se odhaduje, že samozásobení elektřinou dosahuje v současnosti asi 10% a každoročně o několik procent posílí. To povede k dalšímu poklesu cen silové elektřiny, stejně tak jako narůstající podíl obnovitelných zdrojů. Je tedy dost možné, že ani nyní uvažovaných 100 Eur za megawatthodinu nebude pro rentabilitu nového Temelína stačit.

Autor: Jakub Šiška
….....

Nad jednou mapou Evropy

6.12.2013 - Deník Referendum Domov

Stále častěji se objevuje názor, že podpora obnovitelných zdrojů může za to, že na nic nejsou peníze. Podle údajů publikovaných v odborném časopise Wind directions je na tom ale ČR v hodnocení přístupu k obnovitelným zdrojům v Evropě nejhůře.

Do obnovitelných zdrojů se před kamerami televizí soukromých i veřejnoprávních dnes opírá kde kdo. Ministr zdravotnictví zapláče, že není na nemocnice a ani na léky a léčení dlouhodobě nemocných, protože se uskutečnil „solární tunel“. Hornický odborář z Ostravska dští oheň a síru - „kvůli podpoře obnovitelných zdrojů energie nejsou peníze na tvorbu nových pracovních míst“.

Nad těmi obnovitelnými zdroji a „solárními tunely“ pak opakovaně zapláče předák zastupující handicapované spoluobčany, chudý důchodce i renomovaný ekonom… V televizi následně vystoupí s jímavým proslovem na téma dopadů solárního boomu na rodinný rozpočet matka samoživitelka.

Odstupující ministr průmyslu a obchodu (a ten tomu přeci opravdu již musí rozumět!) pak nade vše jasně deklaruje svoji víru v prolomení hnědouhelných limitů a zejména pak svoji (opět) nezlomnou víru v Putinovo Rusko, odkud k nám prý příště doveze ještě více uranu, plynu a ropy – a bude nám opět dobře, jako za socíku….

A pokud nám třeba na ropu, plyn a uranové tyče z Ruska již nezbude? Je přeci jasné proč – podpora obnovitelných zdrojů všechno spolkla a to je ta pravá příčina naší současné bídy! Největší ekonom a klimatolog všech dob a bývalý prezident se k tak jasné a zřejmé věci nakonec vlastně ani nemusí vyjadřovat…

Podtrženo a sečteno: Peníze nikde nejsou a zřejmě již ani nebudou, propadáme se do bídy a to všechno vlastně kvůli těm příšerným obnovitelným zdrojům(!). Ví to dnes u nás i malé dítě a jako mantru nám to opakuje tzv. pravice i tzv. levice a taky televize (tudíž to tedy opravdu asi musí být pravda...).

V návaznosti na uvedené („Stokrát opakovaná lež se opravdu stává pravdou,“ jak kdysi pravil ministr propagandy Goebbels nebo „Věřím jen těm statistikám, které si sám zfalšuji,“ jak řekl

soudruh Stalin) se mně nedávno dostala do rukou mapka Evropy publikovaná v listopadovém čísle odborného časopisu Wind directions, přibližující vztah jednotlivých zemí a jejich legislativ a politických reprezentací k podpoře čistých, bezemisních a domácích zdrojů energie.

Tato mapka byla vytvořena jako stručný přehled pro blížící se jednání o dalším směřování evropské energetické a klimatické politiky. Tato jednání se budou konat v Bruselu již v březnu příštího roku.

Z mapky jsem se například dozvěděl, že takové Rakousko, Belgie a Dánsko jednoznačně podporují obnovitelné zdroje a také nové limity snižování emisí skleníkových plynů. Na čele tabulky je dále třeba také Portugalsko, následované jadernou velmocí Francií (světe div se) a pak až v hodnocení přístupu k obnovitelným zdrojům energie následují tradiční bašty čisté a ekologické energetiky, jakými jsou Německo, Lucembursko anebo Švédsko.

Po těchto státech následují země evropské osmadvacítky takříkajíc vlažné a nerozhodné – patří sem třeba státy Pobaltí anebo také Finsko a Řecko a země, kde na vládní úrovni panuje rozdělení v této věci - Holandsko a Itálie. Chorvatsko, Slovinsko a Kypr pak prý momentálně nemají oficiální stanoviska.

Více méně negativně se k obnovitelným zdrojům a snižování emisí skleníkových plynů vymezují tradiční a i nadále věrní vazalové ruských plynovodů a ropovodů, jakými jsou Bulharsko, Maďarsko, Rumunsko a Slovensko a samozřejmě také „hornické“ Polsko.

Mapku a tabulku na místě předposledním uzavírá Velká Británie – tradiční a na zdroje bohatá bašta těžby podmořských zásob zemního plynu, ropy a kdysi i rozvoje jaderné energetiky. Na místě posledním je pak (jak jinak, v Evropě už nás znají a vedeme tam dlouhodobě tabulky v korupci, spotřebě drog i spotřebě alkoholu) na energetické suroviny a zdroje spíše chudá Česká republika.

Naše milovaná země, o níž se z turistických průvodců běžně dočteme, že v ní vládne mafie, a jejíž politická reprezentace je rozhodnuta (za co asi?) vrazit ekologicky uvědomělé Evropě dýku do zad a rozhodně a jednoznačně tak prohloubit naši závislost na importu ruské ropy, zemního plynu a uranu.

Dalším krokem směrem k centralizované a špinavé energetice je pak Rusnokem již naplánované prolomení těžebních limitů na Mostecku a rozšiřování jeho spalování v elektrárnách i teplárnách.

Tak mě při pohledu na tu mapku evropské osmadvacítky napadlo, že v řadě zemí, které nás a naše „volené reprezentanty“ v podpoře čisté energetiky předstihují, se žije překvapivě lépe než u nás a že některé země, které podporují zelenou energetiku, jsou na tom dokonce statisticky mnohem lépe v příjmech na obyvatele, v podpoře zaměstnanosti, v podpoře zdravotnictví, školství , kultury…atd. Dokonce mě při pohledu na tu mapku zemí, které vesměs podporují ekologickou energetiku více než Česká republika, napadla i další kacířská myšlenka, totiž že za bídu, v níž se potácí ČR hospodářsky, politicky, sociálně, možná nemohou ty obnovitelné zdroje energie a že za ní dokonce nemůže ani ten „solární boom“.

Za tento u nás ojedinělý názor se samozřejmě velmi omlouvám uvědomělým ministrům, odborovým předákům, uniím postižených občanů, důchodcům i matkám samoživitelkám a samozřejmě také pracovníkům České televize...

Roman Juriga

….....

Nepřihlížet nečinně zkáze!

3.12.2013 - Českobudějovický deník

Pod tímto titulkem napsal linecký deník OÖN o cenách uznání, která Česko-rakouské protijaderné sdružení Společně za slunce a svobodu udělilo k 35 letům výročí referenda proti uvedení rakouské jaderné elektrárny Zwentendorf do provozu Cenu Slunce a svoboda 2013 dvěma občanským sdružením – Spolku pro udržování kultury a krajiny v Pohoří a Bucherskému domovskému spolku – zastoupeným manželi Josefem a Marií Mülllederovými a Erichem Altmannem. Dále tuto cenu udělilo starostovi západočeských Maňovic Miroslavu Panuškovi.

Miroslav Panuška je starostou Maňovic v západních Čechách, jedné z deseti obcí přicházejících v úvahu pro konečné úložiště jaderného odpadu, čímž jí podle listu hrozí zánik. „Už léta se malá obec brání a svým odporem nutí úřady, aby svůj záměr přehodnotily," odůvodnil předseda sdružení Bernhard Riepl udělení ceny. „Přes velkorysé finanční nabídky se nechtějí nechat ‚koupit´" Na příští léto chystají Maňovice opět protestní pochod.

Erich Altmann a Maria a Josef Mülllederovi z Engerwitzdorfu, narození v Pohoří v Novohradských horách, byli oceněni v zastoupení svých spolků, které se zasazují o kulturní dědictví bývalého Pohoří, pokračuje list. Vesnička byla při stavbě železné opony stržena. Laureáti ocenění léta bojují za znovuvybudování zříceného kostela a pořádají různé kulturní akce.

Uznání spolek uděloval už poosmé. „Ocenění mají společné to, že se na obou stranách hranice zasazují proti ohrožení historického sídla zánikem," řekl Bernhard Riepl. Dodává, že smyslem této ceny je také setkávání lidí z Čech a z Rakouska.

Cena je dotována akciemi firem provozujících větrné elektrárny a věcnými cenami v hodnotě kolem tisíce eur. Laureáti také získávají na rok k dispozici 35 vybraných knih o ekologii, kultuře a historii společného středoevropského prostoru. Jejich seznam je na http://sonneundfreiheit.eu/literatur.html. Spolek „Spolu za slunce a svobodu" je součástí hornorakouské Protiatomové ofenzívy.

Na snímku jsou zleva Miroslav Panuška, Mülllederovi a Erich Altmann. (www.slunceasvoboda.eu)
Čtěte více na: http://ceskobudejovicky.denik.cz/z-regionu/ukradli-nam-bavori-smrk-pro-vatikan-20131203.html

Autor: Vladimír Majer

Čtěte více na: http://ceskobudejovicky.denik.cz/z-regionu/ukradli-nam-bavori-smrk-pro-vatikan-20131203.html

….....

Sdružení Sonne + Freiheit udělovalo ceny při příležitosti výročí referenda o jaderné elektrárně

27. 11. 2013 - KAPLICE [Econnect/Sdružení Sonne+Freiheit]

Česko-rakouský protijaderný spolek „Společně za slunce a svobodu“ mohl také letos, tradičně v měsíci listopadu, předat cenu uznání za příkladnou přeshraniční práci v oblasti životního prostředí a kultury. Byly vyznamenány iniciativy z Rakouska a České republiky. Hlavní cenu tvoří akcie firem WEB a Windkraft Simonsfeld, které provozují hlavně větrné elektrárny.

Součástí ocenění jsou dále věcné ceny v hodnotě přibližně 1 000 € (solární radiolampy a poukázky z investičních projektů v oblasti obnovitelných zdrojů energie, které byly iniciovány organizací Energiestammtisch z Waldviertelu). Cena je financována především příjmy z jazykových kurzů, které spolek každoročně pořádá za podpory učitelů, vyučujících dobrovolně bez nároku na honorář. Kurzy se konají vždy v srpnu ve Věžovaté Pláni, jež je první členskou obcí mezinárodního spolku na ochranu klimatu Klimabündnis v České republice.

Letošní nositele ceny spojuje fakt, že se ve své zemi zasazují o záchranu historicky osídleného místa, jehož existence je, byť ze zcela rozdílných důvodů, ohrožena.

Český laureát pan starosta Miroslav Panuška stojí v čele jedné z téměř deseti českých obcí, jejichž území byla vytipována jako možná úložiště jaderného odpadu. Pokud by byla jeho obec vybrána, zmizí z povrchu zemského. Malá západočeská obec Maňovice se již léta proti takovému osudu brání a svým houževnatým odporem (např. obecním referendem, ve kterém při 98% účasti vyslovili obyvatelé 100% nesouhlas s úložištěm, protestními pochody…), nutí úředníky státní správy, aby brali v potaz vůli občanů a aby se do hloubky zabývali problematikou jaderné energie. Obec dala jasně najevo, že se nedá uplatit ani velkorysou nabídkou na finanční kompenzace.

Rakouští laureáti Erich Altmann (Stadlberg u Karelstiftu), stejně jako Maria a Josef Mülleder (Engerwitzdorf, narození na území obce Pohoří / Buchers), převzali cenu jakožto zástupci svých spolků, které se zasazují o zachování cenného kulturního dědictví bývalé české obce Pohoří/Buchers. Důležitou roli v jejich úsilí hraje práce s historickými dokumenty (kroniky, paměti) a společenská setkání v nedalekém rakouském Stadlbergu. Členové oceněných spolků již léta mimo jiné usilují o obnovu zříceného kostela v Pohoří a za tímto účelem zde organizují kulturní akce na velmi vysoké úrovni.

V obou případech se ocenění zasazují o záchranu domova, ohroženého tendencemi, které lze označit za totalitní. V prvním případě skladem vyhořelého jaderného paliva, ve druhém pak poválečnými událostmi. Za účelem zdůraznění přeshraničního aspektu poskytne spolek Slunce a svoboda nositelům ceny z obou zemí na dobu jednoho roku 35 vybraných knih, které by měly umožnit současným i bývalým obyvatelům v okolí Maňovic a Pohoří dovědět se více o sobě navzájem ve svých rodných jazycích. Počet knih nebyl zvolen náhodně. Má připomenout jeden z demokratických milníků v dějinách Rakouska, neboť právě před 35 lety proběhlo úspěšné lidové hlasování proti uvedení jaderné elektrárny Zwentendorf do provozu. Letošní udělení ceny se konalo symbolicky dne 17. listopadu, kdy slaví Česká republika státní svátek. V tento den roku 1989 se s konečnou platností rozpadl tehdejší komunistický režim a 17. listopad se tak pro Čechy stal historickým milníkem na jejich cestě k demokracii.

….....

Jaderné sny a realita

14.11.2013 - Deník Referendum Domov

Původní optimismus provázející rozvoj jaderné energie naráží čím dál více na neuspokojivou realitu. Nejenom, že se zvyšují přímé náklady na výstavbu nových reaktorů v Evropě, rostou i externí náklady výroby elektřiny a jejich energetická návratnost.

V předpovědích Mezinárodní agentury pro atomovou energii z roku 1974 pro rok 2000 se objevuje předpokládaný instalovaný výkon jaderných elektráren 4500 GW, realita je ale úplně jiná – v roce 2000 bylo ve skutečnosti celková instalovaná kapacita pouhých 349 GW, předpoklad byl tedy splněn na pouhých 7,8 %.

V roce 1954 vykreslil Lewis Strauss, zplnomocněnec amerického atomového úřadu, před vědeckými žurnalisty růžovou budoucnost jaderné energetiky: „Budou překonány všechny nemoci, rozluštěna hádanka stárnutí, lidé budou cestovat vzduchem velikou rychlostí přes oceány a hlad bude znám jenom z historie."

Končil proslulými slovy: „Naše děti si budou užívat domy s elektrickou energií, která bude tak levná, že se ji nevyplatí ani měřit". Možná si někteří něco podobného myslí i dnes.

Chválou na jadernou energii nešetřili ani velcí němečtí filosofové minulého století, Karl Jaspers a Ernst Bloch. V roce 1958 říká Jaspers: „Šance je obrovská: když zmizí jaderná bomba přinese atomová energie novou dobu práce a hospodářství … , pakliže atom nepřinese zkázu postaví existenci na novém základě" a rok po něm Bloch ve svém Prinzip Hoffnung: „z pouští se stanou úrodné zahrady, z ledu rozkvete jaro. Několik stovek kilogramů uranu nebo thoria postačí, aby zmizela Sahara a poušť Gobi; Sibiř, severní Kanadu, Grónsko a Antarktidu přemění na Rivieru".

Realita je ovšem zcela jiná. Nejenom, že přímé náklady na výstavbu nových reaktorů EPR v Evropě dosáhly téměř trojnásobku původního rozpočtu, spolu s prodloužením plánovaného uvedení do provozu o nejméně šest let; rostou i externí náklady výroby elektřiny v jaderných elektrárnách a jejich energetická návratnost, i těžbou stále chudší uranové rudy.

Ekonomické problémy a nekonkurenceschopnost jaderně produkovaného proudu přiznala i anglická vláda, která chce pro proud z plánovaných nových jaderných elektráren zavést garantované výkupní ceny. Kdyby někdo chtěl srovnávat pevnou výkupní cenu z jaderných elektráren s pevnou výkupní cenou obnovitelných energií podle zákona na jejich podporu, měl by si uvědomit několik rozdílů: předně je třeba podporovat nové a vznikající.

Jaderné elektrárny se ale provozují již šedesát let, a proto je dotace na „rozjezd technologie" a na podporu zavádění na trh sporná. Jaderné elektrárny přinášejí svým provozovatelům obrovské příjmy, zhruba denně jeden milion euro/instalovanou GW. Podpora zavádění na trh je běžně uplatňována u nových výrobků, v současné době se v některých zemích dotuje koupě elektromobilu.

Další rozdíl mezi podporou obnovitelné a jaderné energetiky představuje objem stávajících dotací. Podle německého Fóra pro ekologické a sociální tržní hospodářství připadlo na dotaci a podporu jaderné energie v SRN v letech 1970 až 2010 téměř 3,2 krát více prostředků než na obnovitelné zdroje (včetně doplatku na minimální výkupní cenu podle EEG).

V neděli 3. listopadu tohoto roku oznámil generální sekretář japonských liberálních demokratů Shigeru Ishiba, že se obyvatelé Fukušimy nebudou moci nikdy vrátit do svých domovů. Ve Fukušimě bylo rovněž vyšetřeno 4 000 dětí nezávislými lékaři z Austrálie, Německa a Japonska, u 40 % z nich byly diagnostikovány změny na štítné žláze a je vysoká pravděpodobnost fatálních onemocnění v budoucnu.

Poslanec Taro Yamamoto předal císaři Akihitovi protestní dopis, kterým císaře informuje o situaci ozářených dětí. Tím prolomil dlouholeté tabu, které v Japonsku platí; japonský císař plní pouze reprezentativní roli.

Koncem tohoto léta uvedl protijaderný expert a aktivista Harvey Wassermann, že přichází pro lidstvo nejbezpečnější chvíle od kubánské krize, kdy hrozila vypuknout světová jaderná válka. Této chvíli jsme se přiblížili. V těchto dnech začaly první kroky k odstranění vyhořeného paliva z jednotky číslo čtyři.

Je třeba odstranit více než 1 300 použitých palivových článků. Články se nalézají ve výšce třiceti metrů v budově poškozené výbuchem, která je navíc ohrožena podmáčenou půdou v okolí a dalšími možnými vlivy - zemětřesením, tsunami nebo tornádem. 400 tun jaderného paliva z této nádrže by mohlo rozptýlit 15 000 krát více radioaktivity, než která byla uvolněna v Hirošimě.

Začíná rozsáhlá operace, která bude patrně trvat celý rok. Podle experta a někdejšího člena amerického Ministerstva energetiky Roberta Alvareze je v tomto materiálu, 85 krát více radioaktivního cesia, než bylo uvolněno při havárii v Černobylu. V celém Japonsku se nadále nacházejí radioaktivní místa a zvyšují se počty poškozené štítné žlázy u dětí, které žijí v blízkosti takových míst.

Provozovatel elektrárny TEPCO vypouští tuny radioaktivní vody do oceánu. U břehů Kalifornie byl uloven tuňák, který byl kontaminován radioaktivními zplodinami z fukušimských reaktorů. Voda, kterou provozovatel chladí roztavená jádra havarovaných reaktorů současně podmáčí základy reaktorových budov.

Množství radioaktivní vody je dnes shromážděno asi v tisíci velikých nádobách, které byly postaveny v okolí. Z některých voda uniká. Při dalším zemětřesení mohou být zcela poškozeny a veliké množství radioaktivního materiálu se dostane do Pacifiku.

Ve vzdálenosti jen padesáti metrů od reaktoru číslo čtyři je dalších 6 000 palivových článků, z nichž některé obsahují plutonium. Nádrž, kde jsou umístěny, nemá žádnou ochranou obálku. V okolí dalších reaktorů fukušimských elektráren je umístěno více než 11 000 svazků palivových článků.

Použité palivové články musí být stále pod vodou, protože jejich povrch je kryt slitinou s vysokým obsahem zirkonia, které se za vysokých teplot na vzduchu samo vznítí a hoří za vysoké teploty. Požár by se mohl rozšířit na veškerý jaderný materiál. Každý nechráněný palivový článek vyzařuje vysokou dávku záření, které by mohlo opodál stojícího zabít v několika minutách. Požár by přinutil veškerý personál uprchnout.

Podle Arnie Gundersena, jaderného inženýra s čtyřicetiletou praxí v let v průmyslu, pro nějž vyráběl palivové tyče, jsou tyče v jednotce čtyři poškozené. Kamery ukázaly znepokojivé množství trosek v nádrži s palivem, která sama o sobě je poškozena. Dále říká, že technické a vědecké překážky při odstraňování palivových tyčí jsou veliké.

Celá operace se musí zdařit se 100% spolehlivostí; kdyby se stala nehoda a tyče by byly vystaveny

vzduchu, pak se uvolní množství radioaktivity do atmosféry. Vzhledem k obrovskému množství radioaktivity by radioaktivní mrak ohrozil zdraví a bezpečnost nás všech. Bývalý japonský velvyslanec Mitsuhei Murata říká uvolnění veškeré radiace z Fukušimy „by zničilo světové životní prostředí a naši civilizaci. Je to otázka přežití člověka."

Podle Sebastiana Pflugbeila, německého fyzika, bojovníka za lidské práva a předsedy Společnosti pro ochranu před zářením, je situace ve Fukušimě velmi dramatická. Nebezpečí, které v sobě skrývají staré palivové články je extrémní – na tom se shodují všichni experti.

Kdyby došlo k nejhoršímu, tak by musela evakuovat obrovská území a postižena by byla celá severní polokoule, protože proudění na severní a jižní polokouli jsou do určité míry od sebe oddělena. Po katastrofě v Černobylu v některých evropských zemích politici a jaderní odborníci mlčeli a pokoušeli se celou záležitost zatajit, zatímco v jiných ubezpečovali občany, že se nemusí obávat žádných škod na zdraví.

Stalo se však něco jiného: narodilo se více poškozených dětí, stoupla kojenecká úmrtnost, bylo více Downova syndromu a více leukemie u dětí. Další následky byly ale ještě dramatičtější: v západní Evropě, v černobylském regionu a v jižních státech bývalého Sovětského Svazu se nenarodil asi jeden milion dívek.

Počet obětí černobylské katastrofy se v Evropě prokazatelně pohybuje ve stovkách tisíc. Mnoho hovoří pro to, že obdobnou situaci po havárii ve Fukušimě zažijeme ještě jednou. K tomu navíc přistupuje kontaminace Pacifiku v rámci potravních řetězců, které hrají důležitou roli v lidské výživě. Postižen by byl celý Pacifik a všichni co jsou závislí na obživě z něj.

Jaká je situace na opačné straně energetického paradigmatu? V těchto dnech dosáhla nejvýchodnější rakouská spolková země, Burgenland, 100% zásobování elektřinou z domácích obnovitelných zdrojů. Koncem tohoto roku se stane exportérem obnovitelně vyrobené elektřiny.

V rozhovoru pro někdejší Literární noviny, se nechal tehdejší ministr průmyslu a obchodu, Martin Pecina slyšet, když jsem prezentoval některé pilotní evropské 100% projekty, že se jedná jen o takové „hračky“. V Burgenlandu si s obnovitelnou elektřinou dnes hraje přes 277 tisíc lidí.

Milan Smrž
….....

Demokratizace energetického sektoru

31. 10. 2013 - Tomislav Tkalec/Bernhard Riepl, Slunce a svoboda

Ve Slovinsku v letech 2009 a 2010 proběhla diskuse o energetické budoucnosti země. Měl být přijat nový národní energetický program (NEP), ale diskuse brzy utichla, odborné zkušenosti a návrhy NEP putovaly do šuplíku, výstavba TES 6 byla vynucena veškerými možnými prostředky, klíčové posty v oblasti energetiky se pak rozdělily podle politických linií.

Autoři potopeného NEP poznamenávají, že energetika se dnes nachází na zlomovém bodě. Slovinsko je energeticky velmi náročné: v roce 2008 byla energetická náročnost a spotřeba energie na jednotku produkce až o 54 procent vyšší, než je průměr 27 členských států EU. Zvyšuje se spotřeba energie, zejména elektřiny, oddělení hospodářského růstu a růstu spotřeby energie jsme ještě nedosáhli. V současné době je asi třetina elektřiny vyrobena z uhlí. Negativní vlivy spalování fosilních paliv na lidské zdraví jsou stále zřetelnější a (ne) přímo prokazatelné. Uhlí je rovněž nejvíce klimatu nepřátelský zdroj energie a varování o nutnosti snižování emisí CO_2 kvůli

klimatickým změnám nebylo nikdy tak jasné. Jaderná energie se na globální úrovni ukázala být spíše noční můrou v podobě katastrofických nehod než zachráncem. Různí se názory na využívání jaderné energie, ale faktem je, že nikdo nemůže zaručit stoprocentní bezpečnost jaderných elektráren. Řešení pro dlouhodobé ukládání radioaktivního odpadu není. Navzdory tomu se prodlužuje životnost jaderné elektrárny o 20 let, v přípravě je rovněž stavba druhého reaktoru. Veškerou ropu a plyn dovážíme, cenu nemůžeme nijak ovlivnit. Slovinsko v roce 2011 dovezlo 48 procent energie, což znamená, že významné finanční zdroje odtékají ze země. Vyhlídky do budoucna zhoršují změny na mezinárodní úrovni - očekávané vysoké náklady na energie a očekávané zvýšení závislosti na dovozech vyostřují problematiku strategických dodávek energie.

Místo reagování na uvedené výzvy energetického sektoru, zní recept nejsilnějších hráčů takto: potřebujeme více energie, a tudíž musíme spálit více uhlí a dovézt více uranu, ropy a zemního plynu. Energetický sektor setrvává na nastolené cestě, a to i přesto, že je nyní zcela jasné, že není správná. Většina to všechno mlčky sleduje a dopouští, aby nám několik vzájemně propojených hráčů ovlivňovalo odvětví, na kterém závisí kvalita našeho života. Nyní se stát stará především o to, aby mohl zajistit dostatečné množství (elektrické) energie pro velké společnosti. Proto se zaměřuje na výstavbu velkých objektů, jako je TES 6 nebo NEK 2. O tom, kdo převezme a zaplatí škody na životním prostředí, zdravotní problémy obyvatelstva, riziko nehod a všechny ostatních náklady, se nahlas nemluví. Tyto projekty jsou financovány z peněz státních firem, z bankovních úvěrů, které jsou financovány z veřejných prostředků a záruk poskytovaných vládou. Jestliže by stát veřejné finance soustředil do takového projektu, ve kterém by si sám vyráběl elektřinu a teplo z místně dostupných obnovitelných zdrojů energie, prospěch by měl každý z nás. Avšak to není v zájmu hráčů v energetickém sektoru.

Energetická politika není věc, která by zajímala většinu občanů, alespoň dokud je v zásuvce k dispozici elektřina a cena na vyúčtování příliš neroste. Avšak energie je základem pro náš život a fungování celé společnosti. Odvětví energetiky nám zajišťuje dostatečně vytápěné bydlení, osvětlení, potraviny, komunikaci, fungování spotřební elektroniky, mobilitu, možnost pracovat. Ve Slovinsku jsme pomocí protestů ukázali, že si občané stále více začínají uvědomovat svou aktivní roli v řízení společnosti. Stejně tak jako požadujeme obnovení demokratického systému a právního státu, měli bychom požadovat významné změny v odvětví energetiky. Musíme se rozhodnout, jestli přenecháme svoji energetickou budoucnost velkým společnostem, na nichž budeme zcela energeticky závislí, nebo jestli začneme s demokratizací energetického sektoru a s umožněním změn v mikroúrovňovém zavádění konceptu decentralizované výroby energie.

To je důvod, proč potřebujeme jinou vizi. Udržitelná energetická politika musí vycházet z vize nízkouhlíkové společnosti. Klíčovými strategickými cíli této politiky jsou ekonomické a efektivní využívání energie, větší podíl obnovitelných zdrojů energie a přechod na inteligentní energetické sítě. O všech těchto prvcích je třeba přemýšlet globálně a komplexně, protože každý je nedílnou součástí celku. Infrastruktura a odpovídající životní prostředí, zemědělství, doprava, průmysl, služby - to je všezahrnující spektrum činností a u všech by se mělo začít pracovat na snížení spotřeby energie. Ta je v takzvaných rozvinutých zemích několikanásobně vyšší než v rozvojových zemích, což musíme, už vzhledem k historické odpovědnosti změnit a vyrovnat. Prvním důležitým krokem by proto mělo být hospodárné a efektivní využití energie. To však neznamená, že kvůli tomu musíme snížit naši životní úroveň, ale abychom racionálněji využívali energii. Každé euro investované do energetické účinnosti se několikanásobně vrátí. Zároveň to znamená menší potřebu nových nákladných projektů infrastruktur pro výrobu energie, protože jí vyrobíme méně.

Budovy ve Slovinsku jsou energeticky náročné. Vzhledem k tomu, že na vytápění prostor vynakládáme více než 60 procent z celkové spotřeby energie v domácnostech, mají opatření energetické sanace budov velký efekt. Měly by být rovněž zajištěny vysoké standardy pro nové budovy, které by měly být domy "s téměř nulovou spotřebou energie", pasivní, nebo domy s

plusovou energetickou bilancí. Investice do této oblasti by znamenaly snížení spotřeby energie a zároveň by podpořily stavební sektor.

Důležitou součástí jsou obnovitelné zdroje energie. Jedná se většinou o malé a rozptýlené kapacity, jejichž rozšíření je v oblasti elektrické energie podmíněno změnou současných přenosových a distribučních sítí. Decentralizace výroby energie znamená, že si každý může vyrobit potřebnou energii. Pokud jde o vytápění, tato situace již v mnoha domácnostech nastala, u elektřiny je v současné době příliš mnoho překážek. Toto pojetí vývoje s sebou přináší ještě další věc - protože současný spotřebitel energie se stává zároveň výrobcem, mohl by se tento proces také nazývat delegování a demokratizace. Demokratizace se dotýká všech částí života občanů. Tím, že někdo vyrábí energii a již není závislý na poskytovateli, který mu vnucuje své vlastní podmínky, získává kontrolu nad hlavní částí svého života, zároveň i (mnohem) důležitější roli v energetickém systému a také v energeticko-politické aréně, kde se rozhoduje. Mnoho místních společností ve světě a také některé země ukazují, že v energetické oblasti je možná i jiná cesta. Je čas, abychom si také u nás uvědomili, že nejsme jen ovce, které se nechají poslušně vést (energetickým) pastýřem, který myslí více na zisk, než na kvalitu našeho života, naše zdraví nebo životní prostředí.

Tomislav Tkalec, Focus ,Sdružení pro udržitelný rozvoj, www.focus.si

překlad: www.slunceasvoboda.eu

….....

Jakub Šiška: Jádro spolkne v Evropě víc podpor než obnovitelné zdroje

18.10.2013

Uvnitř bruselské byrokracie se občas stane, že pečliví úředníci objeví mezi hromadami zpráv a hlášení něco, co se jejich šéfovi vůbec nelíbí. Právě to se nedávno přihodilo na Generálním ředitelství Evropské komise pro energetiku. Vedoucí tohoto útvaru, eurokomisař Günther Oettinger, měl příští týden zveřejnit zprávu o subvencích, jimiž se jednotlivé země snaží zajistit spolehlivé zásobování elektřinou.

Součástí měl být i návrh opatření, jak by bylo možné zefektivnit podporu solárních, větrných a vodních zařízení. Tyto podpory jsou podle dlouhodobého názoru komisaře Oettingera přemrštěné a neúměrně zatěžují spotřebitele elektřiny. Jeho úředníci však zjistili, že v roce 2011 dosáhla celková výše podpor jaderným a fosilním elektrárnám v 27 evropských státech dvojnásobku toho, co dostaly obnovitelné zdroje. Konkrétně ve prospěch obnovitelných zdrojů šlo 30 miliard eur, jaderného průmyslu 35 miliard a fosilních elektráren 26 miliard eur. Do nákladů jaderných elektráren přitom nebylo započítáno povinné pojištění pro případ havárie. Když to komisař Oettinger zjistil, nechal nepohodlné údaje ze zprávy jednoduše vyškrtnout. Úředníci je však předali novinářům ze Süddeutsche Zeitung a ti je ochotně publikovali. Oettinger nyní zapírá, že by jakékoli údaje cenzuroval.

Podle řady expertů však nejsou čísla o miliardových podporách pro jaderný průmysl nic překvapivého, pouze o nich zastánci jaderné energetiky taktně mlčí. Jde hlavně o peníze na výzkum a vývoj jaderných zařízení, ukládání vyhořelého jaderného paliva a likvidaci vysloužilých jaderných elektráren. Řešení posledně dvou jmenovaných problémů je přitom stále v nedohlednu. Německé odhady mluví o tom, že náklady na bezpečné zajištění odstavené jaderné elektrárny budou zhruba stejně velké, jaké si vyžádala její výstavba.

Provozovatelé jaderných zdrojů však v poslední době přicházejí i s požadavkem na garance výkupních cen, které platí pro obnovitelné zdroje. Konkrétně jde o zvažovanou výstavbu jaderné

elektrárny Hickley Point ve Velké Británii, kde investor podmiňuje zahájení výstavby garancí minimální výkupní ceny ze strany britské vlády. Podle neoficiálních zpráv žádá 100 liber za MGW, což je dvojnásobek současné velkoobchodní ceny, po dobu 35 let. Vláda ovšem v souladu s doporučením mnoha ekonomů na takový požadavek odmítá přistoupit, takže je pravděpodobné, že z celého projektu sejde. Něco podobného se odehrává i v České republice, kde společnost ČEZ žádá po státu, aby jí garantoval výkupní cenu elektřiny z plánovaných nových bloků v Temelíně. Čeští politici, jinak jedni z nejhorlivějších propagátorů jádra v Evropě, naštěstí také říkají ne. Jednou tak možná i oni nahlédnou, že údajně levná jaderná energie vychází v konečném součtu pěkně draho.

Autor: Jakub Šiška

….....

Jádro jako placebo řešení globálních klimatických změn

23. 9. 2013 ihned.cz

Pro jadernou energetiku představují v budoucnu podstatné riziko samotné důsledky změn podnebí. V roce 2006 zasáhla vlna veder celou Evropu. Vzhledem k úbytku vody pro chlazení byly postiženy především velké centralizované zdroje energie, kam patří také jaderné elektrárny.

Jaderné elektrárny jsou účelově označovány jako čisté bezemisní zdroje, které se mají stát nástrojem k řešení problému klimatických změn. Nezaslouženě. Je sice pravda, že samotné reaktory nevypouštějí emise oxidu uhličitého, ale celý jaderný palivový cyklus ano. Další problém spočívá v omezených možnostech jaderné energetiky.

Stav světové ekonomiky i bezpečnostní situace v zemích třetího světa neumožňují obnovení masivních investičních programů do atomového odvětví tak, aby dokázaly zastavit celkový ústup celého odvětví ze scény. Podíl jaderných elektráren na celosvětové výrobě elektřiny poklesl ze svého maxima, což bylo 17 % v roce 1993, na pouhých 10 % v roce 2012 a dál klesá. Podíváme-li se na všechny formy energie, je příspěvek jádra naprosto mizivý – 2 až 3 procenta. Aby jaderné reaktory přispěly alespoň v řádu jednotek procent na snížení dnešních emisí skleníkových plynů, muselo by být podle scénářů Mezinárodní energetické agentury (Energy Technology Perspectives, 2008) v letech 2005–2050 uvedeno do provozu každý rok 24 až 32 jaderných reaktorů, každý o výkonu 1000 MW. Zcela nemožné.

Skryté emise

Reaktory nelze považovat za zcela bezemisní zdroj. Například těžba a zpracování uranové rudy, obohacování uranu, výroba paliva a činnosti, které jsou potřebné ke zpracování a ukládání jaderného odpadu, všechny tyto složité procesy vyžadují náročná obslužná zařízení a vybavení, které je nutné pohánět a k nimž je třeba dopravovat tuny materiálů.

Další emise se ukrývají ve stovkách tun oceli, betonu a dalších materiálů potřebných pro výstavbu jaderné elektrárny a souvisejících zařízení. Mezinárodní studie spočítaly, že atomový celek vyprodukuje 30 až 120 gramů oxidu uhličitého na vyrobenou kilowatthodinu elektřiny. S narůstající těžbou rud s nižším obsahem uranu pak můžeme očekávat i růst emisního zatížení vlivem energeticky náročnější výroby paliva na 250 g CO_2 /kWh. Je to samozřejmě mnohokrát méně emisí, než vzniká spalováním uhlí (1000-1200 g CO_2 /kWh), zemního plynu (cca 600 g CO_2 /kWh), ale oproti obnovitelným zdrojům je na tom atomová elektřina přeci jen hůře (větrné elektrárny do 7 g CO_2 /kWh, vodní elektrárny cca 20 g CO_2 /kWh atd.).

Rozpálený reaktor vyschlá řeka nezchladí

Pro jadernou energetiku představují v budoucnu podstatné riziko samotné důsledky změn podnebí. V roce 2006 zasáhla vlna veder celou Evropu. Vzhledem k úbytku vody pro chlazení byly postiženy především velké centralizované zdroje energie, kam patří také jaderné elektrárny.

Důkazem byla omezení provozu například v Německu, kde musel být snížen výkon reaktorů ve třech elektrárnách stojících na Labi a německá ekonomika tak přišla o výkon 3500 MW. Španělsko vyřadilo z provozu jadernou elektrárnu Santa Maria de Garoná na řece Ebro a Belgie musela snížit výkon dvou reaktorů v elektrárně Doel. Ve Francii byla elektrárenská společnost EdF nucena vyzvat zákazníky, aby omezili odběry elektřiny, a aby zabránila výpadkům sítě, musela začít elektřinu dovážet z okolních zemí.

Podobně to bude s reaktory v Temelíně, které jsou chlazeny vodou z Vltavy. Asi málokdo z podnikatelů a starostů obcí na březích Lipna si uvědomuje, že prvotní funkcí našeho jihočeského moře není zajišťovat co nejlepší podmínky jachtařům a další rekreantům, ale nadlepšovat průtok řekou. Jak bude vypadat letní sezona u břehů s desítkami metrů zapáchajícího bahna si asi můžeme jen představovat. V případě nedostatku vody na chlazení počítá projekt nového jaderného zdroje i s jeho vypnutím.

Atom však ohrožují i další důsledky klimatických změn: povodně a silné větry. V červnu 2011 velká voda na řece Missouri zaplavila americkou elektrárnu Fort Calhoun. Jaderná elektrárna Browns Ferry v Alabamě přišla v dubnu 2011 kvůli silné bouři o dodávky proudu a musela nouzově odstavit své reaktory. Podle britské vládní analýzy, kterou zveřejnil deník Guardian, je 9 z 19 lokalit využívaných pro atomovou energetiku v různém stupni ohrožení povodněmi a erozí pobřeží v důsledku klimatických změn. Navíc počet rizikových lokalit právě vlivem zvyšující se hladiny moří i bouří bude narůstat.

Řešení je jinde

Samotné Česko je důkazem, že se na projekty atomových elektráren spolehnout nelze. Jde o ekonomicky náročné odvětví, které vyžaduje obrovské investice v řádu stovek miliard korun. Česko má naštěstí řadu lepších a reálnějších řešení, které mohou podstatně snížit emise. Nejvýhodnější je ta energie, která se nemusí vůbec vyrobit a tedy ani spotřebovat – takzvané negawatty. Proto má smysl místo atomu investovat do vylepšování energetické efektivity. České podniky spotřebují skoro o polovinu více energie než vyspělé státy EU. Energetickou náročnost našeho průmyslu lze už s dnešními technologiemi vylepšit o čtvrtinu. Při zachování současné výroby by tak firmy ušetřily ekvivalent produkce dvou temelínských reaktorů.

Edvard Sequens, Calla - Sdružení pro záchranu prostředí
….....

Edvard Sequens: Obstojí zájmy občanů, nebo těžařů?

14.8.2013 - www.E15.cz

Středeční jednání ministrů prověří slib premiéra Jiřího Rusnoka, že vláda v demisi nebude dělat žádná zásadní rozhodnutí s dlouhodobým dopadem pro život v této zemi. Má totiž na programu návrh surovinové politiky České republiky.

Ministerský předseda sice zdůraznil, že ji určitě neschválí, ale to nikdo nepředpokládal. Bez posouzení vlivů na životní prostředí, které ještě ani nezačalo, by přijetí koncepce vládou bylo v

rozporu se zákonem. Nadále však hrozí, že schválí, jak je navrženo, její hlavní cíle. Tím však výrazně limitují další rozhodování o této strategii.

Pokud k tomu dojde, rázem se zvýší ohrožení obyvatel všech obcí, pod jejichž katastry se nachází ložiska hnědého uhlí nebo uranové rudy. Návrh surovinové politiky z dílny ministerstva průmyslu totiž nepočítá s trvalým zachováním limitů těžby, pouze neochotně konstatuje, že těžbu za limity by bylo možné odložit až za rok 2035. Ovšem i pro tento případ požaduje nové jednání o jejich rušení už v roce 2016.

Zachování limitů navíc podmiňuje stavební uzávěrou na území obcí ohrožených těžbou a zákazem odpisu zásob pod jejich územím (tedy v přímém rozporu s platným usnesením vlády o limitech!). Další podmínka zachování obcí je prakticky nesplnitelná - výstavba nových reaktorů v Temelíně podle harmonogramu. Ten se již dnes dostává do skluzu. Třetím nepřijatelným předpokladem pak má být neodkladné rozhodnutí o preferenci spalování komunálních odpadků, včetně opatření, která zajistí zkrácení povolovacích procedur pro urychlenou výstavbu spaloven.

Navržená koncepce ale také zásadně přehodnocuje dnes platný útlumový program těžby uranové rudy v České republice. Po dotěžení dosavadních zásob v Rožné měla ještě několik desítek let pokračovat drahá sanace mnohamiliardových škod po bývalém dobývání a zpracování uranu.

Návrh ministra průmyslu ale počítá nejen s investicemi do dalších průzkumů, ale zejména s přípravou na otevření nového dolu u Polné na Jihlavsku a s hledáním vhodných technologií na vytěžení uranu na Liberecku a Českolipsku. To by se neobešlo bez požadavků na státní finance.

Na ložiscích Brzkov a Horní Věžnice je dle ministerstva celkem 3 100 tun uranu, což by zajistilo pouhých pět let provozu jaderné elektrárny Temelín a Dukovany. Bývalá průzkumná šachta je ale zasypána a zaplavena vodou. Ruda ke zpracování se má vozit na stávající úpravnu GEAM v Dolní Rožínce. Zdejší odkaliště však budou mít vyčerpánu kapacitu pro ukládání kalu a dalšího odpadu z úpravy do roku 2015. Na investice do přípravy těžby a na rekonstrukci odkaliště nemá státní podnik DIAMO vlastní prostředky, prodej uranového koncentrátu zhruba pokrývá náklady na těžbu a zpracování.

I ministerstvo životního prostředí se vloni vůči předkládané strategii ohradilo, že jde o "úzce rezortní politiku ministerstva průmyslu, akcentující výrazně zájmy tohoto rezortu na zájmy ostatních". To platí dodnes. Rusnokova vláda by se jí v této podobě v zájmu občanů Česka neměla zabývat vůbec.

Autor je energetickým konzultantem sdružení Calla

….....

Jakub Šiška: Česká jaderná horečka stoupá. Světu navzdory

1.8.2013

www.rozhlas.cz/plus/nazory/_zprava/jakub-siska-ceska-jaderna-horecka-stoupa-svetu-navzdory

Neúnavná propagace jádra, doplněná skandalizací obnovitelných zdrojů energie, nese politikům plody. Podpora jaderné energetiky je u nás dlouhodobě vysoká a v posledních letech ještě roste. Pokud tedy dojde k avizované dostavbě Temelína, může vláda říci ono pověstné: ne my, ale lid to tak chce.

Bylo by ale správné sdělit lidu, že trend ve světě je přesně opačný. Podle nedávno publikované zprávy o stavu jaderné energetiky, kterou každoročně zpracovává skupina britských energetických konzultantů, se krize tohoto oboru neustále prohlubuje. Podíl jaderných elektráren na celosvětové výrobě elektřiny poklesl ze svého maxima, 17 % v roce 1993, na loňských 10 %. Celková výroba elektřiny v jaderných elektrárnách klesla loni oproti roku 2011 o 7% a klesl i počet provozovaných reaktorů. Tento vývoj je dán především situací v Japonsku po ničivé vlně tsunami, ale ústup od jaderné energetiky vykazuje 16 dalších zemí.

Česká republika je podle zprávy jedinou zemí, kde podíl jádra v energetickém mixu rostl a loni dosáhl rekordních 35%. Nové reaktory se staví ve 14 státech, ze dvou třetin pak v Číně, Indii a Rusku. V Evropě jsou to pouze dva státy: Francie a Finsko, přičemž v obou případech dochází ke dvojnásobnému překročení původního rozpočtu a termín spuštění se neustále oddaluje. Plán nové jaderné elektrárny má i britská vláda, ekonomové ji ovšem varují, že se projekt neobejde bez masivní státní podpory v přepočtu 600 miliard korun.

Před několika dny zveřejnil německý Institut pro hospodářský výzkum studii, podle níž Evropská komise ve svých výpočtech cenu jaderné energie silně podhodnocuje. V žádné zemi se například nepočítá s náklady na likvidaci elektrárny po skončení její životnosti nebo na konečné uložení jaderného odpadu, nemluvě o následcích případné havárie. Elektřina z obnovitelných zdrojů je pak podle studie mnohem levnější, než se dosud zdálo. Produktivita solárních i větrných zařízení totiž rychle roste, přičemž náklady na výrobu elektřiny ze solárních panelů jsou už teď nižší, než jaké měly být podle plánu Evropské komise v roce 2050. To vše podle německé studie přibližuje dobu, kdy se úplné zásobování obnovitelnými zdroji stane realitou. Za příklad uvádí Dánsko, která počítá s úplným přechodem na obnovitelnou energetiku do roku 2035. Podobně například firma Pricewaterhouse Coopers dospěla už v roce 2010 k závěru, že do poloviny století mohou veškerou spotřebu elektřiny v Evropě krýt obnovitelné zdroje.

Je samozřejmě možné, že se všichni tito vizionáři mýlí. Třeba jsou všichni podplacení solární lobby, která jen vysává z ubohých lidí peníze a mne si ruce nad bezpracnými miliardovými zisky. Pak se jednoho dne ukáže, že všechny ty zelené hračky jsou k ničemu a české jaderné elektrárny budou v Evropě zářit jako supernovy. Hlavně Němci a Rakušané, až se probudí z protijaderné halucinace, budou bažit po našem levném atomovém proudu. Je ve strategickém zájmu České republiky, aby tomu tak bylo.

Deník Českokrumlovsko

27.7.2013

27.7.2013 Českokrumlovsko

Ad: Ministr je pro dostavbu Temelína

RŮŽENA ŠANDOVÁ, KAPLICE
ENERGETICKÁ PORADKYNĚ

Při četbě zmíněného článku ze soboty 13. července musím dát za pravdu mnohým, kteří tvrdí, že pan ministr Podivínský se zmýlil ve funkci. On nemá na starosti průmysl a obchod, ale ochranu životního prostředí.

Výstavbu 3. a 4. bloku Jaderné elektrárny Temelín zpochybňují i odborníci jako je profesor Václav Pačes, jinak zastánce jaderného průmyslu. On uvádí především důvody ekonomické. Nové bloky by měly být uvedené do provozu až v roce 2025 a cena elektrické energie bude v té době mnohem nižší než dnes. Dokonce bývalý ministr průmyslu a obchodu Kuba by počkal až na rok 2030.

Pan ministr životního prostředí by se měl rozhlédnout po vyspělé Evropě jako je Německo, Rakousko a jiné státy. Mnohem lepší cesta, než budovat jaderné elektrárny, je cesta úspor a investic do nových technologií. Například fotovoltaika, solární energetika, větrná energetika jsou ve světě na nebývalém vzestupu.

V roce 2010 se zdvojnásobila produkce energie z fotovoltaických zařízení. Nyní je instalována sedmkrát vyšší kapacita než před pěti lety. Nárůst je především v Německu a v Itálii.

Využití termických solárních zařízení pro topení a ohřev vody se zvýšilo v roce 2010 o 16 %. V této oblasti patří k předním světovým zemím Rakousko.

Větrná energie se prosazuje jako hlavní hybná síla obnovitelných energií. Obrovský nárůst nastal v Číně. V Dánsku zajišťuje vítr potřebnou energii z 22 %, v Portugalsku z 21 % a ve Španělsku z 15,4 %.

Pan ministr Podivínský nám zatajil nebezpečí úložišť jaderného odpadu a vysoké ceny vkládané do jejich budování. Tato zařízení musí zabezpečit radioaktivní odpad desítky tisíc let. Po tak dlouhou dobu nelze však bezpečnost zajistit. Obyvatelé vytipovaných lokalit se v referendech vyslovují jasně v tom smyslu, že tam taková zařízení nechtějí.

Na závěr zmíním fakt, že palivo do jaderné elektrárny se dováží z politicky nestabilních zemí. U nás se těží jen minimum uranové rudy. Proto nelze mluvit o energetické, surovinové a ekonomické, či politické nezávislosti.

Deník Českokrumlovsko

11.5.2013

Zelení si připomněli 27. výročí havárie v Černobylu

RŮŽENA ŠANDOVÁ
ČLENKA STRANY ZELENÝCH

Kaplice – V kaplické evangelické modlitebně Archa byl dne 26. dubna promítnut francouzsko-rakouský film Den první o fiktivní jaderné havárii v Dukovanech. Po promítnutí proběhla diskuse lidí s hornorakouským pověřencem pro jadernou energetiku Ing. Daliborem Stráským, s rakouskými i českými zelenými o nebezpečí jaderné energie. Lidé vzpomněli na dobu před 27 lety a na to, jak ji prožívali.

Akce se konala v rámci Evropského týdne akcí za budoucnost po Černobylu a Fukušimě. V těchto městech se udály jedny z nejtragičtějších a nejničivějších průmyslových havárií. Jejich následky pociťujeme nejen dnes, ale problémům se nevyhnou ani další generace. Objevily se i mutace dětí narozených v postižených oblastech. Tyto tragédie nesmí být zapomenuty.

Bezpečnou cestou je využívání bezpečných a obnovitelných zdrojů energie. Právě v této oblasti by bylo dobré s rakouskými sousedy spolupracovat. V okrese Freistadt vznikl projekt Hélios, který zahrnuje 27 obcí dohromady s přibližně 70 tisíci obyvateli. Tam od roku 2012 funguje v celém Rakousku zatím největší, ale decentrálně organizovaná fotovoltaická elektrárna. Hlavně na střechách veřejných budov (obecní úřady, školy, atd.) bylo mezitím namontováno asi 100 menších zařízení, která tvoří dohromady jeden celek s výkonem kolem 2 MW, což představuje roční spotřebu přibližně 600 domácností.

Investorem se může stát každý, kdo se podílí minimálně 500 €. Je to něco jako půjčka, kterou poskytovatel dostane během 15 let zpět (každý rok 1/15) a navíc ještě úrok 3,3% na půjčený kapitál. Veřejnost si tím sama postupně organizuje „přerod energetického systému" a není tedy pravda, že máme pouze možnost vybrat si mezi rizikem atomových elektráren s otázkou kam s odpadem a zhyzděnou krajinou s předraženými fotovoltaickými poli.

11.5.2013 Deník Českokrumlovsko

DEN PRVNÍ. Promítání filmu o fiktivní jaderné havárii v Dukovanech v kaplické evangelické modlitebně Archa. Foto: Růžena Šandová

Jakub Šiška: Ministr průmyslu a obchodu pro podporu obnovitelných zdrojů

25.dubna 2013

celý článek

V Česku nedochází k nepřiměřené podpoře obnovitelných zdrojů energie a vše probíhá v souladu se zákony, prohlásil včera ministr průmyslu a obchodu Martin Kuba. Zároveň popřel spekulace, že by kvůli nastaveným podporám hrozila Česku ze strany Bruselu sankce.

Ministr průmyslu a obchodu dosud nenechal na obnovitelných zdrojích nit suchou. Podle něj jsou neefektivní, zatěžují ekonomiku a vytahují lidem peníze z kapes. Několikrát prohlásil, že zákon na podporu obnovitelných zdrojů neměl být nikdy přijat nebo že majitelé solárních elektráren nepodnikají, jen čerpají dotace.

Po včerejšku by si jeden myslel, že na jeho místo usedl nějaký jiný Martin Kuba s úplně opačnými názory. Zavedení podpor bylo podle něj nutné, aby Česká republika splnila cíle Evropské unie v rozvoji obnovitelné energetiky. Pouze malá část vyplácených výkupních cen by prý mohla být za určitých okolností charakterizována jako nepřiměřená a v žádném případě se nerovná miliardám, prohlásil doslova.

Rozmotat tento veletoč je poměrně jednoduché. Evropská unie nyní posuzuje téměř dvanáctimiliardovou dotaci, která jde ze státního rozpočtu na částečnou kompenzaci rostoucích cen elektřiny pro spotřebitele. Tyto peníze nejdou provozovatelům obnovitelných zdrojů, ale distributorům, tedy ČEZu, EONu a pražské energetice.

Přibližně polovinu dotace tvoří kontroverzní solární daň, kterou stát zpětně uvalil na fotovoltaické projekty. Funguje to tak, že distribuční společnosti srazí provozovatelům solárních elektráren 26 % z platné výkupní ceny, tyto peníze pošlou státu, ten k nim přidá další peníze, vše pošle těm samým distribučním společnostem. Ty pak mají o danou sumu snížit ceny konečným spotřebitelům. Je zřejmé, že zde nejde o prostředky na rozvoj obnovitelných zdrojů, ale o velmi netransparentní dotaci, u níž je problematické ověřit, nakolik vůbec deklarovanému účelu slouží. Náklady distribuce se ostatně v konečné ceně elektřiny promítají ještě vyšším podílem než kritizovaný příspěvek na podporu obnovitelných zdrojů.

Úředníci z Bruselu sice ujišťují, že kvůli popsané dotaci pokuta České republice nehrozí, ale dveře si nechávají otevřené. Posuzování bude trvat ještě několik měsíců, během nichž čeká ministra Kubu a jeho úředníky řada vysvětlování. V Bruselu si třeba můžou všimnout, že nový zákon o podpoře obnovitelných zdrojů, který Ministerstvo průmyslu připravuje, chystá další podivnost: zkrácení dosud garantované podpory z 20 na 10 let, a to pro všechny obnovitelné zdroje, které byly uvedeny do provozu předtím, než zákon vstoupí v platnost. Nelze se divit varování Aliance pro energetickou soběstačnost, že by tak drastický zásah celý sektor obnovitelných zdrojů de facto zlikvidoval.

Martin Kuba se zkrátka nezměnil. Dál s celou ODS pracuje na tom, jak zelené energii zatnout tipec, aby nemohla konkurovat národnímu klenotu s názvem Temelín. Jen to v Bruselu nemůže říkat takhle naplno.

Autor: Jakub Šiška (jaš)

….....

Jakub Šiška: Němci chtějí „odprivatizovat“ energetické sítě

24.dubna 2013

celý článek

Energetická infrastruktura nepatří do soukromých rukou, ale má být veřejným majetkem. K tomuto závěru dospívá v sousedním Německu stále víc lidí.

V řadě měst proto vznikají občanské iniciativy za vykoupení, resp. převzetí sítí pod komunální správu. Co Němce k takové aktivitě vede?

Je tomu nějakých 10–15 let, kdy se privatizace veřejných podniků a služeb zdála výhodná – nejen u nás, ale i v Německu. Tak třeba v Hamburku prodali elektrickou a teplovodní síť švédskému koncernu Vattelfall a plynovody domácímu koncernu E.ON. Tyto firmy ovládají nejen distribuci, ale provozují i uhelné a jaderné elektrárny. Zisk z prodeje se ale v městském rozpočtu rychle rozplynul a spotřebitelé zůstali rukojmími firem, na jejichž rozhodování nemají žádný vliv.

Dokud fungovala energetika postaru, nedalo se s tím nic dělat, ale s rozvojem lokálních obnovitelných zdrojů lidé poznali, že alternativa existuje. Mnozí se stali podílníky v občanských energetických projektech nebo si pořídili některý obnovitelný zdroj pro vlastní dům či firmu. A protože energetická změna je v Německu populární, začali se lidé domáhat možnosti přímo rozhodovat o tom, z jakých zdrojů budou energii mít a kam poplynou zisky z jejího prodeje.

Občanská iniciativa za vykoupení sítí zpět do městských rukou získala za dva roky 116 tisíc podpisů a vymohla si tak vypsání městského referenda. To se bude konat v listopadu souběžně s celostátními parlamentními volbami. Podle současných průzkumů iniciativu podporují dvě třetiny obyvatel Hamburku, a to i přesto, že vykoupení bude městskou kasu stát 2 miliardy eur. To je také hlavní argument odpůrců celé akce. Iniciativa ale upozorňuje, že část peněz se brzy vrátí – vlastníkem sítí se totiž stane nově založená komunální firma, ve které si občané budou moci koupit podíly a profitovat na jejím zisku. Tento model občanské účasti je v Německu velmi rozšířený, v zemi už existuje přes 600 energetických družstev a týdně přibývají v průměru tři další.

Podobná iniciativa je aktivní i v Berlíně – ovšem s tím rozdílem, že Berlín svou elektrickou síť neprodal, ale pouze udělil firmě Vattenfall koncesi na její provozování. Tato koncese příští rok vyprší, což je podle aktivistů ideální příležitost. K převzetí sítě nebude Berlín na rozdíl od Hamburku potřebovat tolik peněz, Vattenfall bude mít nárok jen na několik milionů eur za vložené investice. O úspěchu berlínská iniciativa nepochybuje – jednak proto, že si Vattenfall letos naběhl 13procentním zdražením elektřiny, a jednak proto, že už má jednu takovou akci za sebou. Před několika lety přinutila město vykoupit dříve zprivatizované vodovody a umožnit občanům majetkovou účast na správě komunálního podniku.

Může to znít odvážně, ale v zásadě není důvod, proč by něco takového nešlo i u nás. Stačí si představit, že nemusíme ve fakturách za elektřinu platit pochybné investice ČEZu v Bulharsku nebo v Albánii, ale přispívat na rozvoj svého města nebo regionu, případně spolurozhodovat o tom, kudy se má energetika dál rozvíjet. K tomu je ovšem zapotřebí silný občanský tlak. Bez něj se věci nehnou z místa – ani v Německu, ani v Česku.

Autor: Jakub Šiška (jaš)

….....

Deník Českokrumlovsko

3.4.2013

Peníze na školu vybrali baráčníci

3.4.2013 Deník Českokrumlovsko

zaniklé školy

ZDENĚK ZAJÍČEK

Věžovatá Pláně – Bývalá škola ve Věžovaté Pláni je krásný dům připomínající malý zámeček. Stojí na okraji obce, na pozemku, který pro její stavbu před více než sto lety věnoval jeden z místních hospodářů Jan Smudek. Jeho pravnuk Josef Čížek se Českokrumlovskému deníku svěřil, že on sám v téhle škole ještě navštěvoval první třídu, což bylo na začátku sedmdesátých let. I když faktem je, že do ní chodil už dokonce dřív. Jak je to možné?

„Chodíval jsem tam už rok před první třídou. Školka tu nebyla, doma jsem byl sám, tak jsem si vzal ten starý červený slabikář a šel jsem si sednout do školy. Učitelka mě posadila dozadu a nechala mě tam. Když jsem pak nastupoval do první třídy, říkala mi, že bych mohl jít už rovnou do třetí, podle toho, kolik toho umím. Já na to rád vzpomínám," řekl včera Josef Čížek s úsměvem. Jeho starší sourozenci, bratr a sestra stihli vychodit v secesní vile celých pět tříd prvního stupně.

Škola ve Věžovaté Pláni fungovala jako malotřídka, tedy jako sloučené vyučování několika tříd prvního stupně najednou.

„Když jsem tu chodil do školy já, vyučovaly se v jedné třídě hned čtyři třídy," zavzpomínal včera Josef Mach, současný starosta obce. „V mém ročníku jsme byli jen dva kluci, ale o dva roky mladší ročník už měl čtrnáct dětí. Dole jsme měli tělocvičnu, nahoře se vyučovalo," dodává Josef Mach. Na ta léta také vzpomíná moc rád s tím, že například ráno před vyučováním vybraní žáci napásli panu učiteli Antonínu Daňkovi ovce a pak se šlo na chvíli studovat.

I když vzpomínky pamětníků zní idylicky, samotný vznik školy doprovázelo napětí. Na začátku minulého století, tedy v době Rakouska-Uherska, žilo totiž ve Věžovaté Pláni osmdesát procent Němců. O několik set metrů po svahu níže v Dolní Pláni to bylo naopak, tady žilo více Čechů. A přece jen sem tam došlo i k nějakým národnostním rozmíškám.

SECESNÍ DŮM. Jednou z mála secesních staveb na Českokrumlovsku se v roce 1906 stala škola ve Věžovaté Pláni. Foto: Archiv

Traduje se, že sem musel tehdy přijet dokonce i biskup Jirsík z Českých Budějovic, aby uklidnil situaci.

„Když praděda věnoval na stavbu školy pozemek, nikdo o tom nevěděl. Němci si nejdřív mysleli, že si Smudek staví vilu. Až když se dozvěděli, že to bude česká škola, tak mu vymlátili okna v chalupě," doplnil Josef Čížek. Do té doby totiž vše fungovalo jinak. Při každé faře fungovaly takzvané triviální školy, kde se učilo čtení, psaní a počítání, na zdejší škole se až do roku 1874 vyučovalo dvojjazyčně. Pak byla čeština z výuky vyloučena. A tak se zdejší Češi rozhodli postavit si svoji školu. Velkou pomocí se jim stala Obec baráčnická, která v celých Čechách na tuto stavbu vybírala peníze podobným způsobem, jako se vybíralo na stavbu Národního divadla. Dodnes se to dá považovat za jeden z nevýraznějších činů baráčníků v jejich historii. Ale to se některým Němcům nelíbilo. Škola vyrostla za jeden rok a vysvěcena byla v roce 1906. Po záboru pohraničí v roce 1939 sice nechali místní učitelku stáhnout český prapor, ale pak školu musela opustit jako ostatní Češi Věžovatou Pláň.

Podle starosty Josefa Macha obec uvažovala o odkoupení školy po Sametové revoluci, ale problémem byly peníze. Jen postavit lešení kvůli nutným opravám by tehdy stálo devadesát tisíc. A to býval i celý rozpočet obce. Dnes dům funguje jako soukromý penzion.

Levné energie podle ODS

27.3.2013
http://www.rozhlas.cz/plus/nazory/_zprava/jakub-siska-levna-energie-podle-ods--1192857

Strana, jejíž volební preference se propadají na stále nová historická minima, nyní vytahuje eso z rukávu: od roku 2014 slibuje zastavit dotace pro nové projekty obnovitelných zdrojů, toho zeleného nesmyslu, na který všichni doplácíme miliardy korun ročně. Účty za energie klesnou, průmysl se vrátí k prosperitě a domácnostem se zvýší životní úroveň. To by v tom byl čert, aby to na voliče nezabralo.

Jednoduchý kalkul sice občanským demokratům vyjít může, ale kdo z toho bude mít prospěch, to je věc jiná. Ve světě se totiž ukazuje, že budoucnost energetiky spočívá v její decentralizaci a vytváření menších energeticky soběstačných celků. Řada obcí, měst i regionů v západních zemích si spočítala, že obnovitelnými zdroji dokáží už zcela pokrýt své energetické potřeby a že takto získaná energie je podstatně levnější než ta z fosilních zdrojů.

Velcí majitelé distribučních sítí se sice brání, ale časem budou muset kapitulovat. Když například v německém Feldheimu odmítl koncern E.ON pronajmout obci distribuční síť, rozhodli se místní vybudovat si vlastní. Část peněz dali dohromady sami, část splácejí bankám, ale teď mají elektřinu o 30% levnější, než měli dřív.

O něco podobného se snaží i v nedalekém Berlíně. Tamní občanská iniciativa požaduje, aby německá metropole převzala sit´ od nynějšího provozovatele, švédského koncernu Vattenfall, rozvodnou síť na svém území a přepnula ji na zásobování místními obnovitelnými zdroji. Lidé si uvědomují, že nedává smysl prodávat vlastní vyrobenou elektřinu cizí firmě a kupovat ji od ní zase

zpátky.

Na trhu už jsou také technologie, které umožňují domácnostem, aby si své energetické potřeby pokrývali částečně sami a odpoutávali se tak od externích dodavatelů. Výborně se v tomto směru osvědčuje u nás tolik proklínaná fotovoltaika. Akumulátory, které dokáží vyrobenou elektřinu uschovat pro období, kdy nesvítí slunce, se v Německu už prodávají a tamní vláda se chystá jejich rozšíření podpořit výhodnými půjčkami. Architekti už umějí stavět dokonce tak zvané plusové domy, které vyrobí víc energie, než kolik jí pro svůj provoz spotřebují.

Všechny tyto revoluční změny jsou ovocem toho, že se vlády rozhodly podporovat rozvoj obnovitelných zdrojů. Pokud se ODS podaří tuto podporu zarazit, může tím sice krátkodobě dosáhnout snížení cen elektřiny, do budoucna však naši závislost na energetických gigantech ještě posílí. Ostatně už dnes platíme na poplatcích za distribuci elektřiny víc, než kolik činí tolik přetřásaný příspěvek na zelenou energii. A až budeme ve fakturách za elektřinu splácet nový Temelín, bude pozdě se ptát, kde se stala chyba.

Jakub Šiška

….....

Literární Noviny - 21.3.2013 / Českokrumlovský deník

Je těžké rozhodnout, co zveřejnit (9/2013)

Myslím, že nadpis rozhovoru je velmi dobře zvolen. Otázka využití jaderné energie je mnohem více než technickým problémem problém morální. Za normálních okolností a za předpokladu, že by nebyla žádná použitelná a dostupná alternativa, bychom mohli říci, ano, existující riziko včetně radioaktivních látek, unikajících také při běžném provozu, je nutné zlo. Právě zde ale otázky nabývají na zajímavosti. Skutečně nejsou žádné použitelné a dostupné alternativy? A co kdyby přece, stejně jako například ve Fukušimě, došlo k jaderné havárii? Jedná se pak také o nezbytné zlo, nebo tu už jde o něco víc?
Totiž o otázku, jestli jaderné technologie jako takové jsou v souladu se zásadami demokracie. Když bude teprve v případě havárie muset být vyjasňováno, co může být zveřejněno a co raději ne (aby se zabránilo panice), nejsme pak už nejméně jednou nohou v novém, velmi specifickém totalitarismu? Z mého pohledu vlastně ano, což například také velice názorně ukazuje Robert Jungk ve svém díle Atomstaat.
Jestliže navíc existují také technicky proveditelné a dosažitelné alternativy, stává se riziko pocházející z jaderné energie pro mne definitivně neakceptovatelné. Dokonce to v Česku vypadá, že neexistuje žádná použitelná a dostupná alternativa k jaderné energii, což ale možná vázne na tom, že o tuto alternativu není skutečný zájem.
Bylo by mimochodem také zajímavé, proč jaderný průmysl jako celek nedisponuje žádným pojišťovacím fondem, který pomohl současným zástupcům, např. nyní TEPCO v Japonsku při odstraňování gigantických problémů po nehodě ve Fukušimě, aby poškození lidé mohli být náležitě finančně odškodněni. To nepřímo může postihnout např. i rybáře v sousedních zemích nebo dokonce spotřebitele v Evropě.
V každém případě neškodí projednat otázku jaderné energie komplexněji, než tomu doposud v Čechách bylo a jak to také potvrdila poznámka Dany Drábové na konci rozhovoru, kde oceňuje práci kritických neziskových organizací, které stále nutí jaderné hospodářství pracovat správněji, než by tomu možná v jiném případě bylo.

Bernhard RIEPL, České Budějovice

Zájem českých firem o stavbu dalších dvou bloků v Temelíně je pochopitelný

20.3.2013 ČRo Plus str. 7 18:30 Názory a argumenty

Ondřej KONRÁD, moderátor

Prezident Svazu průmyslu Jaroslav Hanák na nedávném energetickém kongresu řekl, že české podniky mají nepředstavitelný zájem o dostavbu jaderné elektrárny Temelín. Dostanou se k tomuto tučnému soustu? Jakub Šiška se domnívám, že pravděpodobně nikoliv.

Jakub ŠIŠKA, redaktor

Zájem českých firem o stavbu dalších dvou bloků v Temelíně je pochopitelný. Mnohé z nich vlivem evropské ekonomické recese přešlapují na místě a získání podílu na zakázce za 200 miliard korun by pro ně představovalo jistou práci na dlouho dopředu. Měly by se totiž podílet nejen na samotné výstavbě nových bloků, ale i na jejich servisu a údržbě po celých 60 let plánovaného provozu. Logiku má i prohlášení prezidenta Svaz průmyslu Jaroslava Hanáka, že by to byl impuls pro rozvoj technické vzdělanosti v Česku. Vysoké zapojení českých firem slibují oba uchazeči o mamutí kontrakt. Americko-japonský Westinghouse i česko-ruské konsorcium MIR. Jiná otázka však je, zda je dostavba Temelína vůbec ekonomicky opodstatněná. Ceny takzvané silové elektřiny v Evropě dlouhodobě klesají a několikrát se propadly dokonce do záporných hodnot. Mohou za to u nás tolik opovrhované obnovitelné zdroje, které mají zcela minimální provozní náklady a jejichž výrobní kapacity stále rostou. Jasně to ukázala rok stará studie společnosti Candole Partners, podle níž je dostavba Temelína ekonomicky neobhajitelná a uvažovaná investice 200 miliard korun se nikdy nevrátí. Je přitom pravděpodobné, že tato částka nebude konečná a může se až několikanásobně zvýšit. Uvědomují si to i šéfové ČEZu, který má být investorem stavby. Jeho generální ředitel Daniel Beneš požaduje, aby vláda u nového Temelína garantovala pevné prodejní ceny, neboť prý dnešní ceny na trhu nemotivují k budování nových zdrojů. Něco podobného zažívá nyní i Velká Británie, kde francouzská společnost EDF požaduje po vládě garanci ceny elektřiny z plánované jaderné elektrárny Hinkley Point na 40 let dopředu. Experti City Bank odhadli, že to může stát britské domácnosti v přepočtu až 6 400 korun ročně navíc. Vystrašili tím i našeho ministra průmyslu Martina Kubu, který ještě loni tvrdil, že dostavbu Temelína nelze hodnotit jen z ekonomického hlediska. Před několika dny však prohlásil, že s garancí výkupních cen ani s garancí návratnosti celé investice nesouhlasí. Čeští politici se zkrátka upnuli až k fanatické víře v jaderný ráj, který nám přinese bohatství a který nám budou všichni kolem závidět. Obrovské očekávání vytvořili i u domácích průmyslníků. Přiznat, že fata morgána se rozplývá, je úkol jistě těžký. Nic to však nemění na tom, že oněch 200 miliard korun by bylo účelnější investovat jinde.

….....

18.3.2013 / Českokrumlovský deník

Polsko zatím bezjaderné

RŮŽENA ŠANDOVÁ

Málo se ví, že v Polsku byla koncem 80. let minulého století zastavena výstavba jaderné elektrárny v Zarnowieci. Stalo se to díky odporu místních obyvatel i široké veřejnosti.

Jaderný program tam byl znovuzahájen rozhodnutím vlády Donalda Tuska v roce 2009. Z vytipovaných míst pro výstavbu zůstala 3-Lubiatowo, Zarnowiec a Mielno

V tom posledním místě však 94 procent obyvatel v referendu jadernou elektrárnu odmítlo, takže nakonec zbyla jen dvě.

V Polsku je silný celospolečenský odpor proti jádru. Ten také zastavil rozestavěnou a nikdy nedokončenou elektrárnu v Zarnowieci.

Dnešní protijaderní aktivisté mají na co navazovat, nehledě na to, že mají také podporu většiny společnosti. Podařilo se jim založit koalici Pomořansko bez jádra.

Vláda a společnost PGE (obdoba našeho ČEZ) vynakládají velké prostředky na kampaň s cílem přesvědčit občany o tom, že jaderná energetika je bezpečná a levná.

Takto vynaložené finance postrádají smysl vzhledem k tomu, v jakých obrovských potížích se nachází evropský jaderný průmysl.

Polsko by poptávku po energii pokrylo z alternativních zdrojů energie. Stejně jako v celé střední a východní Evropě je rozhodnutí stavět jaderné elektrárny rozhodnutím politickým, maskovaným rozhodnutím odborným.

Ve hře je však příliš mnoho peněz, které nemohou být přenechány demokratickým procesům.

Podobně jako u nás i tam hrozí tunelování veřejného rozpočtu prostřednictvím jaderného programu. Poláci mají šanci opět po letech zastavit projekty na výstavbu jaderných elektráren díky velkému celospolečenskému odporu, a to i díky tomu, že se vládě pravděpodobně nepodaří sehnat potřebné miliardy.

Článek čerpal informace ze statě Josefa Patočky uveřejněného v časopise Sedmá generace.

18.3.2013 deník Českokrumlovsko

Když na zelené energii bohatnou domácnosti

Autor: Jakub Šiška; Hospodářské Noviny, Čtvrtek 14. 3. 2013

www.bbsystems.cz

Obnovitelné zdroje se staly díky rychlému rozmachu velkým byznysem. Zisky z něj v česku putují vesměs na účty podivných anonymních firem a do značné míry rovněž podivnému polostátnímu gigantu ČEZ. Ze všech stran jsou pak Češi masírováni tvrzením, že obnovitelné zdroje jsou neefektivní a jejich podpora nás zbytečně stojí miliardy. Že by snad mohly jednou domácnostem srazit účty za elektřinu? Omyl. Ony to dokážou už teď.

Holger Laudeley je elektroinženýr ze severoněmeckých Brém. Na kraji města má malou továrnu na výrobu fotovoltaických panelů, kde má naprosto vše na elektřinu - ze slunce, rozumí se. Od vytápění hal přes služební auto až po přístroje ve vlastním bytě. Tvrdí o sobě, že je energeticky „plusový“ člověk, protože vyrábí víc elektřiny, než spotřebuje. A bez náznaku pochybností dodává, že výrobcem vlastní elektřiny se může stát každý.

Tomuto podsaditému padesátníkovi se totiž podařilo sestrojit modul, který dokáže sluneční energii nejen zachytit, ale hned transformovat na 220 voltů a v případě potřeby akumulovat. Připojeným kabelem pak lze rovnou napájet domácí spotřebiče. Pokud intenzita slunečního záření na odebíraný výkon nestačí, modul automaticky přepne na akumulátor, který na malém displeji ukazuje intenzitu nabití - stejně jako u mobilního telefonu. Jeden panel takto dokáže domácnosti redukovat účet za elektřinu asi o 25 %, konkrétní výše úspory samozřejmě závisí na reálné spotřebě. Panely lze navzájem spojovat a úsporu tak zvýšit- Na každém domě se prý najde místo, kde se aspoň jeden panel vyplatí - třeba na balkoně. Instalaci v takovém případě zvládne každý sám podle návodu.

Soběstačná budoucnost hned teď
Své moduly začal pan Laudeley prodávat teprve loni v říjnu. Svůj světově jedinečný patent by mohl prodat nějaké zavedené firmě a dál si jen užívat zajištěného života, ale to není jeho cílem. Raději dvakrát v týdnu se svým spolupracovníkem stojí na ulici u malého Stánku, kde zařízení předvádí a nabízí kolemjdoucím. „Chci, aby naše moduly vyráběly proud hlavně místním lidem,“ říká. Jeho klienty jsou zatím převážně majitelé rodinných domků, které láká si vyzkoušet, jaké míry nezávislosti na fakturách za elektřinu je možné dosáhnout. Zcela se odpojit od sítě však není praktické - jednak kvůli zimnímu období a jednak i proto, že letní nespotřebované přebytky je výhodné do sítě prodávat.

V každém případě doporučuje pan Laundeley udělat podrobný propočet, jaké spotřebiče domácnost má, kolik lidí v ní žije a jak je možné energetickou spotřebu snížit. Pak teprve má smysl řešit, kolik panelů bude k pokrytí energie potřeba. Bateriový zásobník rozměrů menší skříňky je zároveň řídícím „centrem" domácí elektrárny, které zobrazuje majiteli nejen přesný stav akumulátoru, ale i předpověď intenzity slunečního svitu pro příští dny. Protože je tato technologie loňskou novinkou, nelze zatím plně vyhodnotit výkon během zimního období. Ještě na konci listopadu však jeli mnozí jeho klienti stoprocentně na „solár“.

„Pokud by si každý obyvatel Německa koupil jeden nebo dva tyto moduly, ušetřili bychom třetinu ze 150 miliard kilowatthodin, které německé domácnosti spotřebují. Adekvátně tomu by se ulehčilo přenosové síti a diskutovaná výstavba nových tras by byla úplně zbytečná,“ vypočítává brémský vizionář.

Právě přechod od gigantických elektrárenských kolosů k lokálnímu zásobování obnovitelnou energií je na probíhající změně energetického „paradigmatu" nejzásadnější. Malí Davidové

cloumají velkými Goliáši - a hrozí jim ne-li pádem, tak určitě omezením jejich finanční a politické moci.

Komunální elektřina
V Berlíně například loni vznikla družstevní občanská iniciativa usilující o vykoupení městské energetické sítě a její přepojení na lokální obnovitelné zdroje. Příští rok totiž vyprší koncesní smlouva města se švédským státním koncernem Vattenfall, který kolem Berlína provozuje uhelné elektrárny a povrchové doly a dosud má „pod palcem" i distribuci. Cíl iniciativy není o nic menší než předat kontrolu na dodávkami elektrické energie do rukou občanů. Do družstva totiž může vstoupit jakákoli fyzická osoba a každá v něm má na rozdíl od akciové společnosti při všech hlasováních jeden hlas. Potřebná částka pro vykoupení dosud zveřejněna nebyla, neoficiálně má jít o několik milionů eur. Značná část komunálních politiků napříč stranami se už dříve pro takové řešení vyslovila* berlínský Senát ho ovšem nedoporučil, takže se občané rozhodli vzhledem k váhavosti politiků sbírat podpisy pro referendum. Pokud se uskuteční, bude jeho výsledek pro město závazný.

Berlínská iniciativa není výjimečná. Ve Feldheimu nedaleko Berlína si už před několika lety spočítali, že instalované obnovitelné zdroje jim dokážou plně pokrýt veškerou spotřebu. Když se nezdařilo jednání s distributorem E.ON o pronájmu sítě na území obce, rozhodla se obec postavit distribuční síť vlastní. Na financování se podílela i většina domácností, které vložily po třech tisících eur do obecní společnosti, jež vybudovanou síť vlastní. Zbytek ochotné půjčily banky. Feldheimští nyní platí za elektřinu o 35% méně než dřív. A hlavně: peníze zůstávají v jejich obci, která z toho profituje.

V Německu existuje nyní kolem 600 energetických družstev a každý týden vznikají průměrně tři další. Jejich členy jsou převážně lidé na venkově a v menších městech, kteří společně investují do nových kapacit obnovitelných zdrojů, vyrobenou energii prodávají. Významnou část tvoří zemědělci, jimž bioplynová stanice nebo produkce biomasy pro lokální teplárnu umožňuje se částečně vymanit z diktátu výkupních cen potravinářů. Tato družstva produkují v Německu spolu se soukromými osobami 40 % veškeré „zelené“ energie, čímž rovněž přispívají k prosperitě lokálních komunit.

Občanské projekty se ale umí rozmáchnout i ve velkém. Firma WEB Windenergie patří k předním rakouským provozovatelům větrných elektráren. Má je i v Německu, Francii, Itálii, Kanadě a v menší míře i u nás. Do jejího portfolia patří i sluneční a vodní elektrárny. Na tom by ještě nebylo nic zvláštního, kdyby jejími vlastníky nebylo 3400 drobných akcionářů (fyzických osob), kterým jejich investice kromě ekologického nadšení přináší i ekonomický profit. Firma takovýmto způsobem funguje od začátku v roce 1995, kdy se složila necelá stovka nadšenců z dolnorakouského Waldviertelu na první větrnou turbínu. Postupně se hodnota jedné akcie vyšplhala na aktuálních 450. Akcie se neobchodují na burze, ale přes firemní internetový „traderoom“, kde se musí každý zájemce zaregistrovat jako fyzická osoba. Odpadají tedy spekulanti, nehrozí ani vytěsňování malých akcionářů nebo tzv. nepřátelské převzetí firmy. Loni firma vyplácela dividendu 10 eur za akcii.

Pro popsaný trend se v němčině vžil výraz Energiewende, tedy energetická změna. Ve skutečnosti nejde jen o energetiku, ochranu klimatu nebo účty za elektřinu. Jako „vedlejší produkt“ tu můžeme pozorovat ožívající občanskou společnost, kde jedinec přestává být loutkou na šachovnici něčích zájmů, ale zapojuje se do dění, které se ho týká.

Jakub Šiška: Kdo je tady agresor?

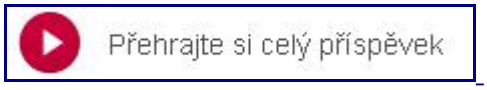

Silná slova, která při hledání viníka tak zvaného solárního průšvihu zaznívají, předznamenávají složitou právní bitvu. Předsedkyně energetického regulačního úřadu Alena Vitásková obvinila své předchůdce že výkupní ceny fotovoltaické elektřiny stanovovali nezákonně a připravili tak stát o desítky miliard korun.

Na základě výsledků vnitřního auditu podala podnět státnímu zastupitelství, aby prověřilo, zda nedošlo ke zneužití pravomoci úřední osoby. Podle zástupců fotovoltaické asociace to byla právě nynější vedení úřadu, které zásadně pochybilo při hodnocení návratnosti solárních investic, čímž uvedlo v omyl Ústavní soud, který loni posuzoval legálnost tak zvané solární daně.

Připomeňme, že tuto kontroverzní daň ve výši 26% prosadila Nečasova vláda v roce 2010 s dvouletou zpětnou platností.

Rozhodnout, kdo koho obelhal a čí výpočty jsou správné, bude složitý úkol pro experty a na jejich odpověď si budeme muset počkat. Něco však můžeme říci už teď. K největším tak zvaným solárním baronům patří polostátní gigant ČEZ, který podstatnou část těchto akvizic učinil v roce 2010 za vlády Petra Nečase.

Ten se dnes holedbá, že on jako první politik začal tak zvaný solární průšvih řešit. Neříká už, že jeho tehdejší ministr průmyslu Martin Kocourek byl předsedou dozorčí rady ČEZu a že ho později nahradil další politik ODS Martin Říman. Tedy v době, kdy vláda rozhodovala o zmíněné solární dani a hlásala, jak brání skokovému nárůstu cen elektřiny, kmotři jeho vlastní strany pomáhali solární byznys roztáčet. Vedení ČEZu navíc muselo vědět, že chystaná solární daň návratnost investice výrazně zhorší, přesto takto utratili podle veřejně dostupných informací přes 10 miliard korun. Zároveň ČEZ coby majitel podstatné části distribuční sítě povolil připojení mnohem větší kapacity solárních elektráren, než původně tvrdil. Když to novináři zjistili, odpovědní manažeři z firmy v tichosti odešli - údajně z osobních důvodů.

Do solárního byznysu ale nevstoupil jen ČEZ. Naprostá většina kapacit je ve vlastnictví drobných investorů, kteří si panely umístili např. na střechy svých výrobních hal. I ti jsou zatíženi solární daní, což efektivitu jejich investice sráží často až k nule.

Nic z toho však nebrání politikům, aby mluvili o solárních baronech či zlatokopech, kteří vysávají z nebohých Čechů miliardy. Podle premiéra Nečase jsou dokonce nesmírně agresivní a nehledí napravo ani nalevo. Přitom to byl stát, který podnikatele do tohoto byznysu nalákal, pak je dodatečně zpětně zdanil a veřejně dehonestoval. Nelze se přitom ubránit dojmu, že tato kampaň, hodná kolektivizátorů padesátých let, má za cíl zdiskreditovat v očích Čechů obnovitelné zdroje jako takové. Pak se nebudou ptát, kolik set miliard bude stát nový Temelín, kolikrát bude předražen a jaká bude garantovaná výkupní cena jeho elektřiny. Navíc - v tomhle byznysu přece žádní agresoři nejedou.

Autor: Jakub Šiška

15.2.2013 **Greenpeace**

Česku ujíždí vlak se zelenou energií

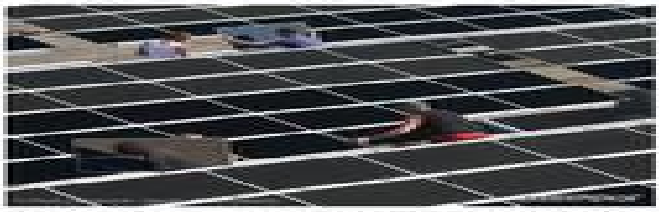

Církevní projekty obnovitelných zdrojů

27. ledna 2013 - český rozhlas

Odkaz na článek: [www.rozhlas.cz]

.....

Česká sluneční cena za rok 2012

Vydáno dne 20. 12. 2012 - http://www.eurosolar.cz

Národní sekce evropského sdružení EURSOLAR udělila za rok 2012 jedinou sluneční cenu, a to za úspěšně realizovaný a provozovaný projekt energeticky nezávislé obce Kněžice a založení klimatického mikroregionu Podlesí.

Obec Kněžice leží v Polabské nížině na hranicích Středočeského a Hradeckého kraj. Je malou obcí s cca 500 obyvateli, ale již několik let je první energeticky soběstačnou obcí České republiky.

Obec na svém území vystavěla bioplynovou stanici, v které likviduje obecní odpady, včetně obsahu žump a septiků a doplňuje toto množství nejrůznějším zkvasitelným odpadem z okolí, likviduje odpady z různých potravinářských provozů, zemědělských podniků, ale i od občanů. V nejbližší době plánuje třídit organický odpad rovněž z domácností. Bioplynová stanice o elektrickém výkonu 330 kWel a tepelném výkonu 405 kWtep vyrábí prakticky dvojnásobné množství elektřiny, než je v obci spotřebováno. Kogenerační jednotka poskytuje rovněž dostatek tepla, které v tuto chvíli využívá přes 90% obyvatel obce. Vytápění kogeneračním teplem z bioplynové jednotky má vynikající vliv na čistotu obecního ovzduší, protože dříve se využívalo především málo kvalitní hnědé uhlí, neboť obec nebyla plynofikována. Celková úspora paliva pro adekvátní fosilní výrobu dosahuje 2800 tun hnědého uhlí a emisní úsporu 8400 tun oxidu uhličitého ročně.

Další částí obecní energetiky jsou kotle o výkonu 800, resp. 400 kW na výrobu tepla z odpadního dřeva, slámy a šťovíku, které jsou používány v topné sezóně. Vedlejšími cennými produkty jsou kapalné hnojivo, dřevěné peletky. Obec má i další plány. Chce vybudovat další energetické zdroje, ze starého mlýna buduje informační centrum pro obnovitelné energie. Dělá rovněž dobrou sociální

politiku - postavila moderní a útulný domov důchodců pro své i přespolní občany. Počátkem prosince roku 2012 se stala iniciátorem vzniku prvního českého klimatického mikroregionu s okolními obcemi a byly podepsány příslušné dohody s se starosty okolních obcí.

Cenu dne 19.12.2012 předala paní Táňa Fischerová, občanská kandidátka na prezidentku České republiky, která jako jediná z kandidátů na přední politické místo v České republice veřejně podporuje obnovitelné zdroje energie jako ekologické, občanské a decentrální a vystupuje je proti dostavbě jihočeské jaderné elektrárny Temelín.

….....

Jaderný odpad? Děkujeme, nechceme! - 2/2012

Ocenění Slunce a svoboda putovalo do Lodhéřova

Rakousko – české sdružení Slunce a svoboda udělovalo již posedmé cenu za přeshraniční aktivismus v antiatomové oblasti. Ten jde často ruku v ruce s kulturními aspekty a osobními setkáváními. Tento rok ji dostal bývalý dlouholetý starosta jihočeského Lodhéřova Jiří Dvořák.

Důvodem ocenění byl jeho výrazný podíl na aktivitách obcí, které vedly k zastavení průzkumů na vyhledávání hlubinného úložiště vysoceradioaktivních odpadů v České republice v roce 2004 a práci v této oblasti v následujících letech. Nehájil jen zájmy obce Lodhéřov, ale plně si uvědomoval, že malé obce z několika lokalit z celé republiky mohou uspět pouze společným úsilím a proto pomáhal formulaci a prosazování společných požadavků i na celostátní úrovni. Na Jindřichohradecku inicioval založení *„Sdružení starostů za záchranu Klenovského masívu"* a v jeho jméně a ve spolupráci s dalšími jihočeskými starosty z ohrožených lokalit se zasadil o usnesení zastupitelstva Jihočeského kraje, které odmítlo na svém území hlubinné úložiště, ale i rozšíření JE Temelín.

Na rakouské straně cenu tento rok dostala paní Irmgard Schmied ze severu Rakouska, která kromě jiného nasbírala více než 3 000 podpisů pod petici proti jaderné elektrárně Dukovany. Oba dva ocenění dostali kromě jiného také jednu akcii rakouské největší větrné firmy windkraft.at v hodnotě 400 euro.

Cena se uděluje každý rok kolem sice u příležitosti výročí rakouského referenda k jaderné elektrárně Zwentendorf, které 5. 11. 1978 vedlo k tomu, že se Rakousko dokonce i ve své ústavě definovalo jako bezjaderný stát. Sdružení Slunce a svoboda/Sonne und Freiheit organizuje kromě toho pravidelně v srpnu speciální jazykový kurz a získané příspěvky věnuje na financování této ceny. Další informace o aktivitách sdružení na www.sonneundfreiheit.eu.

Edvard Sequens a Bernhard Riepl

www.calla.cz/jodn

ČB Deník - 28.11.2012

ČB Deník 28.11.2012

Ekologické sdružení nazvali podle vzácné rostliny

Ve štafetě odpovídá Edvard Sequens.

České Budějovice – Štafeta Deníku se předává podobně jako na lehkoatletických oválech štafetový kolík. Tentokrát od **Dana Roseckého**, hlavního konstruktéra české školní plachetnice La Grace, přebírá štafetu **Edvard Sequens** z Borovan, který působí v ekologickém sdružení Calla.

Štafeta

Působíte v českobudějovickém ekologickém sdružení, které se jmenuje poněkud cizokrajně Calla. Jak ke svému jménu přišlo?
Název dostalo podle vzácné rostliny ďáblíku bahenního – calla palustris. Ten roste na některých zamokřených půdách, například v Národní přírodní rezervaci Brouskův mlýn v nivě řeky Stropnice. Tady Calla od počátku svého vzniku v roce 1991 provádělа řadu opatření pro zachování ohrožených druhů rostlin, ale i živočichů.

V Calle působíte jako energetický poradce, kde jste se tam vzal?
Vystudoval jsem sice elektrotechniku, ale současně mne to od studentských let táhlo k ochraně přírody. Začínal jsem klasikou v Hnutí Brontosaurus jako bylo sázení stromků v Jeseníkách a podobně. Protože mi vadilo, jaké dopady na životní prostředí mají naše elektrárny a současně se chystala, podle mého názoru zbytečná, stavba Temelína, neváhal jsem, když mne v devadesátých letech oslovily Děti Země, zda bych pro ně nechtěl pracovat na energetické kampani. Postupně jsem se pak v roce 1997 dostal až do Cally, která se na energetiku, vedle zmíněné praktické ochrany přírody, specializovala.

Co si vlastně pod prací energetického poradce představit?
Vedeme ekologickou poradnu pro lidi, kteří řeší nějakou situaci ohledně zajištění nebo úspor energií pro svůj byt nebo firmu. Našimi klienty jsou ale také obce a jejich obyvatelé, a to v posledních letech hlavně ty, kde hrozí hlubinné úložiště vyhořelého jaderného paliva. Poskytujeme jim na státu nezávislé informace a snažíme se o nastavení jasných pravidel a právem veta pro obce, jak jej mají v zahraničí, předtím, než by někde případně začaly průzkumné práce. Také usilujeme, aby i Česko přijalo jasnou dlouhodobou strategii proměny energetiky, která by se obešla bez uhlí a konečně i atomu.

Lze to? Skutečně takové možnosti máme?
Calla je mezi skupinou nevládních organizací, které ve spolupráci s experty z Wuppertalského institutu připravily koncepci „Chytrá energie". Což je konkrétní plán, jak lze během čtyř desetiletí proměnit českou energetiku a skutečně špinavé uhlí i druhé a riskantní jádro postupně opustit. Obrovské možnosti máme na poli energetické efektivity, snižování spotřeby a v čerpání místně dostupných obnovitelných zdrojů. Koncept navrhuje konkrétní nástroje, jak zmíněných cílů dosáhnout. Stejnou cestou už jde Německo. Dánsko a chystají se další země.

Často se říká, že ekologové by se chtěli vrátit do jeskyní a svítit loučemi. Je to váš ideál?
Do jeskyní by nás paradoxně mohla zavést snaha všech, kteří se snaží vydolovat a spálit vše, co nám Země nabízí k rychlému zisku bez ohledu na následky. Naše civilizace je postavená na energii z fosilních paliv. Podle některých odborných scénářů by rychlý konec dostupné ropy zkomplikovaný dopady klimatických změn mohla přežít sotva pětina lidstva.

Nicméně si myslím, že rozum zvítězí, a proto se i v Calle snažíme nabízet alternativy. Cílem není vzdát se užitku moderních technologií, ale neplýtvat a snížit závislost na vzdálených a vyčerpatelných zdrojích.

Znečištění planety je podle některých názorů takové, že kdyby okamžitě ustala veškerá průmyslová výroba, bude trvat několik desítek let, než se dostaneme do stavu na počátku průmyslové revoluce. Je na tom něco pravdy?
Co se týká skleníkových plynů v atmosféře, patrně by to trvalo ještě déle, navíc jejich zdrojem není jen průmysl. Je nutno uvést, že mezinárodní panel pro otázky změny klimatu odhadl jako ještě zvládnutelnou limitní globální změnu teploty na Zemi plus dva stupně. Dnes už je jasné, že se jí nepodaří udržet, protože množství emisí roste. Nemůžeme ale zastavit průmyslovou výrobu. Cestou je výrazné snížení její energetické náročnosti, třeba české metalurgické odvětví je v porovnání s evropským průměrem výrazně horší a mimochodem tedy méně konkurenceschopné. A taky jde o náhradu zdrojů, musíme odejít od spalování uhlí.

Sledujete určité debaty o stavbě dalších bloků v Temelíně, má o tom veřejnost dost informací?
Bohužel je tu podle mého názoru vedena široká jednostranná kampaň, která připomíná devadesátá roky. Tehdy česká veřejnost uvěřila politikům a jaderným energetikům, že bez Temelína budeme bez elektřiny nebo že se odstaví náhradou uhelné elektrárny na severu Čech. Realitou je, že špinavé fosilní zdroje jedou dál a Česko zaujímá čtvrtou příčku světového žebříčku v množství vyvážené elektřiny. Podobně to je dnes s plánovanými novými reaktory, myslím, že mají pouze udržet naši závislost na silném ČEZ. Podle návrhu státní energetické koncepce ministra Martina Kuby bude vývoz elektřiny pokračovat. A účet za jádro zaplatit spotřebitel příplatkem, jaký dnes dává na sluneční elektrárny.

A vy osobně jako ekolog? Každý den cestujete do Budějovic z Borovan. Jedete vlakem, autem nebo autobusem? Dalo by se odtud každý den jezdit na kole?
Jezdím obvykle autobusem, někdy vlakem, na kole tudy výjimečně. Výrazně zhoustla doprava a necítím se na té silnici příliš bezpečně. Ale znám lidi, kteří tak vydrželi jezdit dodnes.

Kromě dalších aktivit pořádá Calla také tak zvané Zelené čtvrtky. Jaký mají ohlas?
Calla se snaží také o ekologickou osvětu. Tam patří i Zelené čtvrtky, tedy cyklus přednášek a debat s hosty na různá environmentální témata, která střídáme. Chceme, aby si cestu na Zelený čtvrtek našly různé skupiny posluchačů. Cyklus děláme s Rosou již jedenáctým rokem a někdy už ani kapacita galerie Měsíc ve dne nestačí.

Příště bude odpovídat Jiří Marek z Chvalkova, který se věnuje zemědělství a péči o krajinu. (win)

Ptá se: Dan Rosecký

Dan Rosecký je hlavním konstruktérem české školní plachetnice La Grace.

Odpovídá: Edvard Sequens

Edvard Sequens působí v českobudějovickém ekologickém sdružení Calla.

Cena Sonne+Freiheit 2012 putovala do Dalleinu (Waldviertel) a Lodhéřova (Jižní Čechy)

10.11.2012
ZDROJ: http://zpravodajstvi.ecn.cz
VÍDEŇ [Slunce a svoboda]
Autor: Bernhard Riepl

Doposud byli oceněni:

- 2006: Jan Jakeš, Holašovice
- 2007: Antonín Pelíšek, České Budějovice
- 2008: Josef Mach (Věžovatá Pláně) a Alfred Klepatsch (Windhaag/Freistadt)
- 2009: Tým Waldviertlerského energetického stálého stolu, Josef Janda (Věžovatá Pláně)
- 2010: Roland Egger+Gabi Schweiger, Atomstopp OÖ, Petr Petrlík (Planá u Českých Budějovic)
- 2011: Rosemarie Denk (Rainbach bei Freistadt), Růžena Šandová (Kaplice)
- 2012: Irmgard Schmied (Dallein), Jiří Dvořák (Lodhéřov)

Irmgard Schmied z rakouského Dallein se podařilo s podporou dalších osob na severu Dolního Rakouska sebrat více než 3.000 podpisů proti dalšímu ohrožování jadernou elektrárnou Dukovany a spolu s aktivisty sdruženými kolem Waldviertlerského energetického stálého stolu (oceněnými v roce 2009) položit pevné základy pro dynamické přeshraniční antiatomové hnutí v severní části Dolního Rakouska. Toto by mělo přispět k urychlení energetické revoluce a kulturně a historicky navázat na rakousko-českou pospolitost.

Jiří Dvořák z jihočeského Lodhéřova se ve svém působení ve funkci starosty příkladně zasadil za svou obec a lepší budoucnost regionu. Lodhéřov, který leží nedaleko Jindřichova Hradce, je jedním ze zvažovaných míst v Čechách, která byla vybrána jako případná místa pro zbudování konečného úložiště vyhořelého jaderného paliva. Mimo jiné organizoval v obci referendum, ve kterém se obyvatelé téměř sto procenty hlasů vyslovili proti tomuto plánovanému projektu a spolu s kolegy starosty z ostatních dotčených obcí dosáhli toho, že se rovněž také Jihočeský kraj vyslovil proti umístění úložiště na svém území a také proti výstavbě bloků 3 a 4 jaderné elektrárny Temelín. Změněné politické poměry, které nastaly také díky demokraticky pochybným aktivitám jaderné lobby (heslo heslo „Miliony přece zaberou“) znamenaly ale bohužel obrat k horšímu jak pro práci pana Dvořáka, tak také s ohledem na výstavbu Temelína.

Jak pan Dvořák, tak také paní Schmied si právem zasloužili ocenění Sonne+Freiheit a chtějí se společně a s podporou spolku Sonne und Freiheit nadále zasadit za lepší budoucnost své vlasti.

Cena sestává z akcie největší rakouské společnosti zabývající se větrnou energií W.E.B. (www.windkraft.at) v hodnotě cca 400 EUR, jakož i z věcných cen.

Toto ocenění má spojit dohromady tyto tak znamenité osobnosti na obou stranách hranice a posílit výsledek jejich společného snažení.

Letos se konalo udílení cen dne 3. 11. nedaleko dolnorakouské hranice v krásném českém městě Slavonice. Zde jsme byli hosty takzvaného Institutu Slavonice (http://www.institutslavonice.cz/de/uber-uns/) na Náměstí Míru, který dříve sloužil jako škola.

Finanční prostředky na cenu pochází z darů a výtěžků z jazykových kurzů, mimo jiné z intenzivního týdenního kurzu konaného ve Věžovaté Pláni, první české obci sdružené ve spolku Klimabündnis, kde učitelé pracovali bez nároků na honorář.

Spolek Sonne und Freiheit (www.sonneundfreiheit.eu) vznikl v souvislosti s hnutím odporu proti Temelínu. Díky sponzorským darům mohlo být instalováno mimo jiné solární zařízení na obecním úřadu ve Věžovaté Pláni (první česká obec sdružená ve spolku Klimabündnis). Mezi lidi na obou stranách hranice bylo rozdistribuováno víc než 250 solárních rádií se svítilnou. Ze sponzorských darů z jazykových kurzů může být každoročně udělována mezinárodní cena ve formě akcie firmy zabývající se větrnou energií (www.windkraft.at). Spolek se podílel na „majákových projektech“ www.energiebezirk.at (www.helios-sonnenstrom.at) a projektech iniciovaných Waldviertlerským energetickým stálým stolem (Schrems, Merkenbrechts). Jako součást hornorakouské antiatomové ofenzivy jsou dále vyhotovovány překlady z mezinárodního antiatomového hnutí (www.oekonews.at). Přitom je sledován cíl globálního propojení protijaderného hnutí ruku v ruce s transformací energetiky směrem k obnovitelným zdrojům. Ústřední roli hrají kulturní a přeshraniční aspekty (mimo jiné byla přeložena kniha "Lidé z Temelína" od Antonína Pelíška a vydána v němčině).

Další informace:
Bernhard Riepl, b.riepl@eduhi.at, 00420775383750
Gottfried Brandner, temelinauswege@hotmail.com, 00436642331045
Irmgard Schmied, irmgard.schmied@gmx.at , 00436504209567
Jiří Dvořák, dvorakovai@email.cz , 00420734877555

www.sonneundfreiheit.eu
ZVR 370752737

Občane, atomu věř

Deník Referendum - 2.11.2012

Energetický monopol ČEZu se přelévá i do monopolu na informování o vývojových trendech v energetice, takže naší zemi ujíždí v této oblasti vlak.

Poslouchám často český veřejnoprávní rozhlas a (spíše namátkově) sleduji českou veřejnoprávní televizi.

Všimli si tam třeba - podobně jako mnozí naši spoluobčané - že bezplatná zdravotní péče, kterou donedávna garantovala ústava, pod rukou posledních vlád vzala za své; také bezplatné školství (pokud vypravujete prvňáčka do školy, tak víte co tím myslím), anebo třeba jistota důstojného odchodu do důchodu se u nás stali minulostí.

Veřejnoprávní média i občané si všimli třeba i toho, že největšími korupčníky deklarovaný boj proti korupci, je vlastně jeho karikaturou a že tzv. vládní reformy zatím obyvatelstvo pouze ožebračují a ekonomiku ruinují, namísto toho, aby cokoliv a kdekoliv u nás zlepšovaly.

Existuje však oblast, v níž čeští občané a česká média Nečasově vládě a panu Kalouskovi i Václavu Klausovi bezmezně a bez výhrad věří. Tou oblastí je oblast energetiky. Tj. oblast, která má a bude mít dlouhodobě dopad na rodinné rozpočty, avšak také na českou zahraniční i vnitřní politiku a nakonec dlouhodobě také na stav demokracie v naší zemi.

Energetika je oblastí, o níž česká veřejně právní média a bohužel i řada ostatních s přehledem a každodenně občanům lže. Zamlčovány jsou jako za bývalého režimu podstatné skutečnosti, překrucují se fakta a podporují se zde vylhané teze a podvodné záměry šířené u nás „z míst nejvyšších“. V tomto případě zejména z Ministerstva průmyslu a obchodu a z Hradu.

Občanům třeba není sděleno, že od předražené a po všech stránkách nebezpečné jaderné energetiky kromě Německa již odstupuje také Švýcarsko, Belgie, Švédsko, Itálie a další země; a že třeba ve Francii (tradiční baště jaderné energetiky) se proti této technologií výroby elektřiny nedávno vyslovilo již 56 procent obyvatel.

Český občan samozřejmě nemá vědět ani o tom, že jenom ve Velké Británií (další baště jádra) se - podobně jako ve Francií - jenom za uplynulý rok postavilo celkem 1000 MW výkonu větrných elektráren.

Jako „hotová věc“ a „zastavení celé Evropy na její cestě k ekologické energetice“ je pak českými i slovenskými médii opakovaně citován ojedinělý výrok jediné poradenské firmy, která ve svých pro-atomových a pro- uhelných prognózách zůstala se svým názorem v Německu anebo ve Velké Británii osamocena proti dalším osmdesáti.

Český občan samozřejmě nemá již vůbec přemýšlet nad tím, že atomový reaktor se spouští týden a odstavuje z provozu také týden; přitom se ale také od ČR požaduje, aby byla zaručena propustnost a flexibilita její energetické přenosové soustavy. To, že největší překážkou propustnosti a flexibility elektrické sítě ve střední Evropě jsou „neodstavitelné“ a „nevypnutelné“ bloky Dukovan a Temelína a tudíž nikoliv větrníky v severním Německu, se český občan nemá nikdy z českého rozhlasu a z české televize dozvědět.

Toto faktické vazalství českých médií vůči několika vládním činitelům, kteří si již dělí provize od

Aatomstrojexportu a Westinghouse, však bylo zřejmé již při havárii jaderných reaktorů ve Fukušimě. Tehdy se například ve většině zemí na západ od nás zastavilo běžné televizní a rozhlasové vysílání a ve studiích zasedli četní dlouholetí odpůrci jaderné energetické technologie spolu s politiky, zákonodárci a dalšími osobnostmi, aby celou situaci kolem atomu opětovně posoudili a odpovědně řešili.

U nás - po mnoha ujištěních z ČT a ČRo, že se vlastně nic nestalo - s nějakým třídenním zpožděním paní Drábová pouze oznámila, že je situace „v podstatě zvládnuta“. Do studií rozhlasu a před kamery televize se jako ve správné atomové satrapii (situace se, jak je patrné u nás nezměnila od dob Černobylu), samozřejmě ani v čase atomové havárie s globálními dopady a dokonce ani po ní žádní odpůrci atomu nedostali. Taktně se taky pomlčelo o problémech v dalších deseti japonských atomových elektrárnách.

Aby toho vymývání mozků občanů a loajalita rozhlasu a televize k našim (ale jak je patrné, taký k americkým a ruským) „atomščikum“ nebylo dost, pokračovala i po Fukušimě nevybíravá kampaň proti domácí a ekologické energetice.

Bylo a je u nás zamlčováno, že obnovitelné zdroje - zejména využití energie větru a slunce - mají ve světě meziroční nárůst v řádu 20 i 30 procent a vyděšení čeští úředníci proto znovu a znovu prozkoumávají a vyřazují pod pohrůžkou vyhození z práce každý záměr k výstavbě nového větrného, bioplynového, slunečního či vodního energetického zdroje, anebo vyžadují od stavebníků nové posudky a posudky posudků, jen aby se čistě zametla cesta pro další Temelíny a tím miliardové provize pro pár vyvolených.

Občanům se nepřipomíná, že původní Temelín měl mít 4 bloky a měl stát celkem 30 miliard korun a elektrickou energií u nás po dostavbě (jak nám i tenkrát slibovali prakticky stejné firmy a stejní lidé jako dnes!) zlevnit. Dle české televize a rozhlasu máme také zapomenout, že se nakonec v Temelíně postavily bloky pouze dva a stály nakonec těch miliard celkem sto deset. Asi jenom omylem paní Drabová z Úřadu pro jadernou bezpečnost v soukromé televizi nedávno řekla, že další dva temelínské bloky (přibližně o stejném výkonu jako ty dva předešlé) mají stát „snad pouze“ 300 – 350 miliard…Toto jasné „zlevnění“ již beztak „velmi levné a nadějné jaderné technologie“, jak občanům opakovaně zdůrazňují česká média, si však český občan nesmí nikdy porovnávat s fotovoltaikou – tato energetická technologie totiž za posledních 10 let pravdu zlevnila desetkrát.

Občan se nemá dozvědět ani to, že pro experty ČEZu ještě donedávna „moderní“ a „velmi úspěšný“, avšak jediný pokračující evropský atomový projekt ve Finsku (v Evropě bylo odstaveno již více než deset atomových elektráren) se oproti plánu zpozdil o 5 let a Finsku se prodražil (zatím) jenom o sto oprocent. Do českých unikátních „statistik“ ukazujících světlou budoucnost jádra se samozřejmě promítá i to, že některé atomové elektrárny jsou v Americe rozestavěny již 40 let a jejich dokončení je v nedohlednu.

Za nejnebezpečnější aspekt celé této pro-atomové kampaně však pokládám skutečnost, že česká média veřejné služby zapomínají občanům sdělit, že obnovitelné zdroje energie dokáží i v naší zemi ve velmi krátkém horizontu (tj. nikoliv za dvacet anebo třicet let) zcela nahradit zdroje fosilní.

Zločinem vskutku do nebe volajícím je v této souvislosti zejména to, že faktickým zastavením všech projektů ekologické energetiky se u nás o celá desetiletí oddaluje ozdravení ovzduší a tím i zastavení nemocí a předčasného umírání lidí zejména tam, kde jsou u nás v provozu velké tepelné elektrárny využívající hnědé a černé uhlí.

Ekonomickým a do jisté míry i sociálním zločinem (ohrožením části střední třídy) této mediální kampaně je pak skutečnost, že média veřejné služby dnes u nás otevřeně slouží monopolizaci a

centralizaci energetiky a tím centralizaci a následnému zneužívání ekonomické moci energetického monopolu nad chudnoucími občany.

O naší odpovědnosti za globální klima se pak česká média, poučena otcem české privatizace a současným prezidentem Václavem Klausem již vůbec nezmiňují. Ale to je již jiná kapitola, která české zastánce jádra vesměs nezajímá.

Média veřejné služby bezmezně a bezvýhradně vládě věří v oblasti energetiky a energetické politiky (anebo se tak alespoň tváří), i když referují poměrně objektivně o tom, jak současná vláda ruinuje, školství, zdravotnictví, sociální péči, zaměstnanost, kulturu a vědu i české rodinné rozpočty.

Důsledky této slepé víry v atomovou minulost - tj. nikoliv v budoucnost energetiky - budou pro naši zemi a nakonec pro mnohé naše spoluobčany samozřejmě smutné a dlouhodobé. Bude i nadále pokračovat zřejmě beznadějné zaostávání za Evropou a světem v zavádění moderních a čistých energetických technologií, prohlubování naší velmi velké závislosti na dovozu energetických nosičů (zejména z Ruska), nárůst nákladů za platby externalit spojených s ostrahou a infrastrukturou jaderných zařízení i zdravotní péčí. A pokračovat bude především katastrofální závislost občanů na energetickém monopolu, která bude samozřejmě spojena s ještě důslednějším tlakem tohoto monopolu na sdělovací prostředky a politiky.

Nedávný vládní zákaz svépomocných ostrovních instalací zařízení na bázi obnovitelných zdrojů energie (tj zákaz svépomocné stavby také pro zařízení bez dodávek do veřejné energetické sítě) jasně ukazuje, jak vlastně má v režii stavitelů Temelínů do budoucna vypadat energetická a ekonomická svoboda nás všech.

Je v této souvislosti zajímavé, že v sousedním Německu, kde si občané na rozdíl od občanů České republiky již delší dobu uvědomují hodnotu a cenu energetické (a z ní vyplývající politické, ekonomické a mediální) nezávislosti a svobody, má snaha o přechod k decentralizované a ekologické energetice i navzdory poslednímu nárůstu cen elektrické energie i nadále podporu až 93 procent občanů.

Roman Juriga, www.energie21.cz - 5/2012

Státní energetickou koncepci je třeba projednávat veřejně

Ještě před dalším projednáváním Státní energetické koncepce vládou ČR odeslaly nevládní ekologické organizace Petru Nečasovi otevřený dopis, v němž požadují veřejné projednání obou v současnosti rozpracovaných dokumentů, tedy Státní energetické koncepce a Surovinové politiky ČR, a posouzení jejich vlivu na životní prostředí.

Foto archiv/redakce

Nevládní organizace dopisem upozornily premiéra Nečase, že pokud by vláda schválila Státní energetickou koncepci a Surovinovou politiku ČR bez veřejného projednání a posouzení vlivu na životní prostředí (EIA), šlo by o porušení zákona č. 100/2001 Sb. i evropské legislativy.

Za organizaci Calla – Sdružení pro záchranu prostředí, otevřený dopis podepsal **Edvard Sequens.** Jménem našich čtenářů jsme mu položili několik otázek.

Co říkáte nové státní energetické koncepci předložené ministerstvem průmyslu?

Návrh Kubovy státní energetické koncepce vypadá na první pohled jako velký krok vpřed po všech těch verzích, které se v posledních letech vynořovaly z útrob ministerstva průmyslu, aby nikdy nebyly schváleny. Při podrobnějším čtení však vyplývá na povrch celá řada problémů. Je to dáno také šikovným trikem, kdy problematika těžby uhlí a uranu je z koncepce vymístěna do jiného zároveň projednávaného dokumentu – státní surovinové politiky. Ministerstvo tak přišlo s průzkumnou těžbou černého uhlí pod Radhoštěm v Beskydech, těžbou hnědého uhlí pod severočeským Horním Jiřetínem či otevíráním nových uranových dolů. A to proto, že spotřeba energie má do roku 2040, kam se snaží koncepce dohlédnout, paradoxně stoupnout. Pokrývána má být kromě postupně ubývajícího uhlí několika novými jadernými reaktory, které, aby vůbec mohly být postaveny, mají dostat od státu garanci výkupní ceny elektřiny. Tu chce Kuba naopak již od roku 2014 sebrat novým obnovitelným zdrojům energie a celý sektor předčasně ponechat deformovanému trhu. A objevuje se tu také důraz na spalování odpadů namísto jejich vhodnějšího využití. Celkově tak koncepci vnímáme jako velmi problematickou. Namísto zásadní proměny nás čeká postupné zaostávání za našimi západními a severními sousedy.

Koncepce ale vychází z doporučení druhé Pačesovy komise: Jak je možné, že komise tzv. nezávislých odborníků toto vůbec navrhuje?

Stačí se podívat na složení zmíněné Pačesovy a Drábové komise, kterou si založil ministr Kuba, aby mu udělala „fíkový list" pro jeho návrhy. Stran odbornosti v ní bylo několik lidí přes jadernou energetiku, jeden přes uhlí, další plyn, ale specialista na šetření energií nebo obnovitelné zdroje energie ani jeden. Profesní svazy z obou oborů, ale i nevládní ekologické organizace v začátku práce profesoru Pačesovi i ministru Kubovi takové odborníky navrhly, ale byli odmítnuti.

I přesto je zajímavé, že někteří ze členů této komise se po zveřejnění návrhu ministerské koncepce nehlásí k návrhům v oblasti otevírání nových dolů nebo ekonomické podpory jaderné energetiky. Škoda jen, že to nedělají více nahlas.

Připomínky ke koncepci ale nemají jen ekologické organizace, nýbrž také některé obce a ministerstva. Oč jde?

Celkem předvídatelně se hlasitě ozvali starostové obcí, pod nimiž by mělo být dolováno. Vláda slíbila neprolomit limity těžby hnědého uhlí a najednou se dozvěděli, že by prolomeny být měly. Jen to ještě alibisticky nebude řešit ani tato vláda, ale ta příští do roku 2015. Vláda slíbila odstranit z horního zákona totalitní vyvlastňovací paragrafy a najednou je v surovinové politice navrženo jejich zachování. Premiér nejprve slíbil, že v Beskydech nové uhelné doly nehrozí – a zničehonic přišlo ministerstvo s plánem na těžbu. Podobně obce, pod jejichž katastry se nachází uranová ruda. Bylo jim roky říkáno, v souladu s dosud platnou surovinovou politikou, že těžba uranu v Česku skončí s posledním dolem v Rožné. A najednou je zvažováno získání uranu na Vysočině a Liberecku. Ve druhém případě dokonce nelze těžit jinak, než chemickým loužením.

I díky tlaku starostů a obyvatel takto ohrožených obcí se některá ministerstva, například dopravy a kultury, v rámci vládního mezirezortního připomínkování obou koncepčních materiálů postavila proti těžebním záměrům ministerstva průmyslu. Ministerstvu financí se zase vůbec nelíbí zřízení podpory pro nové jaderné reaktory, protože takové opatření by mohlo vý-

Těžba uranu měla v Česku skončit s posledním dolem v Rožné na Vysočině, ale najednou vláda zvažuje otevření dolů v Podještědí a jinde... Foto archiv/CzechfolksPlus

znamně zatížit výdajovou stránku státního rozpočtu.

A podařilo se tedy návrh koncepci v těchto bodech změnit?

Ano, ministerstvo průmyslu ustoupilo v otázce černého uhlí v Beskydech nebo chemického loužení uranu. Případnou podporu jaderných reaktorů bude řešit na svém jednání až vláda. Musím zdůraznit, že obě koncepce musí podle zákona ještě projít hodnocením vlivů na životní prostředí, než budou vládou definitivně přijaty. To bude probíhat až do roku 2013. Obáváme se ale po dřívějších zkušenostech, že ze strany ministerstva půjde o formální krok a že se bude snažit podávat již zářijové rozhodnutí vlády za přijetí nové energetické koncepce a začne realizovat naplánované kroky.

Jsou ty ústupky, které zmiňujete, reálné, nebo jde o nějaký úhybný manévr?

Uvidíme, různých zvratů jsme už byli svědky několikrát. Sám ministerský návrh koncepce je toho důkazem. Co se týká chemického loužení uranu, každý, kdo zvažuje těžbu jeho zásob na Liberecku, si musí být vědom, že je nelze efektivně získat klasickou hornickou těžbou. Minulá těžba u Stráže pod Ralskem, kde byla do podzemí pumpována směs kyselin, bude náš rozpočet stát ještě přinejmenším 32 miliard korun. A surovinová politika s tímto uranem počítá.

Prezident Klaus vetoval zákon o hospodaření s energií. I když byl parlamentem přehlasován, naskýtá se otázka: Jaká je jeho pozice v souvislosti s energetikou? Je prezidentem všech občanů, nebo straní určitým lobby?

Rád bych v tomto ohledu byl špatným prorokem, ale na příkladu vetovaného zákona se dá ukázat i silná názorová spřízněnost Václava Klause s Martinem Kubou. Ministerstvo průmyslu totiž v posledních týdnech otočilo a zdá se, že při hlasování o vetované normě nechá zákon, který samo připravilo, potopit. Tím se otevřeně, stejně jako v případě obnovitelných zdrojů energie, postavíme zády k evropské legislativě. Konečně to oba pánové neskrývaně vyhlašují.

Komu podobná politika bude vyhovovat, to jsou velké energetické firmy a dodavatelé ropy a plynu, jejichž spotřeba neklesne tak, jak by reálně mohla. Na úkor obsahu našich peněženek a životního prostředí.

Koho zvolit, aby energetická koncepce alespoň na úrovni krajů směřovala ku prospěchu a efektivitě všech občanů, ne jen vybraných skupin?

Kraje mohou mít vlastní energetické koncepce, podporovat snižování spotřeby, energeticky efektivní technologie či využívání obnovitelných zdrojů energie nejen ve vlastních zařízeních, ale mít i vlastní podpůrné programy na způsob Zelené úsporám. Jak ukazují příklady z Rakouska, Německa i dalších zemí, energetickou bezpečnost lze nejlépe zajistit proměnou celých oblastí v energeticky soběstačné regiony. To je také obrovská příležitost pro krajské reprezentace.

Mají něco takového strany v programu? Nebo vidí příležitost v betonu centrálních energetických zdrojů a v blokaci využívání obnovitelných zdrojů na jejich území? Podle toho se budu při volbách orientovat a doporučuji to i ostatním.

Připravil Jiří Trnavský

Kraje mohou mít vlastní energetické koncepce a svými prostředky podporovat efektivní technologie a využívání obnovitelných zdrojů *Foto Jiří Trnavský*

Tips Freistadt, Seite 3, 12.9.2012

ANTIATOM

Sonnensteine gekauft

BEZIRK FREISTADT. Die Antiatom-Organisation setzt sich für erneuerbare Energien ein und kauft sechs Sonnenbausteine für Puchenau, Rainbach, Liebenau, Neumarkt und Gutau über Spenden und Mitgliedsbeiträge der Vereine. „Der kontinuierliche Ausbau der Erneuerbaren Energien ist für uns ein Garant, dass es mittelfristig für Strom aus Atomkraftwerken keinen Markt mehr geben wird. Wir unterstützen deshalb beispielhafte Initiativen und freuen uns, dass wir uns beim Bürgerbeteiligungsmodell HELIOS engagieren können", sagen Gabriele Schweiger, Obfrau Mütter gegen Atomgefahr, Bernhard Riepl, Obmann Sonne und Freiheit und Roland Egger, Obmann atomstopp_atomkraftfrei leben. Jeder der sechs Sonnenbausteine entspricht einem Photovoltaik-Modul mit einer Größe von 1,5 Quadratmetern. ■

Die Antiatom-Obleute Roland Egger, Gabriele Schweiger (hinten) und Bernhard Riepl beim Protestmarsch in Pačejov im Juli 2012.

Energetická koncepce - nepatrný pokrok v mezích zákona

11. srpna 2012 - ČRo6

TK ministerstva průmyslu a obchodu , ministr Martin Kuba

Foto: Filip Jandourek

Přehrajte si celý příspěvek

Nelze říci, že by předložená energetická koncepce neobsahovala nic pozitivního. Především zamýšlený pokles podílu uhlí v energetickém mixu ze současných 40 na 15% během 30 let je nejrazantnější, s jakým kdy jaký ministr průmyslu počítal. Rovněž tak orientace na jadernou energetiku není v Kubově plánu tak silná, jakou navrhoval jeho předchůdce Kocourek. Ten chtěl z jádra výhledově dostávat až 80% energie, zatímco současná varianta počítá nanejvýš s 55 procenty. Tím ovšem výčet předností končí a víc než vrchovatě ho vyrovnají věci značně problematické.

Plánuje-li stát postavit další dva bloky v Temelíně a jeden v Dukovanech, musí především vyřešit otázku jaderného paliva. Nejen toho vyhořelého, ale i toho, které se do reaktorů zaváží. Zatím pochází 40% využívaného paliva z domácích zdrojů, přesněji řečeno z uranového dolu v Rožné. Je to jediný uranový důl ve střední Evropě a jeho zásoby se vyčerpají už za pět let. Ministr Kuba to chce řešit otevřením nových dolů na Liberecku, kde lze podle odhadů vytěžit až 56 tisíc tun uranu. Co těžba uranu obnáší a jaké má ekologické dopady, o tom se můžeme přesvědčit na Příbramsku, Jáchymovsku, ve Stráži pod Ralskem a všude jinde, kde se uran dříve těžil. Ani dnes by se těžba neobešla bez obrovských hald hlušiny a odkališť, které ohrožují okolí radioaktivním radonem a různými toxickými látkami ještě dlouho po ukončení těžby. K získání jednoho kilogramu uranu je totiž třeba vytěžit v průměru jednu tunu horniny, často chemickou cestou. A ministr Kuba ji ve své koncepci nevylučuje.

Ve stínu plánovaného poklesu těžby uhlí přichází koncepce i s plány, které jdou v zásadě opačným směrem. Jde například o plán prozkoumat zásoby uhlí v Beskydech kvůli budoucí možné těžbě nebo připuštění možnosti bourat kvůli těžbě další obce na severu Čech. S tím jde ruku v ruce i záměr vrátit do tzv. horního zákona možnost, aby stát mohl vyvlastňovat domy a pozemky v místech, která určí k těžbě. Vláda přitom teprve nedávno schválila návrh, aby tyto paragrafy z komunistické éry byly zrušeny. Naprosto komicky pak působí ministrova slova, kterými v Českém rozhlase obhajoval výstavbu nových spaloven: "Venku se nám válí 4 miliony tun odpadků, které nevyužíváme a zbytečně spalujeme uhlí". Snaha o eliminaci odpadů je jistě chvályhodná, ale mnohem lepší cestou je podle zkušeností ze světa i podle selského rozumu jejich recyklace. O efektivitě spaloven si může udělat představu každý, kdo by si zkusmo zapálil obsah vlastní popelnice. Spalovny proto připomínají spíš krematoria, kde se musí pohánět pece plynem nebo jiným palivem, aby materiál vůbec hořel. To je však už jen detail.

Podstatné je, že jsou tu i jiné koncepty energetické budoucnosti. Například studie společnosti Candol Partners označuje chystanou stavbu nových bloků v Temelíně za ekonomicky neobhajitelnou, protože uvažovaná investice ve výši 200 miliard korun se nikdy nevrátí. Stát by

podle studie udělal mnohem lépe, kdyby podpořil technologické inovace, které by vedly k energetickým úsporám. To by spolu s obnovitelnými zdroji, které se v Evropě v nejbližších letech obejdou zcela bez státních dotací, pokrylo domácí energetickou spotřebu přinejmenším na dalších 20 let. Na tom ostatně staví i zákon, který přijali ve Velké Británii a další země se k něčemu podobnému chystaní. Podle některých studií by se Česko mohlo v příštích desetiletích zbavit závislosti nejen na jádru, ale i na fosilních palivech. A konečně sám vládní zmocněnec pro dostavbu Temelína Václav Bartuška říká, že stavět nové bloky není bezpodmínečně nutné, protože patříme k největším vývozcům elektřiny v Evropě.

Jenže starého psa novým kouskům nenaučíš a změnit myšlení je někdy úkol téměř nadlidský. Proto čeští politici dál opakují mantru o tom, že naše energetická budoucnost spočívá jedině na jádru. Jejich slova mají stejnou hodnotu, jako když mluví o svém boji s korupcí nebo když slibují omezení poslanecké imunity.

Další komentáře si můžete poslechnout v pořadu Názory a argumenty v sekci iRadio. Některé vybrané komentáře si můžete přečíst také v Týdeníku rozhlas.

Autor: Jakub Šiška

Pořad: Názory a argumenty

Stanice: ČRo 6

Týdeník 5+2 - Olomoucký kraj 13.9.2012

Ekologii se věnují už skoro dvacet let

V době dostavby Temelína rozjížděli, navzdory nesouhlasu vlády, několik ekologických projektů. Dnes provozují třeba větrné, vodní i solární elektrárny.

VOJTĚCH BÍLÝ

Vilémov – Pravoslavná akademie Vilémov se už téměř dvě desetiletí snaží o propagaci obnovitelných zdrojů energie, společenský dialog a vzdělávání. O jejím poslání jsme si povídali s ředitelem Romanem Jurigou.

občanská společnost

Čemu se vaše sdružení věnuje?

Naše občanské sdružení bylo založeno v polovině devadesátých let. Už na začátku jsme si dali několik cílů, které by se dali shrnout do jednoduchého sloganu: Podporovat dialog církve a společnosti. Jde nám o to, že třeba křesťanství má i v dnešní době stále dostatek idejí, kterými by mohlo společnost oslovit a snad i měnit. Věnujeme se ale i otázkám spojeným s životním prostředím.

Takže jedním z vašich cílů je ukazovat ideje společnosti?

Ano, ale nejen ideje. I naději. Právě tu chceme nabízet v různých oblastech společnosti a uvádět ji do praxe. To se nám dařilo už v devadesátých letech, kdy jsme se stali významnou institucí v oblasti vzdělávání lidí pracujících v církvích a občanské společnosti v celé východní Evropě.

Říkáte v celé východní Evropě, jak konkrétně?

Tenkrát tady byla velká potřeba učit jazyky, tak jsme tady ve Vilémově učili angličtinu a němčinu. Byli zde lidé pocházející od Kazachstánu až po země bývalé Jugoslávie, od Estonska až po Rumunsko.

Jak vypadá vaše práce v oblasti životního prostředí?

Už od počátku naší existence jsme pořádali konference o ekologických problémech, obnovitelných zdrojích a podobně. Naše angažovanost na tomto poli

Místopředseda výkonného výboru a ředitel Pravoslavné akademie Vilémov, Roman Juriga, se snaží propagovat ekologické smýšlení, vycházející z křesťanské tradice. Foto: Vojtěch Bílý

výustila v to, že jsme několik projektů obnovitelných zdrojů energie uvedli v život. Hodně lidí v devadesátých letech říkalo, že v naší republice se nedá s obnovitelnými zdroji nic moc dělat, že tady nejsou vhodné podmínky. Tehdy vznikly dvě zásadní myšlenky, kterým jsme se chtěli věnovat. První z nich byla dostupnost pitné vody pro lidi, což souvisí s cenami za vodné a stočné, s čistotou vod a třeba i s tím, jestli budeme mít vodovody regionální nebo je ovládnou mezinárodní společnosti. Na tomto poli se nám ale moc nedařilo.

A druhý směr, kterému jste se chtěli věnovat?

Povedlo se nám rozjet Centrum pro aplikaci obnovitelných zdrojů energie. Bylo to v době, kdy se dostavoval Temelín, takže ekologické projekty byly na mušce vlády a průmyslníků. Tvrdili, že to vůbec nejde, ale nám se podařilo centrum rozjet.

Čemu se v centru věnujete?

Máme zde tři oblasti zájmu. Tou první je vzdělávání v problematice obnovitelných zdrojů energie. Snažíme se získávat nejnovější informace a zprostředkovávat je dalším. Potom je tady oblast poradenství. Snažíme se radit dalším neziskovým organizacím, církvím, ale i občanům, když si chtějí nějaké menší zařízení postavit. Třetí je oblast implementace. Provozujeme solárně termická zařízení, fotovoltaickou elektrárnu, větrnou a vodní elektrárnu i zařízení na biomasu.

Zmínil jste se o pomoci pro různé další neziskové organizace. Jak tato pomoc probíhá?

Podařilo se nám nainstalovat celou řadu solárních systémů na střechy charit, azylových domů a podobně, všude tam, kde je potřeba ohřívat vodu. Pomáhali jsme jim s výběrem ideálního řešení a v komunikaci s dodavateli.

Máte prý i program pro studenty středních škol...

To se týká oblasti vzdělávání. Na jednodenním programu s exkurzí se studenti nejen dozví podrobnosti o těchto technologiích, ale mohou si vše i takřka ohmatat. Program pokračuje i v letošním roce, všechny školy jsou zvány.

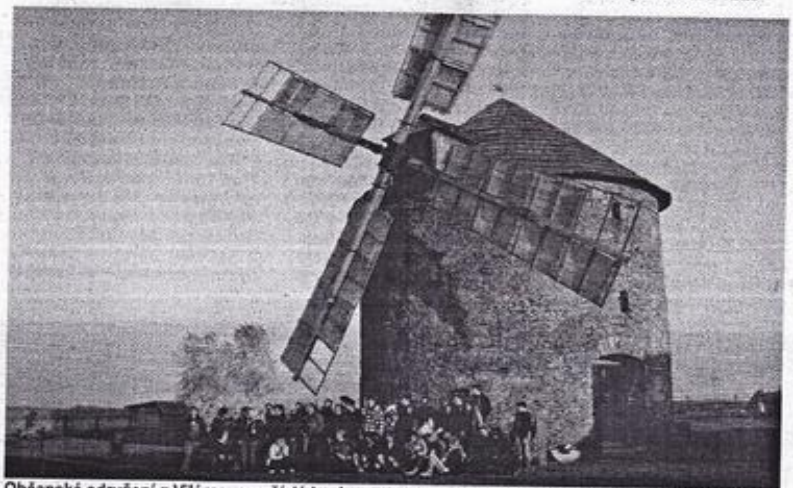

Občanské sdružení z Vilémova pořádá i exkurze pro studenty středních škol. Prohlédnou si třeba kotel na biomasu u větrného mlýnu v Přemyslovicích. Foto: archiv Pravoslavné akademie

Věnujete se ale i pomoci lidem přímo ve Vilémově?

Pro místní komunitu jsme otevřeli centrum s čajovnou, které myslím funguje vcelku dobře, i když je teprve v rozjezdu. Protože jsme ale daleko od města, není jeho využití takové, jak bychom si představovali. V budoucnu proto plánujeme otevřít podobné centrum někde ve městě.

Pořádáte i konference Jde vždy jen o ekologická témata?

To ne, snažíme se hovořit o aktuálních věcech. Konalo se zde třeba konference o odzbrojení. Na začátku ekonomické krize se tady zase setkalo několik významných světových ekonomů a teologů. Hovořili spolu právě o ekonomice.

Chystáte teď nějakou zajímavou konferenci?

Ano, 15. září budeme mít konferenci, jejímž hlavním tématem je uvědomělá spotřeba. Půjde na jedné straně o naše návyky, neschopnost odolávat reklamě. Na druhé ale i o to, že mnohé z toho, co kupujeme, nemá odpovídající hodnotu a kvalitu. Na konci října potom chystáme konferenci o mediální práci v církvích. Je to v rámci celo evropského projektu Média, náboženství a demokracie.

A nějaká ryze regionální akce?

Před koncem kalendářního roku chystáme, jako každoročně, sérii adventních koncertů a přednášek. Právě ty většinou navštěvují spíš lidé z bližšího okolí.

Pravoslavná akademie Vilémov

- provozuje Centrum pro aplikaci obnovitelných zdrojů energie
- vybudovali větrnou, fotovoltaickou, solárně-termickou a vodní elektrárnu
- nabízí programy s exkurzí pro střední školy
- organizuje mezinárodní konference
- ve Vilémově provozuje komunitní centrum s čajovnou

Jakub Šiška: Japonci už nechtějí o jádru ani slyšet

10.8.2012 - ČRo6

Přehrajte si celý příspěvek

Geigerův detektor pro měření radiace v Japonsku
Foto: ČTK/AP

Symboličtější místo a čas si japonský premiér Yošihiko Noda vybrat nemohl. Na vzpomínkovém shromáždění u příležitosti 67. výročí jaderného útoku na Hirošimu oznámil, že vláda zpracuje scénář pro úplný odchod země od jaderné energetiky.

Stalo se tak poté, co v zemi propukly masové demonstrace proti opětovnému spuštění jednoho z padesáti jaderných reaktorů, které byly po fukušimské havárii odstaveny kvůli kontrole. Každý pátek nyní protestují před úřadem vlády desetitisíce protijaderných aktivistů a Noda přislíbil, že s nimi naváže dialog. Jak sám přiznal, podle jeho zkušeností z veřejných debat žádá opuštění jaderné energetiky 70% lidí. Průzkumy veřejného mínění přinášejí podobná čísla.

Japonsko přitom platilo až do osudného zemětřesení v březnu loňského roku za jadernou velmoc. Z jádra získávalo 30% energie a tehdejší vláda chtěla zvýšit tento podíl do roku 2030 na 50%. Po Fukušimě se pracovalo s variantami 20, 15 nebo 10% v energetickém mixu. „Nulová“ varianta byla zatím tabu, takže ani premiér se neodvažuje říct, kdy by se mohlo Japonsko od závislosti na jádru zcela odpoutat. Proti tak jednoznačnému veřejnému mínění ovšem nemá on, ani jeho případný nástupce na vybranou.

S něčím takovým zastánci jaderné energetiky nepočítali. Podle jejich předpokladů se mělo po opadnutí emocí a racionálním zhodnocení situace vše vrátit do starých kolejí. Nejcyničtější hlasy dokonce tvrdily, že Fukušimou prokázala jaderná energetika svou bezpečnost, neboť škody byly prý vzhledem k síle zemětřesení malé a - jak jinak - situace je pod kontrolou.

Japonci ovšem mají jinou zkušenost. Například: rok po havárii oznámil japonský úřad pro jadernou bezpečnost, že množství cesia, které uniklo po havárii do okolí, se rovná ekvivalentu 158 hirošimských bomb. Ve stejné době odhalila sonda ve druhém poškozeném reaktoru desetkrát větší míru radiace, než jaká se pokládá za smrtelnou. Další reaktory jsou možná ještě v horším stavu,

protože se je zatím vůbec nepodařilo prozkoumat.

Dvacetikilometrová zóna v okolí elektrárny zůstane zamořená a neobyvatelná ještě desítky let. Většina ze 150 tisíc lidí, kteří museli být evakuováni ze širšího okolí, se beztak bojí z obav před radiací vrátit. Jaký dopad bude mít havárie na lidské zdraví a přírodní ekosystémy, to se bude podle odborníků ukazovat teprve během několika dalších desetiletí.

Japonce ovšem nezradila jen technika, ale i lidé kolem ní. Kdo si myslel, že šlendrián, který provázel jadernou havárii v Černobylu, se ve vyspělém Japonsku nemůže stát, byl krutě zklamán.

Jen namátkou: čtvrt roku po havárii úřady přiznaly, že z elektrárny uniklo dvakrát víc radiace, než kolik uváděly. Se slzami v očích prohlásil tehdy vládní poradce, že vláda nedostatečně informovala o situaci a nepatřičně zvýšila limit radiace pro pracovníky elektrárny, čímž je vystavila smrtelnému nebezpečí. A do třetice: jedna z firem, které prováděly v elektrárně měření, dala zaměstnancům dozimetry v olověném obalu, aby je nevystavila tak silné radiaci a oni neodmítali nebezpečnou práci vykonávat. Úřady potom pracovaly s naprosto zkreslenými údaji.

Jestliže tedy Japonci říkají „ne“ jaderné energetice, je to naprosto logické a - jak se s oblibou říká - racionální. Jejich odhodlání by snad mohli zvrátit jedině čeští politici, pro které jaderná energetika nemá alternativu. Jak ostatně prohlásil ministr průmyslu Martin Kocourek blahé paměti, ještě než odklonil své miliony: „Kdyby Temelín stál tam, co Fukušima, nic tak drastického by se nestalo.“

Další komentáře si můžete poslechnout v pořadu Názory a argumenty v sekci iRadio. Některé vybrané komentáře si můžete přečíst také v Týdeníku rozhlas.

Autor: Jakub Šiška

….....

Kubův energetický balíček

3.8. 2012 - www.ihned.cz

Zdá se, že po letech Česko zase dostane zbrusu novou státní energetickou koncepci. Ta stávající je z roku 2004 a přeci jen již neodpovídá době. Způsob zvolený novým ministrem Kubou k prosazení jeho návrhu připomíná přípravu vánočního dárku, který má zůstat překvapením.

Trochu navnadit (viz titulky jarních novin postupně odhalující názory ministra: podporujeme dva nové reaktory v Temelíně; chceme dva bloky v Temelíně a třetí v Dukovanech; kromě tří atomových reaktorů budeme hledat místo pro novou jadernou elektrárnu), ale zároveň zmást ukázkou obalu krabice, ve které je přichystaný dar uschován. Po tiskové konferenci ministerstva průmyslu z konce července očekávají mnozí kromě jaderného boomu také konec spalování uhlí, úsporu peněz ve sféře obnovitelných zdrojů, ale přitom střechy posázené solárními panely a bezpečně zajištěné energetické zdroje přinejmenším do roku 2040.

Ministr Kuba ale z balíčku s názvem energetická koncepce České republiky neukázal novinářům všechno a nejproblematičtější část raději zabalil do jiného boxu – surovinové politiky. Snížil tím riziko prozrazení. A na připomínky před projednáním vládou dal ostatním ministrům jen 10 pracovních dnů v době vládní dovolené. A hlavně, nenechal nahlédnout těm, kteří dárek dostanou – občanům, starostům, malým firmám apod. To až přijde čas.

Tak jen aby se ministerstvo průmyslu strefilo do jejich vkusu. Při rozbalování přichystaného dárku

budou nepochybně překvapeni. Divit převelice se po všech slibech této vlády budou v Horním Jiřetíně a Černicích. Zásoby pod jejich domy se neodepíší, ale naopak se dozvědí, že: „kroky nezbytné k přípravě využití části uhelných zásob za dnešními územně ekologickými limity je třeba realizovat nejpozději do roku 2016“. Spotřeba hnědého uhlí totiž podle návrhu koncepce oproti dnešku sice výrazně poklesne, ale ne zase o tolik, o kolik by mohla.

Podobný údiv nastane v Beskydech, kde má dostat zelenou průzkum ložiska černého uhlí směřující k jeho vytěžení. Po té, co stát již roky mluví o konci těžby uranu v Česku, budou překvapeni na Jihlavsku, kde se má pod Brzkovem a Věžnicí začít kutat uran a neméně pak na Liberecku, kde ministerští zvažují obnovu chemického loužení uranu v podzemí. Divení nastane i v obcích, u nichž má vyrůst hlubinné úložiště vyhořelého jaderného paliva – má o něm totiž být rozhodnuto již do roku 2015. Dozajista zaskočeni budou také v místě, které bude vybráno pro třetí českou jadernou elektrárnu.

Obsah dárku doslova vyrazí dech spotřebitelům elektřiny, až na vyúčtování najdou novou položku – podpora elektrické energie z jaderných elektráren. Od vlády, která chce zastavit podporu čistých obnovitelných zdrojů energie, protože zdražují elektřinu, a nahradit ji dotacemi jaderným reaktorům, které trvale zdražují, to bude vskutku nečekané.

Dozajista, abychom se vyvarovali „zkažených Vánoc“, by bylo lepší přichystaný balíček pořádně odkrýt a ministru Kubovi naznačit, že o taková překvapení nestojíme.

Edvard Sequens, Calla

….....

Deník, ČB - 20.7.2012

Budou nové temelínské reaktory novodobou hladovou zdí?

RŮŽENA ŠANDOVÁ, Č. B.

Ve zprávách různých deníků často čteme, že ČEZ nesmí otálet s dostavbou 3. a 4. bloku Jaderné elektrárny Temelín, protože časem se projekt může stát méně ekonomicky výhodným. K tomuto závěru došla poradní skupina vedená Pačesem a Drábovou nebo-li Nezávislá energetická komise II (NEK).

Jistě cítíte tu absurditu. Někdo nám radí, že máme být opatrní, ale zároveň bychom měli opatrnost odhodit a rozhodnout se hned nebo se ukáže, že opatrnost byla na místě. NEK zároveň radí postupně utlumovat podporu obnovitelných zdrojů, přičemž se naše republika zavázala pokrýt do roku 2020 obnovitelnými zdroji energie 13,5 % celkové spotřeby. Jinak řečeno, musíme se obnovitelnými zdroji energie zabývat, ale ne je podporovat.

Celý svět ustupuje od jaderné elektřiny, ale my Češi to víme nejlíp, tak si to prosadíme světu navzdory. V roce 1993 bylo ve světě vyrobeno 17 % elektřiny z jádra, ale nyní je to jen 11 %. Podle studie „World Nuclear Industry Status Report 2012“, kterou v Paříži představil odborník v oboru energetiky Mycle Schneider, bylo v celém světě v uplynulých 18 měsících odstaveno 21 jaderných reaktorů, zatímco do provozu jich bylo uvedeno pouze devět. NEK si však všímá i toho, že podobné projekty se stále prodražují, že situace v českém jaderném strojírenství se v posledních letech zhoršila a že klíčové podniky jsou v rukou zahraničních investorů. Vidí také, že pokulhává vzdělání a výzkum v oblasti jádra.

Co k tomu říci? Nemají být spíše plánované reaktory novou hladovou zdí? Ať to stojí, co to stojí. Podobné nápady měli panovníci i v minulosti. Král Karel IV. nechal v letech 1360 – 1362 vybudovat takovou zeď z důvodů obranných i z důvodu obživy pro mnoho Pražanů. Taková zeď však nebyla tak drahá a nebezpečná, jako ta plánovaná. Hlavně, že bude práce pro české firmy a pro české lidi. Ani to však není tak jisté. Například jeden ze zájemců o projekt výstavby společnost Westinghouse se nezaručuje, že 70 % zakázky svěří českým firmám. Vláda slibuje velkou zaměstnanost. Jde přece o zakázku století, jak se říká, za 200 – 300 miliard korun. Ale jak už to tak u nás bývá, v nové NEK není žádný odborník na obnovitelné zdroje energie, naopak těch na jádro hned několik, což mnozí právem kritizují. Je to ještě za těchto okolností „nezávislá“ komise?

Nová energetická koncepce má být hotová v srpnu letošního roku. Počítá se v ní se zvýšením podílu elektřiny z jádra ze současných 30 % na budoucích 50 %. Přece si nenecháme diktovat od nějakých cizáckých odborníků.

20. 7. 2012 Deník, ČB

MFDnes, 3.7.2012, str. A9

Atomová fraška

Reaguji na článek z 23. 6. „Prázdná hala a žízniví hosté". Lidé neustále čtou v článcích zveřejňovaných jadernou lobby, jak je jaderná energie výhodná a bezpečná. Stokrát opakovaná lež se stává pravdou. Pravděpodobně tím bylo inspirováno projednání dostavby Temelína. Několikahodinová prezentace, která nebyla v tomto rozsahu nutná, protože zúčastnění se v dané problematice dobře orientovali, se jevila spíše jako snaha unavit a elegantně odradit případné debatéry. Reakce veřejnosti na politické dění v našem státu a klima ve společnosti spíše ukazují, že lidí nevěří, že by dokázali cokoli zlepšit. Mnozí si však dobře pamatují na nesplněné sliby politiků před započetím stavby Temelína, které skončily tak, že se jižní Čechy mohly pochlubit díky nízkému zalidnění nejvyššími cenami energií v zemi. Podle průzkumů stále více lidí vidí výhody obnovitelných zdrojů, především solárních zařízení na střechách. Neobjevujme tedy objevené a zkusme se inspirovat například zkušenostmi úspěšných průkopníků v oblasti obnovitelných zdrojů – Rakouska a Německa.

Markéta Strnadová,
Kamenný Újezd

Německo přehodnocuje své energetické plány

26.cervenec 2012 - ČRo6

Jaderná energie. Ilustrační foto
Foto: ČEZ

Přehrajte si celý příspěvek

Že neustálý růst energetické spotřeby je z řady důvodů do budoucna neudržitelný, to si v Evropě uvědomuje čím dál víc obyvatel i politiků. Řada vlád proto přijímá nejrůznější zákony, které mají podpořit nejen využívání obnovitelných zdrojů, ale i tzv. chytrá řešení v podobě energeticky plusových domů, eliminace odpadů nebo udržitelných forem mobility.

Německo spolu s Rakouskem patří k průkopníkům tohoto trendu už od 90. let a havárie ve Fukušimě byla jen impulsem pro jeho urychlení. Plán, který německá vláda za souhlasu naprosté většiny obyvatel schválila, je skutečně velkolepý.

Vedle hojně medializovaného odstavení všech jaderných elektráren do roku 2022 v něm najdeme např. cíl snížit do roku 2020 spotřebu elektřiny o 10% nebo ke stejnému termínu uvést do provozu milion elektromobilů. Právě tyto dva závazky se nyní ukazují jako nesplnitelné, přesněji řečeno, jejich splnění by si vyžádalo enormní investice, na které v současné době země nemá.

Co je ovšem podstatné, vytyčený cíl nikdo z politiků zásadně nezpochybňuje, debata je jen o termínech a nástrojích. Následující měsíce je podle komentářů hlavních německých novin třeba využít k diskusi o tom, kam všude energetická změna zasáhne a kolik bude stát. „Nic se ale nemění na tom, že stanovený kurz zůstává správný," napsaly v komentáři například Sächsische Zeitung.

Že to bude diskuse náročná, o tom není pochyb. Konzumní společnost, ve které tzv. vyspělý svět žije, je na růstu hmotné spotřeby přímo založená. A i když je možné novými technologiemi jmenovitou spotřebu energie snížit, jiné faktory mohou tento efekt zcela eliminovat.

Ve Spojených státech například zjistili, že po masivním zavedení úsporných svítidel spotřebují domácnosti na osvětlení víc elektřiny, než předtím. Důvod je v tom, že v dobách starých neúsporných žárovek lidé při odchodu z místnosti zhasínali. Pak se jim dostalo poučení, že úsporné zářivky se častým vypínáním a zapínáním ničí a jejich spotřeba je tak malá, že zhasínat vlastně nemá cenu. Výsledkem je, že se v mnoha místnostech svítí prakticky nonstop. Řada lidí navíc tuto ideu aplikuje i na počítače, televizory a další spotřebiče, o kterých se domnívají, že je musí mít neustále v pohotovosti.

Podobně to může dopadnout i s tolik vzývanými elektromobily. Ty sice odbourávají závislost na ropě, ale místo ní potřebují elektřinu, kterou je třeba někde vyrábět. Odhady, o kolik tím spotřeba elektřiny vzroste, jsou zatím jen velice předběžné a hodně se liší podle toho, kdo s nimi přichází. Propagace elektomobility navíc může v myslích mnoha lidí vyvolat dojem, že se tím enviromentální dopady automobilismu vyřešily, takže bude možné ještě víc jezdit, ještě víc vyrábět aut, ještě víc stavět dálnic, ještě víc dovážet výrobků z druhého konce světa.

Že i na to je třeba nemalé množství surovin, energie a peněz, to už zůstane jaksi v pozadí. Stejně tak jako náklady na vybudování stovek kilometrů nových energetických sítí, které musí unést kolísavé výkony tisíců větrných elektráren a solárních panelů.

Má-li tedy mít debata o energetické změně smysl, musí v ní mít místo i otázky po tom, jak přesměrovat ekonomiku od růstu k rovnováze a jak nově definovat kvality života, na kterých nám záleží. Nelze stupňovat spotřebu a zároveň šetřit. Nelze vzývat stálý ekonomický růst a zároveň nedevastovat planetu, jejíž zdroje jsou omezené.

Veřejnost je nyní těmto tématům otevřena víc, než kdykoli předtím, i s ohledem na celoevropskou dluhovou krizi. Vznikají koncepty etického podnikání, bankovnictví i zemědělství, které udivují svou životaschopností. Jejich tvůrci mají k celkovému směřování ekonomiky také co říci. Oddechový čas, který si Němci pro diskusi nad energetikou dali, je tedy na místě. Potřebovali bychom ho i u nás.

Další komentáře si můžete poslechnout v pořadu Názory a argumenty v sekci iRadio. Některé vybrané komentáře si můžete přečíst také v Týdeníku rozhlas.

Autor: Jakub Šiška
….....

Masivní nástup OZE ve světě a v Evropě pokračuje

Deník Referendum - 9.6.2012

Česká televize a další média šíří zkreslené informace ohledně obnovitelných zdrojů energie. Celosvětově dochází k jejich rozvoji.

V návaznosti na zkreslené informace šířené v ČR českou televizí a dalšími veřejně právními i soukromými médii o obnovitelných zdrojích energie je třeba vzít v úvahu, že jenom v roce 2011 bylo ve světě nainstalováno celkem 41.236 MW výkonu větrných elektráren, což představuje meziroční nárůst o 20,9 %. Celkový instalovaný výkon větrných elektráren ve světě tak dosáhl hodnoty 238,3 GW Velký nárůst objemu větrné energetiky zaznamenali v roce 2011 také země jakými jsou Francie, Itálie a Velká Británie – tradičně pokládané za tzv. „bašty“ jaderné energetiky. V roce 2011 každá s těchto zemí Evropské unie instalovala kolem 1000MW nového výkonu ve větru, což je řadí po Číně, USA, Indii a Německu mezi země s největším meziročním nárůstem instalovaného výkonu VtE v roce 2011.

V České republice je k dnešku nainstalován ve větrných elektrárnách výkon pouhých 218,9 MW a v roce 2011 byly v ČR instalovány pouhé 2 MW výkonu větrných elektráren! Celková výroba energie z větru v roce 2011 činila 397 GWh = pokrytí spotřeby energie ve zhruba 113.000 domácnostech Z důvodu neexistence politické podpory a důrazného zločinného prosazování větší energetické závislosti České republiky na dovozech energetických nosičů současnou vládní politickou garniturou, přibývají nové instalace větrných elektráren a také technologie využití dalších obnovitelných zdrojů energie v České republice v současnosti jenom velmi pomalu a pozvolna. Svět ale v tempu nepolevuje. (Jak bylo uvedeno výše - v roce 2011 přibylo na světě 41.236 MW výkonu v nových větrných elektrárnách, hlavně díky Číně a USA. Celkem je ve světě nainstalováno ve větrných elektrárnách přes 238.300 MW výkonu.)

Nárůst instalovaných výkonů v EU 27 a ve světě v letech 2004 až 2011
Instalovaný kumulativní výkon v MW

Rok	EU 27	Podíl EU 27	Svět	USA + Kanada	Čína
2004	34 205	72%	47 620	7 169	764
2005	40 504	69%	59 091	9 835	1 260
2006	43 069	58%	74 052	13 035	2 604
2007	56 535	60%	93 820	18 664	6 050
2008	64 949	54%	120 291	27 606	12 104
2009	74 919	47%	158 864	38 405	25 805
2010	84 650	43%	197 637	44 306	44 733
2011	93 957	39%	238 351	52 184	62 733

Ročně nově instalovaný výkon větrných elektráren ve světě v letech 1996 - 2011

Celkový instalovaný výkon ve světě v letech 1996 - 2011

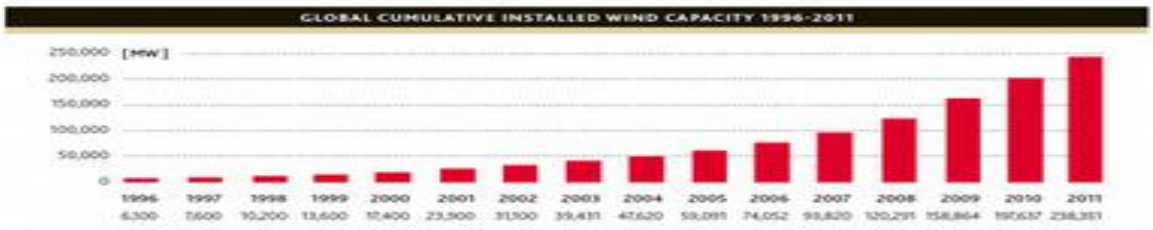

Pořadí zemí dle nově instalovaného výkonu a celkového výkonu VtE v dané zemi v roce 2011

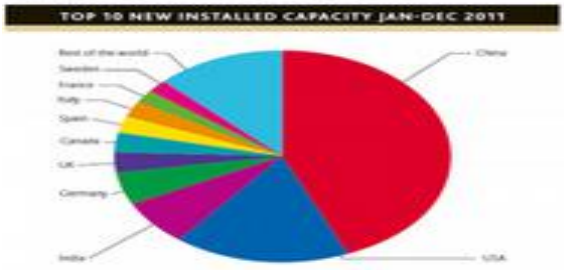

Country	MW	% SHARE
China**	18,000	44
USA	6,810	17
India	3,019	7
Germany	2,086	5
UK	1,293	3.1
Canada	1,267	3.1
Spain	1,050	2.5
Italy	950	2.3
France**	830	2.0
Sweden	763	1.9
Rest of the world	5,368	12.5
Total TOP 10	36,068	87.5
World Total	41,236	100.0

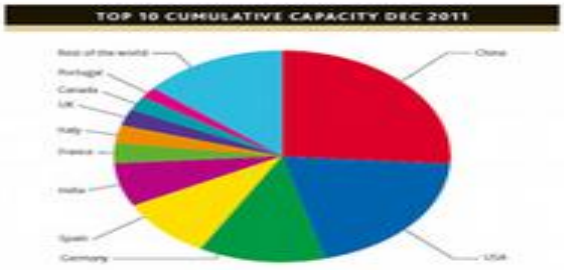

Country	MW	% SHARE
China**	62,733	26.3
USA	46,919	19.7
Germany	29,060	12.2
Spain	21,674	9.1
India	16,084	6.7
France**	6,800	2.9
Italy	6,747	2.8
UK	6,540	2.7
Canada	5,265	2.2
Portugal	4,083	1.7
Rest of the world	32,446	13.6
Total TOP 10	205,905	86.4
World Total	238,351	100.0

** Provisional figures

Zdroje: EWEA a Česká společnost pro větrnou energii

Rozvoj fotovoltaických elektráren

Celosvětově došlo k rozvoji využití fotovoltaických systémů z 16, 6 GW instalovaného výkonu v roce 2010 na 27, 7 GW instalovaného výkonu v roce 2011. V roce 2010 byli hlavní trhy pro

fotovoltaickou technologii výroby energie Německo, Čína a Česká republika . V roce 2011 to byli Německo, Čína, Francie a Japonsko. V České republice došlo v relativně krátkém období díky politickým rozhodnutím vlády Petra Nečase k úplné dezintegraci tohoto odvětví. Evropský podíl na trhu fotovoltaiky však zůstáva nadále největší a 75% nového výkonu bylo instalováno právě v Evropě. Celkově instalovaný výkon fotovoltaických elektráren v roce 2011 překročil 67,4 GW a je tak dnes po vodní a větrné energetice nejdůležitějším odvětvím energetiky založeným na obnovitelných zdrojích energie. Růst fotovoltaiky dosáhl v roce 2011 meziročního nárůstu o 70%, co je nejvíce ze všech technologií využití zdrojů energie. Celková výroba fotovoltaických elektráren v roce 2011 dosáhla 80 bilionů kWh a toto množství by dokázalo pokrýt roční spotřebu více než 20 milionů domácností. Výkon doposud instalovaný v Evropě by měl v příštích letech zásobit elektrickou energii až 15 milionů evropských domácností.

Meziroční nárůst nově instalovaných fotovoltaických elektráren a jejich kumulativní výkon v roce 2011 v jednotlivých zemích:

Země	2011 Nově připojeno (MW)		2011 Cumulativ (MW)
1	Italy	9,000	12,500
2	Germany	7,500	24,700
3	China	2,000	2,900
4	USA	1,600	4,200
5	France	1,500	2,500
6	Japan	1,100	4,700
7	Australia	700	1,200
8	United Kingdom	700	750
9	Belgium	550	1,500
10	Spain	400	4,200
11	Greece	350	550
12	Slovakia	350	500
13	Canada	300	500
14	India	300	450
15	Ukraine	140	140
16	Rest of the World	1,160	6,060
Total		**27,650**	**67,350**

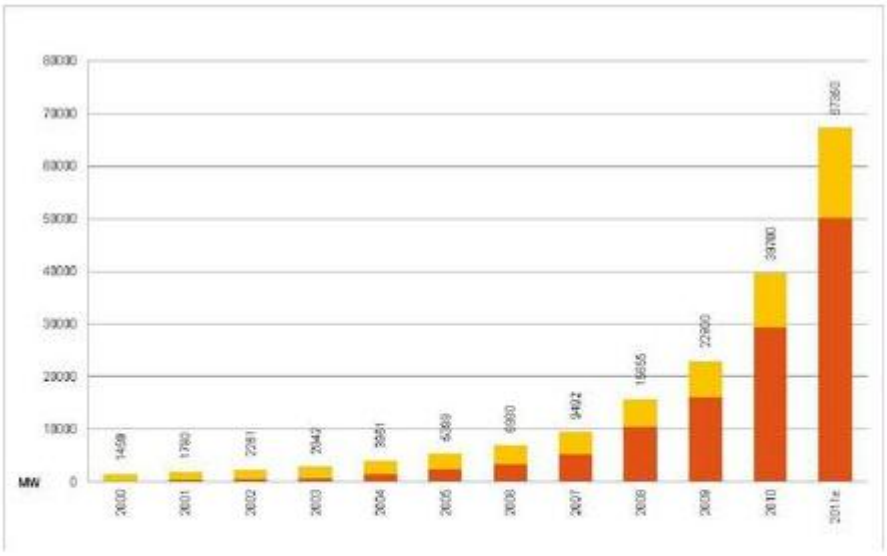

Graf ukazuje globální nárůst výkonu od roku 2000 . a také nárůst v Evropě (oranžová) a jinde ve světě (žlutá) .

Za povšimnutí v sektoru fotovoltaiky stojí na jedné straně výkyvy, k nimž na fotovoltaickém trhu dochází v jednotlivých zemích jak v důsledku změn legislativních a ekonomických podmínek pro investory , tak také v důsledku omezené kapacity energetických sítí zejména u velkých instalací. (Toto se v roce 2011 projevilo třeba prudkým nárůstem počtu instalací v zemích jakými jsou Itálie, Belgie, Slovensko, Bulharsko a výrazným útlumem rozvoje anebo dokonce desintegrací celého odvětví třeba ve Španělsku anebo v ČR.) Celkový prudký rozvoj odvětví a trend k nárůstu fotovoltaických instalací však zůstává nezměněn a spíše akceleruje. Česká energetika jako celek v

roce 2011 i díky rozvoji fotovoltaiky v předchozím období posílila své postavení v rámci energetiky EU. (Jednak si upevnila pozici čistého exportéra elektřiny, když vyvezla o 2 TWh elektřiny více oproti roku 2010. S celkovým exportem 17 TWh elektřiny nadále drží pomyslnou 2. příčku vývozců této komodity v rámci celé sedmadvacítky.)

Novým a poměrně překvapivým zjištěním je fakt, že česká energetika si v roce 2011 i přes značnou výstavbu fotovoltaických elektráren v ostatních zemích EU a domácímu útlumu odvětví udržela 4. místo ve výrobě elektřiny z tohoto zdroje. Více než 10 % domácí spotřeby tak už česká energetika pokrývá výrobou elektrické energie z obnovitelných zdrojů.

Pokud budeme pro porovnání síly tuzemské fotovoltaické základny uvažovat výrobu elektřiny z fotovoltaických elektráren v EU 27 v 2011 (nejnovější evropská data a odhad ENERGOSTAT), tak se Česká republika opět zařadila mezi 4 evropské solární velmoci hned vedle Německo a i relativně „slunnější“ Itálii a Španělsko. Převážně díky rychlému rozvoji (v letech 2009 a 2010) byla prostřednictvím výstavby fotovoltaických elektráren rozšířena celkový instalovaný výkon elektráren v ČR o zhruba 9,5 % - o 1920 MW) a díky rozvoji fotovoltaiky bylo umožněno ČR se významně přiblížit k stanovenému 13% podílu OZE na hrubé spotřebě v 2020.

Aktuálně, tzn. v roce 2011, přispívaly obnovitelné zdroje v ČR k celkové hrubé spotřebě elektřiny zhruba 10,2 % (v 2010 8,3 %). Struktura tuzemského mixu obnovitelných zdrojů vypadala z pohledu výroby elektřiny následovně: 34 % spalování bioplynu a biomasy, 29,7 % vodní elektrárny, 29,4 % fotovoltaické zdroje, 5,5 % větrné elektrárny a 1,4 % skládkový plyn. Za zmínku stojí i fakt, že výroba elektřiny z fotovoltaických elektráren se v roce 2011 meziročně zvýšila o 244 % na 2 118 GWh. Na základě směrnice 2009/28/ES, která upravuje společný rámec EU pro podporu výroby energie z OZE a stanovuje závazné národní cíle podílu OZE pro každý členský stát, má ČR v následující dekádě zvýšit minimálně o dalších 2,8 procentních bodů svoji výrobu z obnovitelných zdrojů vzhledem k tuzemské hrubé spotřebě elektřiny.

Toto navýšení výroby z domácích obnovitelných zdrojů je - jak ukázal také tzv. „fotovoltaický boom“ v letech 2009 a 2010, velmi snadno dosažitelné a i překročitelné, pokud pro navýšení vznikne právní a ekonomický rámec umožňující do budoucna rozvoj energetiky využívající obnovitelné zdroje energie a pokud se podaří s předstihem řešit možné požadavky na dodávky energie z obnovitelných zdrojů v době nepříznivých klimatických podmínek a také racionálně akumulovat energii z obnovitelných zdrojů energie v čase přebytku jejich výroby.

Trendy vývoje

Z porovnání s jinými zeměmi i z tuzemského mixu OZE je zřejmé, že poněkud nedoceněná je u nás v současné době zejména výroba elektřiny z větru, přitom by mohla významně přispět k dosažení unijních cílů a více diverzifikovat energetický mix ČR (přinejmenším právě z pohledu OZE). Instalovaná kapacita se v ČR mění u tohoto typu zdroje meziročně zcela minimálně nebo vůbec (stav instalovaného výkonu ke konci roku 2011: 218,9 MW; resp. 2010: 217,8 MW, resp. 2009: 193 MW výkonu).

Oproti situaci u nás představovala v roce 2011 výstavba větrných elektráren (9 616 MW) 22 % z celkového přírůstku nové instalované kapacity, resp. 30 % z nové výstavby obnovitelných zdrojů v EU. V současné době se však připravuje projekt rozsáhlého větrného parku v Moldavě (a stejně velký – 60 MW – v Chomutově, tzn. celkem až 120 MW), za kterým stojí společnost EP Renewables (dcera Energetického a průmyslového holdingu).

Výroba elektřiny z OZE v ČR (2010, 2011)					
	2010		2011		
	[GWh]	[%]	[GWh]	[%]	změna 2010/2011
Vodní elektrárny (bez přečerpávajících)	2 789,40	47,7	2 137,80	29,7	-23,4%
Větrné elektrárny	335,5	5,7	396,8	5,5	18,3%
Fotovoltaické elektrárny	615,7	10,5	2 118,00	29,4	244,0%
Biomasa	1 511,90	25,8	1673,2	23,3	10,7%
Bioplyn	508,9	8,7	770,5	10,7	51,4%
Skládkový plyn	89,3	1,5	100,2	1,4	12,2%
Celkem	5 850,70	100,0	7 196,50	100,0	23,0%
Tuzemská spotřeba elektřiny brutto ČR v roce 2010 = 70 961,7 GWh					
Podíl OZE na tuzemské spotřebě brutto v roce 2010 = 8,24 %					
Tuzemská spotřeba elektřiny brutto ČR v roce 2011 = 70 516,5 GWh					
Podíl OZE na tuzemské spotřebě brutto v roce 2011 = 10,21%					

Zdroj: Energetický regulační úřad, ENERGOSTAT

Fotovoltaické elektrárny – TOP země v EU 27			
Země	elektřiny 2011 (TWh)	Instalovaná kapacita konec 2011 (MW)	Instalovaná kapacita nově vybudována v 2011 (MW)
Německo	18	24 700	7 500
Itálie	9,3	12 500	9 000
Španělsko	7,9	4 200	400
Česká republika	2,1	1 971	12
Francie	1,8*	2 500	1 500
Belgie	1,1*	1 500	550

Zdroj: Eurostat, EPIA, ENERGOSTAT

Poznámka: * jedná se o předběžné hodnoty (odhad ENERGOSTAT)

Je tudíž zřejmé, že globální trend rozvoje nárůstu využití obnovitelných zdrojů energie, který bude pokračovat a nepochybně se časem projeví i v České republice, jejíž vládní garnitura se mu v současnosti brání. To si vyžádá jak rozsáhlé investice do rozvoje tzv. „inteligentních sítí“ které dokáží různé zdroje energie navzájem integrovat, tak také potřebu obnovitelné zdroje které jsou závislé na počasí (rychlost větru, námraza) a denní a noční době, roční období (sluneční světlo) v dostatečné míře zálohovat - pokud možno dalšími zdroji, jejichž dopady na životní prostředí budou, podobně jako u zdrojů využívajících obnovitelné zdroje minimální.

Ve světle uvedeného se akumulace energie a její následné využití třeba prostřednictvím přečerpávacích vodních elektráren šetrných k životnímu jeví jako ideální řešení a tato technologie v dohledné době nepochybně nalezne své uplatnění v řadě zemí, které usilují o energetickou nezávislost a soběstačnost a rozhodli se pro budování a rozvoji své energetiky založené na decentralizovaných obnovitelných zdrojích energie. (Německo, Rakousko, Švýcarsko, Belgie, Itálie) v delším časovém horizontu zřejmě také ČR .

Přenosová soustava v ČR a v Evropě

Provozovatelé přenosových soustav (dále TSO) ve střední Evropě se vyrovnávají s komplexnějšími provozními podmínkami ve svých přenosových systémech, především vlivem masivního nárůstu větrných i solárních zdrojů s přerušovanou výrobou. Proto se společnost ČEPS aktivně zapojila do iniciativy „TSO Security Cooperation“ (dále TSC). Jejím cílem je prohloubit vzájemnou provozní spolupráci a koordinaci mezi TSO. V roce 2008 se ČEPS s dalšími deseti TSO z regionu střední a východní Evropy (dále CEE), Nizozemí a Švýcarska zavázala k vytvoření společné platformy zajišťující vzájemnou výměnu informací, jednotné výpočty provozních situací a v neposlední řadě

koordinaci případných nápravných opatření. Prvním úspěchem této spolupráce bylo spuštění rozšířeného regionálního varovného systému v červenci 2009.

Výzvu k vytvoření ENTSO-E dala Evropská komise (EK) na podzim 2007, kdy publikovala návrh tzv. třetího energetického balíčku, ve kterém přímo nadefinovala postup vzniku, úkoly a povinnosti nového sdružení evropských provozovatelů přenosových soustav (PPS). Po intenzivním přípravném období, ve kterém ČEPS patřila k nejaktivnějším členům, představitelé evropských PPS z 34 zemí dne 19. prosince 2008 v Bruselu oficiálně založili asociaci s názvem „European Network of Transmission System Operators for Electricity“ (ENTSO-E). Tato asociace je transformována do organizace kompatibilní s nařízením č. 714/2009 ES, které je v platnosti od 3. března 2011. ENTSO-E nyní sdružuje 41 PPS, kteří slouží více než půl miliardě obyvatel Evropy. Hlavním posláním ENTSO-E je zajistit bezpečnost provozu propojených elektrizačních soustav, integraci obnovitelných zdrojů a zajištění fungujícího vnitřního trhu s elektřinou IEM uplatňovaného v Evropě

Synchronní propojení elektrizačních soustav kontinentální Evropy zahrnuje celou západní a střední část evropské pevniny od Portugalska do Polska a od Dánska do Řecka. V současnosti se dokonce uvažuje o čtyřech možných projektech rozšíření tohoto systému na východ: 1. propojení se soustavou IPS/UPS (země Společenství nezávislých států + pobaltské státy), 2. s pobaltskými státy, 3. připojení Ukrajiny s Moldavskem a 4. připojení Turecka. ČEPS podporuje rozšiřování kontinentálního systému, za podmínky zachování bezpečnosti a spolehlivosti provozu.

Ambice Evropské Unie i jednotlivých členských zemí splnit kritéria podílu obnovitelných zdrojů k roku 2020 a dále přejít ve výhledu roku 2050 k CO2 – neutrální energetice - znamenají obrovský nárůst instalovaných výkonů obnovitelných zdrojů energie (OZE). Zařízeni se budou budovat v lokalitách s optimálními přírodními podmínkami: vítr, sluneční svit, vodní zdroje a vhodný spád u vodních zdrojů. Tyto lokality jsou často daleko od center spotřeby a navíc mají (s výjimkou přečerpávacích elektráren!) charakter přerušovaných dodávek, závislých na aktuálních přírodních podmínkách, které jsou však dnes již predikovány pravděpodobností. Bezpečná a úspěšná integrace velkých větrných, slunečních i vodních elektráren do elektrizačních systémů je tak přímo podmíněna existencí přenosového systému, schopného transportovat desítky GW na tisíce kilometrů - „SUPER GRID“ neboli „ELEKTRICKÝMI DÁLNICEMI“. Dobré řešení, zejména k posílení stability lokálních a regionálních energetických sítí zde nabízejí přečerpávací vodní elektrárny šetrné k životnímu prostředí, umožňující akumulaci energie v době jejího nadbytku.

V návaznosti na zkreslující a v českých médiích často opakovanou informaci o tom, že větrné elektrárny v Německu anebo domácí fotovoltaické elektrárny způsobí v ČR tzv. black-out, si dovoluji připomenout, že největší překážkou flexibility a propustnosti energetické sítě ve střední Evropě jsou také do budoucna jednoznačně jaderné bloky Temelína, Dukovan, Jaslovských Bohunic a Mochovců. Zapojení těchto elektráren do energetické soustavy totiž trvá (stejně jako jejich bezpečné odstavování z provozu) přibližně týden.

Zkorumpovaným zastáncům nových Temelínů samozřejmě velmi vyhovuje skutečnost, že náklady i termíny dostavby těch jejich tzv. „špičkových zařízení“ se budou (tak jako vždy a všude doposud!) několikanásobně navyšovat a případně ztrácet v nedohlednu.

Lze také bohužel předpokládat, že prostředky zamýšlené pro ČEPS z EU na posílení energetické infrastruktury v ČR pro integraci většího množství OZE do energetické soustavy mají být již v dohledné době zneužity na posílení páteřních vedení pro vyvedení výkonu dalších jaderných a velkých paroplynových elektráren (tj. k dalšímu snižování energetické soběstačnosti ČR!). To bude v budoucnu zřejmě velmi závažným důvodem k dalšímu omezování přístupu ČR k evropským financím.

Zamýšlená výstavba velkých jaderných a paroplynových elektrárenských bloků (a očekávané provize od společností Westinghouse, AREVA i Atomstrojexport, i zvýšený import plynu (provize od Gazpromu) však zřejmě dokáží některým členům v budoucnu již nevolitelné vládní garnitury v České republice a také managerům nevětší a „polostátní“ místní energetické společnosti zajistit poklidné stáří.

Nedivme se tudíž, že tito lidé, těšící se u nás jak podpoře nejvyššího ústavního činitele („otce kupónové privatizace“ a také „odborníka na klimatologii“) a také podpoře úplatných tzv. „mainstereamových médii“, budou v tažení proti ekologickým zdrojům energie i nadále pokračovat a prosazovat i nadále ničení životního prostředí a devastaci zdraví obyvatel i prohlubování energetické závislosti ČR - především s využitím účelově namíchaných a propagandisticky podbarvených ekonomických a technologických informací o „skvělých výhledech“ dnes již beznadějně zaostalé české energetiky založené na fosilních zdrojích a jádru.

Zdroje: tzb-info, ERU, ENERGOSTAT, SUSTAINABLE ENERGY REVIEW, ČEPS a další

Roman Juriga

….....

ČEZko v rukou zdatných manipulátorů

Deník Referendum - 30.5.2012

Otřesná a námi všemi placená reklamní kampaň na zastaralou a nepotřebnou jadernou technologii, jíž jsme zde s celou českou veřejností svědky, pouze ukazuje, kam až dospěla arogance a moc jedné jediné energetické firmy.

Člověk slabšího rozumu, který si navíc nepamatuje dobu předlistopadovou ani léta spojená s výstavby prvních dvou bloků Temelína, by si snad mohl myslet, že naprosto náhodně jsou v UDÁLOSTECH na ČT a ve ZPRÁVÁCH na Nově, ale někdy třeba také v seriózním a kvalitním pořadu Reportéři ČT vysílány několikaminutové klipy vychvalující jadernou energetiku. Hloupější člověk by se mohl také domnívat, že každý druhý večer, opět v hlavních zprávách, jsou výmysly jaderných expertů a odborníků z ČEZka o údajné „škodlivosti“ slunečních a větrných elektráren vysílány pouze „náhodou“. Bohužel však ódy na jádro a minuty nenávisti k „větrníkům“ a „slunečníkům“ samozřejmě náhodně vysílány nejsou.

Ve své podstatě otřesná a námi všemi placená reklamní kampaň na zastaralou a nepotřebnou jadernou technologii, jíž jsme zde s celou českou veřejností svědky, pouze ukazuje, kam až dospěla arogance a moc jedné jediné energetické firmy, která dnes suverénně ovládá svými penězi nejen koaliční a opoziční politiky, ale také většinu tzv. veřejnoprávních a soukromých médií.

O to více překvapivé v této tristní situaci, kdy lidé civí na rozumování manažerů a vazalů jediné firmy a poslouchají z rádia jejich podivné a ničím nepodložené vývody o zářné budoucnosti jádra, je mlčení naší Rady pro rozhlasové a televizní vysílání a také všech těch, kdo si dnes uvědomují, že víra občanů − ovčanů v tuto firmu a povinná nenávist ke všemu, co si tato firma v ČEZku nepřeje, je cestou do pekel jak pro naši demokracii, tak pro demokratický dialog o zásadních otázkách, které se týkají naší země a života v ní v budoucnosti.

Dnes ničím a nikým neomezená státofirma, disponující spoustou prostředků a neotřesitelnou přízní

nejvyššího ústavního činitele, si tak u nás dnes opravdu nejenom dělá, ale také říká veřejnosti co chce. Propracovaný program vymývání mozků, který u nás již nejméně třetím rokem i prostřednictvím médií veřejné služby provozuje, je pochopitelně začátkem něčeho, co sice v České republice vůbec nepotřebujeme, avšak za co jednou pořádně zaplatíme.

Je v dané situaci z hlediska fungování demokracie hanebné, že nejenom většina soukromých médií a novin u nás, ale především média veřejnoprávní neposkytují adekvátní prostor k prezentaci firmou neposvěcených názorů a pohledů na zásadní otázky týkající se budoucnosti české energetiky, a tím i kvality života občanů v budoucnosti.

Čezké sny o jádru a skutečnost

Dávno předtím, než vybouchla Fukušima − v roce 2002 − se výstavba jaderných reaktorů ve světě dostala na historické minimum. I v tomto čase si však několik ČEZkých „jaderných expertů“, kteří konečně spustili celkem 7x(!) oproti plánu předraženou a o deset let opožděnou, avšak pouze polovinu Temelína, stouplo bez náznaku jakéhokoliv ostychu (a samozřejmě také bez jakékoliv omluvy) před kamery televizí a mikrofony rozhlasových stanic a před celou českou veřejnost a lhalo lidem bez zardění o „renesanci jaderné energetiky“, o „zlevňování jaderné technologie“ a také o „vyřešení problému ukládání jaderného odpadu“…

To všechno v době, kdy v Evropě a ve světě pomalu již začínal masivní odstup od jádra ve prospěch ekologických obnovitelných zdrojů energie a rozestavěnost jaderných zdrojů se držela na stabilní velmi nízké úrovni − třeba i díky faktu, že některé americké jaderné elektrárny, které se měly po 40 letech provozu již uzavírat a odstavovat, byly ještě ve stadiu rozestavěnosti… O nákladnosti těchto projektů v zemi do značné míry ovládané a vlastněné státofirmou však v našich médiích opět nepadlo ani slovo…

Naši „jaderní experti“ a jejich žáci, odchovaní postkomunistickým školstvím, se prostě svých snů nemínili (a i nadále nemíní) vzdát a svoje teze naučené z učebnic energetiky z 50. let minulého století hlásali i nadále, třeba také ve chvíli, kdy bylo jasné, že za dle nich „moderní, špičkový a levný“ projekt společnosti AREVA ve Finsku zaplatí Finové této francouzské firmě nejméně o 100 % víc, než bylo původně domluveno, a že se jeho spuštění oproti plánu nejméně o pět let opozdí…

Zavírání jaderných elektráren a odstupování celých zemí od centralizované, nebezpečné a předražené (a jak je dnes více a více patrné samu podstatu demokracie ohrožující) jaderné technologie samozřejmě pokračovalo a pokračuje zrychleným tempem po havárii jaderných zařízení v Japonsku v důsledku zemětřesení na začátku roku 2011.

Nadšení z jádra ve světě ostatně ochabuje také proto, že problémů kolem dávno již odstaveného havarovaného reaktoru v Černobylu neubývá, jak by si ČEZští experti zajisté přáli, ale spíše naopak přibývá…

Uvedené skutečnosti měly být a mají být i nadále před českou veřejností pokud možno utajeny. Obyvatelstvo je třeba strašeno vysokou cenou energie v důsledku zapojování nových obnovitelných zdrojů energie. Fakt, že Německo (které již dávno vsadilo na obnovitelné zdroje energie a odstavilo jenom letos 9 jaderných elektráren) elektrickou energii pro koncové zákazníky v poslední době zlevňuje, není samozřejmě manažerům ČEZu příjemný. Česká veřejnoprávní média a novináři i nadále poslouchají na slovo a odpůrcům zastaralých a megalomanských koncepcí firmy neposkytují prostor. Zřejmě „dobře vybraná“ Rada pro rozhlasové a televizní vysílání mlčí také…

Nepřítel naší zářné budoucnosti je jasný - jsou to OZE!

Česká republika je do značné míry závislá na dovozu energetických nosičů ze zahraničí. Dovážíme zemní plyn, ropu a ropné produkty, jsme závislí na uranu, který se pro nás těží v Kazachstánu a obohacuje se na palivo pro jaderné bloky Temelína a Dukovan v Rusku. V podobné situaci se octla celá řada zemí a ty se snaží svoji energetickou závislost na dovozech snížit.

V ČEZku se však státofirma a jí poddaní politici a podílníci (možná také v této souvislosti stíhatelní za velezradu, nebo braní úplatků) rozhodli vykročit jiným, přesně opačným směrem − totiž naši závislost na jiných a politicky i někdy docela nestabilních zemích pokud možno zvyšovat a prohlubovat.

První vážný pokus o jakousi energetickou nezávislost pomocí fotovoltaiky se povedlo kvůli jediné chybě v jinak dobrém zákoně (jednalo se o nemožnost státu pružněji reagovat na snížení cen fotovoltaické technologie) prakticky v zárodku zlikvidovat.

Na likvidaci celého odvětví obnovitelné energetiky se státofirma s plnou vehemencí začala podílet zejména ve chvíli, kdy si její jaderná kohorta uvědomila, že se zde skýtá zřejmě poslední šance, kdy může doslova pootočit kolesem dějin o několik desetiletí nazpátek.

To, že ekologicky přijatelná energie z fotovoltaiky zlevnila v průběhu nějakých 6 let téměř na jednu pětinu, se pro firmu provozující řadu špinavých hnědouhelných a dvě jaderné elektrárny stalo paradoxně důvodem k zahájení hysterické a nevybíravé kampaně plné polopravd, lží a poplašných zpráv s cílem oblafnout ještě alespoň jedenkrát důvěřivou českou veřejnost a přece jenom prosadit staré jaderno-uhelné plány jako vystřižené z pětiletek budování socialismu.

Frustrovaní lidé pohádce o rozvrácených rodinných rozpočtech pro matky samoživitelky kvůli fotovoltaice bohužel velmi snadno uvěřili. (Mnohaprocentní a na rozdíl od „slunečního boomu“ velmi skutečná likvidace a devastace rodinných rozpočtů tzv. daňovou reformou však má být zmanipulovanou veřejností vnímána jenom jako jakási bezbolestná kosmetika.)

Avšak lžím a strašení obyvatelstva ze strany státofirmy a jejích mediálních sluhů stále není konec. Dramatiky z ČEZkých kanceláří jsou barvitě popisovány tragické blackouty (či spíše blaf-outy?), které se nikdy a nikde ve světě kvůli obnovitelným zdrojům nestaly (tj. ani na východě USA ani v Itálii a ani ve Francii!).

Lidem je třeba opakovaně připomínán kus ledu, který spadl před jedoucí auto pod větrnou elektrárnu, anebo dávno již zapomenuté „přetlaky“ z německých větrníků na ČEZkou energetickou síť, a to jako tragédie snad stokrát větší než nějaká ta, dle paní Drábové a expertů ČEZu, perfektně zvládnutá a bezproblémová Fukušima anebo v podstatě zdraví snad docela prospěšný a i nadále do budoucnosti „zářící“ Černobyl… Jaderný odpad a jeho ukládání pro hustě osídlené ČEZko (na rozdíl od celého světa!) samozřejmě také není žádný problém…

Na obrazovce ČT je pak důvěřivá veřejnost s požehnáním politiků i všech těch mediálních rad jednou strašena neuvěřitelnými blaf-outy, tu v důsledku německých větrníků (když zaduje z polí) a jindy zase blaf-outy kvůli fotovoltaice, když je nebe bez mráčků a teploty šplhají ke třiceti stupňům Celsia. (Takže asi vůbec netřeba pochybovat o tom, že nám milovaná jaderná státofirma již brzy a na potvrzení svých slov zřejmě nějaký ten opravdový blackout zorganizuje.)

Skutečnost je taková, že od poloviny roku 2009 se u nás vede dodnes pokračující kampaň mající za cíl všechny ekologické obnovitelné zdroje energie (tj. ekologickou a bezemisní energii slunce, větru, tzv. malé vody a biomasy) pokud možno v očích důvěřivé veřejnosti maximálně zdiskreditovat a znemožnit a na straně druhé zdůvěryhodnit plány jak vystřižené z 50. let, které mají

za cíl v nevelké a hustě osídlené České republice postavit alespoň 6 bloků zcela nepotřebných a centralizovaných jaderných elektráren, jejichž odstavování z provozu i zapojování do sítě však trvá (na rozdíl od zdrojů obnovitelných) obvykle týden(!), a samozřejmě také plány prohloubit naši závislost na dovozu energetických nosičů ze zahraničí.

…že by opět „ztroskotanci a samozvanci“?

Stavitelé a experti od nových Temelínů nám samozřejmě nikdy předem neřeknou pravdu o tom, kolik ten jejich reaktor bude stát, a ani nám nikdy předem neřeknou, kdy vlastně bude dostavěn. Náklady, ať by byly jakékoli, samozřejmě jako nesvéprávní rukojmí státofirmě (jíž teď opět 90 % obyvatel díky velmi promyšlené mediální kampani věří) zaplatíme.

Desítky miliard, o něž se u těchto megalomanských projektů VŽDY(!) navyšuje rozpočet a i mnohamilionové provize pro vesměs zkorumpované politiky, kteří jaderné elektrárny upřednostňují a povolují, jsou totiž jaksi ze zvyku nad právem i nad jakýmikoliv úvahami o etice, životním prostředí i demokracii. Zřejmě především proto, že se zde jedná o částky vskutku astronomické.

Tzv. jaderní experti u nás samozřejmě vědí také to, že pokud se v ČR postaví jenom o několik desítek více větrníků, budou si muset asi nechat zajít chuť na tučné provize i na ovládání celé země, jejího politického i mediálního života a také všech pokorných plátců, jimž každý měsíc posílají složenku. I proto ostatně ČEZ, stojící vysoko nad politiky i zákonodárci, v rozporu s českým právem i mezinárodními závazky naší země v současnosti žádné(!) připojování ekologických elektráren (tj. elektráren vodních, slunečních, větrných a elektráren na biomasu) již třetím rokem nepovoluje.

V této situaci je myslím dobré připomenout si, že nedávno zesnulý básník a zakladatel českého undergroundu Ivan Martin Jirous v posledních letech velmi vehementně varoval před mocí výše uvedené státofirmy. Další významná osobnost, bývalý prezident Václav Havel, dokonce vždy volil a ve volbách doporučoval Stranu zelených, která se dokázala vůči jaderné technologii jako asi jediná v ČR vymezit.

Myslím, že tito dva pánové, Václav Havel a Ivan Martin Jirous, pro ČEZ i Václava Klause a nadále manipulovanou většinu občanů zajisté i nadále „ztroskotanci a samozvanci“, nám ještě před jejich smrtí o ČEZu, svobodě a demokracii i jejím ohrožení v naší zemi naznačili svými postoji cosi velmi podstatného.

V každém případě jistým způsobem vyjádřili svá stanoviska vůči mocné energetické společnosti, která chce tuto zemi ovládat s pomocí jí kontrolované a vlastněné ohromné energie atomu.

Nemusím asi ani dodávat, že se právě k těmto postojům výše uvedených nedávno zesnulých „ztroskotanců a samozvanců“ hlásím. V sázce je totiž příliš mnoho. Jak ukazují nadále probíhající mediální manévry ČEZu, obavy o osud demokracie a naši budoucnost v rukou jedné jediné energetické společnosti jsou v České republice opodstatněné.

Roman Juriga

….....

Jak to ti Japonci bez atomu dělají?

Týdeník Budějovicko 20/2012 - Strana 7

Polemika, ohlasy, dopisy, vzkazy

Jak to ti Japonci bez atomu dělají?

Milí čtenáři, před několika dny došlo k události, kterou by nikdo z nás ještě před čtrnácti měsíci ani trochu nečekal – Japonsko vypnulo svůj poslední jaderný reaktor. Japonská jaderná flotila s padesáti čtyřmi reaktory přitom byla třetí největší na světě. Výroba elektřiny v nich (okolo 270 TWh ročně) byla svým objemem vskutku impozantní. Všechny české elektrárny vyrobí za rok jen třetinu tohoto množství. Stačila jedna katastrofa obřích rozměrů, která odepsala šest reaktorů elektrárny Fukušima Daiči a z důvodu přehodnocení rizik postupně opatrní Japonci vypnuli ostatní. Často nám tvrdí, že bez jaderné energetiky se nemůžeme obejít, že bez ní nám hrozí nedostatek elektřiny. Možná si tedy také kladete otázku, jak to ti Japonci bez svého atomu dělají? I přes zimu bylo v provozu pouhých šest reaktorů. Kolik museli mít blackoutů? Jak asi mrzli v nevytopených domovech nebo jakým obrovským množstvím emisí skleníkových plynů díky náhražce, spalování fosilních paliv přispěli ke změně světového klimatu? Nu, ukázalo se, že k rozpadu sítě nedošlo a emise skleníkových plynů meziročně narostly jen o 2 %. Z tohoto pohledu je klíčové, že výroba elektřiny z reaktorů byla nahrazována především plynovými elektrárnami, a spotřeba uhlí dokonce meziročně klesla. Poctivé je zmínit, že se o něco snížila i spotřeba elektřiny a to v důsledku zničené infrastruktury zejména ztracené produkce v průmyslových podnicích po zemětřesení a tsunami. Ovšem japonský hrubý domácí produkt vloni oproti roku 2010 neklesl.

Na důležité místo v hierarchii priorit se pro Japonce dostala opatření pro šetření energií. Využívání úsporného osvětlení či důsledné vypínání nevyužívaných spotřebičů se pro Japonce stává všední samozřejmostí. Rovněž se do popředí dostávají záměry na rychlý rozvoj pokrytí energetických potřeb pomocí obnovitelných zdrojů energie.

Příští měsíce ukážou, kolik jaderných reaktorů bude uvedeno zpátky do provozu a jak se Japoncům podaří uskutečnit plány na ekologizaci své energetiky. Jedno ale dnes Japonci vědí jistě - jaderné reaktory při současném stavu lidského poznání nejsou dlouhodobě přijatelným řešením. Nejsou sami, ví to celá řada vlád dalších zemí. Ne tak ta česká, která podle mnoha svých prohlášení i praktických kroků setrvává v klišé dávno zastaralých představ o budování společenstva uhlí a atomu. V tomto čísle se vrátíme k dalším změnám, které stát prosadil, a další, které chystá, aby hýčkaným energetickým molochům nevznikala konkurence. Dokonce jsme se museli obrátit na „pána z Hradu“ s žádostí o odvolání předsedkyně Energetického regulačního úřadu, jakkoliv chápeme nereálnost našeho kroku, když právě od něho plynařka Vitásková své pokyny přijímá. Ale jsou tu i jiná podstatná témata, kterým se věnujeme v míře vrchovaté, třeba Chalupův zákon o Národním parku Šumava putující právě do parlamentu. Půjde v něm doslova o další bytí či nebytí šumavské přírody v dalších desítkách let. Tak bděte, čtěte i konejte!

Edvard Sequens,
Calla - Sdružení pro záchranu prostředí

Falešné vábení nukleárních sirén

21. 5. 2012 - www.ihned.cz

Zástupci atomové lobby přicházejí s novinkou - zvýhodňovat jadernou energetiku jako nástroj ke snížení emisí skleníkových plynů a způsob, jak naplnit evropské klimatické cíle. A snaží se svůj nápad prosadit na unijní půdě. Má to ale několik podstatných vad na kráse odhalujících faleš takového snažení.

Jadernému průmyslu teče do bot. Náklady na potřebnou technologii neustále rostou a vyrobená elektřina přestává být kvůli vysoké ceně konkurenceschopná. Popravdě ona nebyla asi nikdy, ale dlouho jí pomáhaly skryté subvence typu omezené odpovědnosti za možnou jadernou škodu. Ty už

přestávají stačit, a tak jaderný průmysl hledá nové cesty, jak dostat další finanční injekci.

Nejinak ČEZ. Zapomenuta jsou prohlášení o skvělé ekonomické budoucnosti nových reaktorů v Temelíně a náš polostátní moloch žádá stát o pomoc. Jednou z diskutovaných možností, které se nebrání ministr průmyslu Kuba, je garance výkupní ceny – prý po vzoru podpory pro obnovitelné zdroje energie. Ovšem není moc co poměřovat, atomové elektrárny již spolkly mnohonásobně více veřejných peněz na svůj rozjezd, než nyní dostávají zelené zdroje elektřiny. Chtít dotovat jaderné elektrárny 58 let poté, co první z nich začala dodávat elektřinu do sítě, je podobné, jako kdyby dnes někdo žádal podporu na prodej tranzistorových rádií.

Nicméně zástupci atomové lobby přicházejí s novinkou – zvýhodňovat jadernou energetiku jako nástroj ke snížení emisí skleníkových plynů a způsob, jak naplnit evropské klimatické cíle. A snaží se svůj nápad prosadit na unijní půdě. Má to ale několik podstatných vad na kráse odhalujících faleš takového snažení.

Jaderná energetika si dává nálepku bezemisního zdroje nezaslouženě. Samotné štěpení uranu sice neprodukuje oxid uhličitý či metan, ale celý jaderný palivový cyklus již ano. Dokonce v množství, které pak jádro řadí někam mezi obnovitelné zdroje a spalování fosilních paliv. Další problém spočívá v omezených možnostech jaderné energetiky. Jak spočetla Mezinárodní energetická agentura, na žádoucím snížení emisí do roku 2050 se mohou jaderné reaktory podílet 6 %, ale poté, co se jich postaví více než tisíc. Každý rok na tři desítky. Stav světové ekonomiky, bezpečnostní situace a fakt, že počet provozovaných reaktorů nezadržitelně klesá, odsouvají podobné úvahy mimo realitu.

Pokud jaderná lobby nakonec uspěje v získání dalších veřejných financí, aby udržela toto nekonkurenceschopné průmyslové odvětví při životě, pohltí výstavba nových atomových reaktorů peníze, které by bylo vhodnější použít chytřejším způsobem. Pokud skutečně chceme snižovat emise skleníkových plynů, významné a navíc levnější možnosti se skrývají ve vylepšování energetické efektivity a v posilování obnovitelných zdrojů. Energetickou náročnost českého průmyslu lze už s dnešními technologiemi srazit o čtvrtinu. Při zachování současné výroby by tak jen podniky ušetřily ekvivalent produkce dvou temelínských reaktorů. Nebylo by to prozíravější rozhodnutí?

Edvard Sequens, Calla

….....

Vydáno v: www.ceskobudejovicky.denik.cz - 20.4.2012, strana 8

Reaguji na článek pana Jakuba Sekaniny z Českobudějovického deníku ze dne 11. dubna. Na rozdíl od něho si nemyslím, že rozšíření JETE nám nějak prospěje. Správnou cestou je cesta úspor, a to jak samotné energie, tak využitím strojů a přístrojů s nízkou spotřebou energie, bydlením v nízkoenergetických domech a využíváním obnovitelných zdrojů energie. Uranová ruda není obnovitelná surovina, jednou dojde a jaderné palivo dováží me. Proto není na místě doufání, že soustředímeli se na jádro, budeme energeticky soběstační.
Není pravda, že bez jádra to nepůjde. Německo, Rakousko, Švýcarsko a Itálie mají dobře spočítané, že se bez tohoto zdroje obejdou. Domnívám se, že v naší republice mluvit o zvýšení výroby elektřiny je nesmysl. Patříme mezi největší vývozce elektřiny na světě, v přepočtu na počet obyvatel, přičemž u nás zůstává odpad a znečištěná příroda. Rovněž tvrzení v článku, že vláda by měla podpořit jaderný průmysl, je velmi sporné. Do žádného zdroje energie nenateklo v ČR více peněz než do jádra. Rozšíření JETE o další dva bloky by pravděpodobně sloužilo hlavně bohatnutí ČEZ, chudnutí nás všech a zanechání děsivého dědictví v podobě jaderného odpadu našim potomkům.
Růžena Šandova

Ropák 1998: Miroslav Grégr - atomový dědek

Edvard Sequens - 16.04.2012 - Deník Referendum Domov

V roce 1998 se stal Ropákem Miroslav Grégr za to, jak razantně zničil naděje, že ČSSD zastaví dostavbu JE Temelín. Okolnosti jeho jmenování připomíná Edvard Sequens, energetický konzulant v občanském sdružení Calla.

Miroslav Grégr působil v čele ministerstva průmyslu a obchodu v Zemanově vládě (1998 až 2002) sotva šest měsíců a již si za razanci, s jakou utnul naděje, že ČSSD zastaví nesmyslnou dostavbu jaderné elektrárny Temelín, vysloužil titul Ropák 1998. V tom čase byl sice i poslancem za ČSSD, ale o jeho výkonech v této pozici historické ropácké anály mlčí. Stát se ropákem za sedm ekologických hříchů je však i dnes úctyhodné.

Atomový dědek, jak si Grégr nechával pro svoji zálibu v jaderném štěpení říkat, dostal ropáka za „tvrdé prosazování dostavby jaderné elektrárny Temelín“, která od jeho nástupu na ministerstvo spolykala další čtyři desítky miliard korun a za jejíž nespuštění v roce 2000 by prý „položil hlavu na špalek“.
Ke zkracování Grégra ovšem nikdy nedošlo, protože termíny dané ministrem byly svaté i pro Státní úřad pro jadernou bezpečnost, který pod vedením Dany Drábové přesouval některé nepovedené či neprovedené zkoušky do pozdějších etap uvádění elektrárny do provozu, i když to bylo proti vlastním vyhláškám.

Ale dva reaktory v Temelíně mu nestačily, proto mezi důvody ocenění najdeme i záměr postavit vedle nich další dva, a dále ještě novou jadernou elektrárnu v Blahutovicích na Ostravsku, což se snažil prosadit i do Státní energetické politiky. Ta byla mimochodem tak nekvalitní, že si v roce 1999 vysloužila poměrně unikátní nesouhlasné stanovisko ministerstva životního prostředí při hodnocení vlivů na životní prostředí, které tehdy vedl spolustraník Miloš Kužvart.

Podobný zářez se Grégrovi povedl o dva roky později v roce 2001, kdy nesouhlasné stanovisko získala i jeho koncepce o nakládání s radioaktivními odpady a s vyhořelým jaderným palivem v České republice. Přesto obě strategie vstoupily v platnost a začaly být naplňovány, čímž Zemanova vláda dala jasně najevo, že ochrana životního prostředí se mezi jejími prioritami nenalézá.

Ropáka Grégr získal rovněž za „maření sestavení mezinárodní komise, která zkoumala ekonomickou výhodnost, bezpečnost a smysluplnost dostavby JETE, a za okleštění náplně její práce“, zpochybňování procesu útlumu těžby uranu anebo za podporu záměru vybudovat kanál Dunaj-Odra-Labe, což jen dokresluje jeho vřelý vztah k velkým „budovatelským“ stavbám socialismu.

Doplňme, že v letech 1999 a 2000 si pak za svoji neúnavnou atomovou práci „odnesl“ dva stříbrné ropáky, takže za tato tři umístění se v ropácké anketě celkově dostal až na páté místo, stejně jako jeho bývalý spolustraník a bývalý ministr Jaromír Schling (Ropák 2003) a bývalý poslanec za ODS a bývalý ministr Martin Říman (Ropák 2006).

Z odstupu čtrnácti let, během nichž se vynořili zdatní následovníci malující do energetické politiky ne jednu, ale hned tři nové jaderné elektrárny, v čase, kdy je tendr na další nové reaktory v Temelíně realitou a konec těžby uranu v ČR již poněkolikáté odložen, se nám možná důvody ocenění Miroslava Grégra mohou zdát lehce malicherné.

Nebýt však atomového dědka a díky němu dokončená JE Temelín, je patrně náš jaderný průmysl po své klinické smrti a česká energetika se tak mohla vyvíjet daleko modernějším směrem.

Za co by si Grégr Ropáka určitě zasloužil, to je prosazení konceptu SuperČEZ v roce 2002. Tedy vlastnické propojení již tak dominantního výrobce elektřiny s distribučními společnostmi. Vznikla tak firma, která ovládá českou politickou reprezentaci a tvoří si prostředí pro svůj obchod daleko silněji, než by bylo zdrávo.

Díky tomu také patříme mezi největší světové vývozce elektřiny s čistým exportem jeden a půl násobku výroby JETE, naše energetická spotřeba poměřená na jednotku ekonomické produkce je pořád 2,7 x vyšší, než průměr EU. A nejenom to, v emisích skleníkových plynů podělených na obyvatele jsme jedním z největších evropských špindírů.

Atomový dědek Grégr získáním Ropáka 1998 a svými dvěma druhými místy za roky 1999 a 2000 tak nepochybně patří mezi celebrity ropáckého hnutí.

YouTube: Filmový spot s pozvánkou na vyhlášení 20. ročníku ankety Ropák

Fukušima jako druhý Černobyl

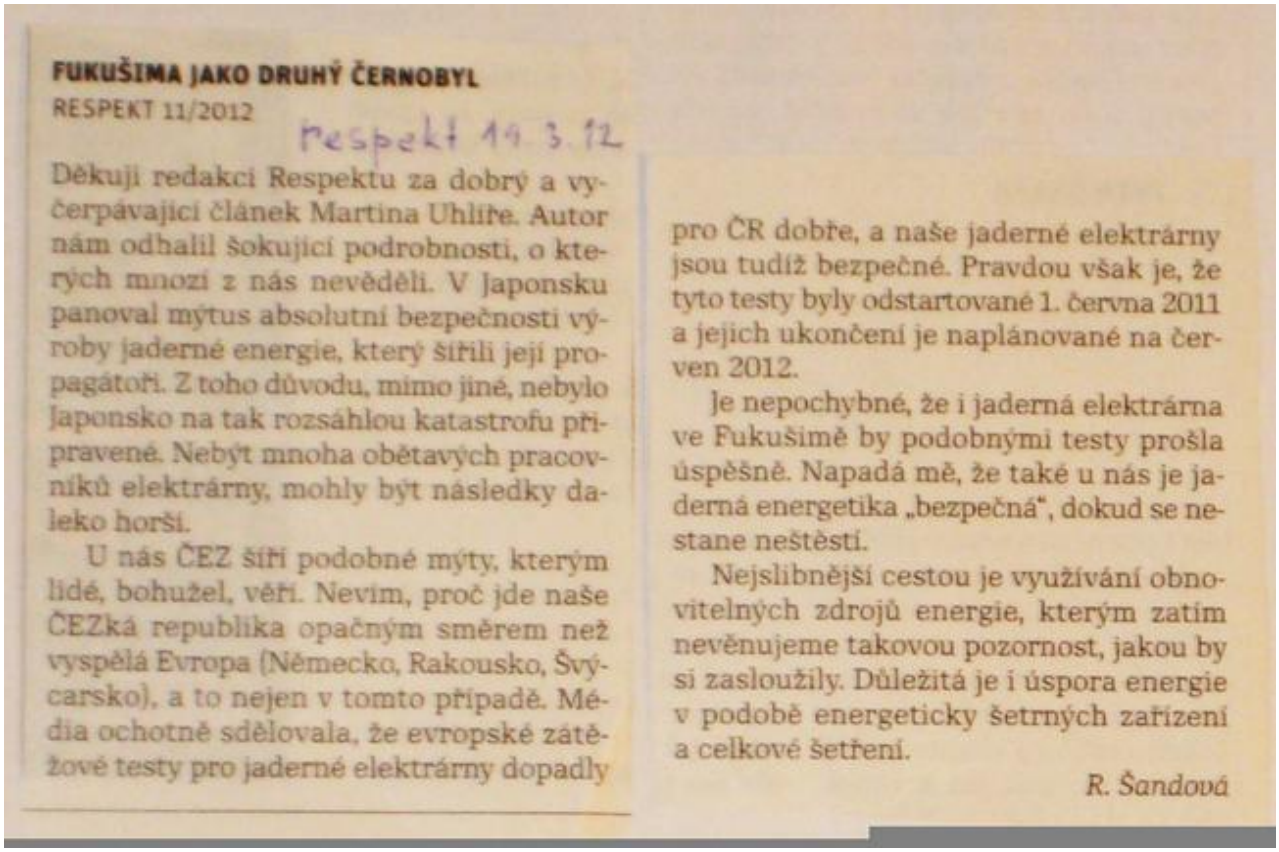

FUKUŠIMA JAKO DRUHÝ ČERNOBYL
RESPEKT 11/2012
respekt 19.3.12

Děkuji redakci Respektu za dobrý a vyčerpávající článek Martina Uhlíře. Autor nám odhalil šokující podrobnosti, o kterých mnozí z nás nevěděli. V Japonsku panoval mýtus absolutní bezpečnosti výroby jaderné energie, který šířili její propagátoři. Z toho důvodu, mimo jiné, nebylo Japonsko na tak rozsáhlou katastrofu připravené. Nebýt mnoha obětavých pracovníků elektrárny, mohly být následky daleko horší.

U nás ČEZ šíří podobné mýty, kterým lidé, bohužel, věří. Nevím, proč jde naše ČEZká republika opačným směrem než vyspělá Evropa (Německo, Rakousko, Švýcarsko), a to nejen v tomto případě. Média ochotně sdělovala, že evropské zátěžové testy pro jaderné elektrárny dopadly pro ČR dobře, a naše jaderné elektrárny jsou tudíž bezpečné. Pravdou však je, že tyto testy byly odstartované 1. června 2011 a jejich ukončení je naplánované na červen 2012.

Je nepochybné, že i jaderná elektrárna ve Fukušimě by podobnými testy prošla úspěšně. Napadá mě, že také u nás je jaderná energetika „bezpečná", dokud se nestane neštěstí.

Nejslibnější cestou je využívání obnovitelných zdrojů energie, kterým zatím nevěnujeme takovou pozornost, jakou by si zasloužily. Důležitá je i úspora energie v podobě energeticky šetrných zařízení a celkové šetření.

R. Šandová

Uranová bonanza v Rožné aneb iluze o soběstačnosti

7.2.2012
Hospodářské noviny str. 8 Názory, Edvard Sequens, Calla

Dopisy a e-maily

Na konci ledna česká média zaujala zpráva o nálezu nových uranových zásob v našem posledním uranovém dole v Dolní Rožínce. Veřejnoprávní televize dokonce zprávu okořenila titulkem „Česko

jako uranová velmoc“. Jde o objev takového významu, který zajistí naši energetickou soběstačnost, alespoň co se provozu jadernýchreaktorů v Dukovanech a Temelíně týká? Rozhodně ne, dostupná fakta potvrzují opak. Časy, kdy se Česko mohlo považovat za uranovou velmoc, naštěstí již dávno minuly. Zbyly tu po nich škody ve výši pěti desítek miliard korun, které budeme platit z daní ještě desítky let – za snížení zamoření podzemních vod po chemickém loužení v okolí Stráže pod Ralskem (do vrtů zde bylo vtlačeno více než 4 miliony tun kyseliny sírové a dalších chemických látek), za sanaci dvou desítek hlušinových odvalů se zbytky uranu (jejich objem dosáhl 43 milionů m3 na ploše 2,5 milionu m2) nebo za zakrývání odkališť se 47 miliony tun radioaktivních kalů. Ve světě se v roce 2010 podle statistik World Nuclear Association vytěžilo na 53 tisíce tun uranu, nejvíce v Kazachstánu, Kanadě a Austrálii. Česko je se svými 254 tunami na pátém místě tabulky. Od konce. V polovině minulého roku seznámil ministr Kocourek vládu s informací, že zásoby uranu na ložisku Rožná, ověřené k 1. lednu 2011, jsou ve výši již jen 374 tun. A co hůře, kvalita rudy již řadu let klesá, k získání uranu se tedy musí vytěžit tisíce tun hlušiny navíc. Což zhoršuje nejenom ekonomiku Diama, ale vede k rychlejšímu naplňování volné kapacity odkališť rmutem se zářícími zbytky uranu a radia a vyššímu zatížení okolí radonem z vrstvící se hlušiny. Ohlášený nález nových zásob v hloubce více než jednoho kilometru ve výši až 1000 tun jako výsledek stamilionové investice do prací na zpřístupnění je sice překvapivý, ale konec těžby uranu u nás může odsunout nanejvýš o pět let. Navíc pokud Diamo udává cenu nalezené žíly 3 miliardami korun, tutéž částku vydá během pěti let za těžbu a úpravu uranu. Vzhledem k úbytku poptávky díky stávajícímu i očekávanému uzavírání reaktorů se nedá čekat růst ceny na uranovém trhu, který by nepříznivou ekonomickou bilanci změnil. Na české energetické soběstačnosti nález dalšího uranu v Rožné nic nezmění. Naše jadernéelektrárny jsou zcela závislé na dováženém jaderném palivu, které zvyšuje dovozní energetickou závislost o více než 50 procent. Tuzemská produkce uranového koncentrátu je od spuštění Temelína výrazně nižší než spotřeba reaktorů (ta činí ekvivalent 610 tun uranu ročně). A k podzemním zásobám uranu na Liberecku se bez obnovení chemické těžby, která by znamenala závažné ohrožení životního prostředí, nelze dostat.

V rubrice DOPISY A E-MAILY uveřejňujeme reakce, které vyjadřují názor čtenářů. Adresa: dopisy.hn@economia.cz

….....

Jaderná křižovatka

Deník Referendum - 2.2.2012

Není-li výstavba jaderných elektráren ani ekonomická ani potřebná, již nepotřebujeme debatu nad jejím nebezpečím. Ani po šedesáti letech obrovských dotací a loajálního úsilí není jaderná energie schopna překonat první dvě překážky - potřebu a konkurenceschopnost.

Na počátku ledna se v rozhovoru pro media nechal ředitel ČEZu slyšet, že během několika let se začne vyplácet stavět větrné elektrárny na březích moře. Je pozoruhodné, že kapitán tak veliké organizace nemá ve své oblasti správné informace. Je samozřejmě i možné, že data záměrně zkresluje. Tento krok se totiž vyplácí již několik let.

Zákonné regulační mechanismy - zákon na podporu výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů - byly přijaty velikým podílem průmyslových a tranzitních zemí (přes 60 zemí na světě), zajistily nečekaný rozvoj obnovitelné energetiky a zásadní měrou přispěly k vybudování její současné konkurenceschopnosti. Zvýšená výkupní cena obnovitelně vyrobené elektřiny je pravidelně rozpočítávána na všechny odběratele elektrického proudu - což mnozí nelibě nesou. Současně ale tato regulace přinesla férový nástroj, který během poměrně krátké doby 10 až 15 let přinesl zásadní změnu. Obnovitelné energie díky dynamickému rozvoji již dnes snižují cenu elektřiny. Prvním

zdrojem, který snížil na trhu s elektřinou ceny, byla větrná energie. „Merit order efektem“ došlo podle metastudie agentury Pöyry ke snížení ceny elektřiny v roce 2009 v různých západoevropských zemích o 3 až 23 euro/MWh.

Neobyčejně dynamický rozvoj OE, který nedostatečně předvídaly i profesní organizace, vnesl do rozvoje obnovitelných zdrojů tržní prvky. Podle studie Dr. Harryho Wirtha z Fraunhoferova Institutu ISE došlo ve třetím kvartálu 2011 v BRD ke grid parity, tedy k situaci, kdy proud z vlastní fotovoltaické střechy je levnější než proud ze zásuvky (0.2467 resp. 0.2470 euro za kilowatthodinu). Před několika lety byla tato situace solárními optimisty prognostikována až na léta 2012-13. Pro průmysl, kde je nižší cena energie by mělo dojít v BRD k analogii mezi lety 2015 až 2020. V roce 2007 stála kilowatthodina slunečního proudu 49 eurocentů oproti dnešním 19 eurocentům za kilowatthodinu proudu pro domácnost. Trend je zřetelný a bude pokračovat.

Vedle konstantně rostoucích nákladů na fosilní zdroje, emisní povolenky a nově i u nás parlamentem schválený zákon o záchytu oxidu uhličitého na základě směrnice EP 2009/31/ES, ale bez započtení všech externích nákladů, které mainstreamová ekonomie neuznává. Rostoucí ceny fosilně jaderných zařízení a jejich paliv, a na straně druhé snižující se ceny obnovitelných technologií na výrobu elektřiny díky hromadné výrobě, lepším účinnostem a další životnosti zařízení.

Již před rokem byla uveřejněna studie, která vyhodnocuje cenu elektřiny ze současných fotovoltaických elektráren a cenu elektřiny z jaderných elektráren v Severní Karolíně. V průběhu roku 2010 došlo k historickému průsečíku - cena elektřiny ze stávajících fotovoltaických elektráren se vyrovnala s cenou elektřin z projektovaných jaderných elektráren. A není žádný důvod si nemyslet, že by se tento trend měl změnit. Důkazy jsou nasnadě. Pouze během posledního půl roku poklesla cena fotovoltaických panelů o 30% a podle americké agentury Greentech Media Research by mohla cena 1 Wp fotovoltaiky dosáhnout během tohoto roku 0,54 euro. Stále klesá cena a roste účinnost obnovitelných zdrojů energie.

Plánovat stavbu nových jaderných zdrojů za této situace je ekonomickým lapsem. Rychlý trend snižování ceny fotovoltaiky, to jisté míry zapříčiněný velikým počtem inovativních center na desítkách technických univerzit, ale i orientací čínské ekonomiky na velkoobjemovou výrobu fotovoltaiky vedly k nečekaně snižujícím se nákladům. Budoucností je především fotovoltaika nikoliv montovaná na střechy nebo fasády, ale fotovoltaika přímo integrována do střešních a fasádních prvků (BIPV) se stala trendem doby a se svou moderní estetikou má velikou šanci stát se architektonickou normou. Fotovoltaika tvoří zastiňující fasádní elementy, translucentní plochy odvětrávaných fasád i okna a střešní systémy ve formě fotovoltaických tašek nebo fotovoltaických střešních pásů.

Před rokem a půl jsem na proatomovém setkání, které se konalo v honosném prostředí pražského hotelu Mariott, vznesl v diskuzi dotaz, kdo bude kupovat drahý atomový proud. Odpovědí mi byl bujarý smích prakticky všech účastněných. Již po krátké době bych se ale mohl smát sám. Pakliže bych ovšem nevěděl, že účty za elektřinu, které budou obsahovat náklady na stavbu jaderných zdrojů nebudou rozpočteny na všechny uživatele proudu a tak nezatíží dále již tak vyprázdněnou kapsu veliké části občanů a to navíc způsobem, který nebude transparentní.

Proč překvapuje, že obnovitelné zdroje jsou tak úspěšné? Prakticky všechny předpovědi rozvoj obnovitelných zdrojů podcenily, a to ať byly predikovány Mezinárodní energetickou agenturou (IEA), financovanou z prostředků nadnárodních energetických firem, ale i zainteresovanými profesními organizacemi, jako na příklad Evropskou větrnou asociací EWEA. Tak to samozřejmě zakotvilo v obecném i odborném povědomí.

Dosažený vývoj obnovitelných zdrojů je zcela zákonitý, protože obnovitelné zdroje mají z několika důvodů podstaty větší dynamiku rozvoje. Mají zcela odlišný segment trhu - především malé spotřebitele - přes polovinu vlastníků obnovitelných zdrojů v BRD jsou soukromí vlastníci, obdobně tomu je v Dánsku. Tam vlastní některé větrné farmy družstva i tisíců vlastníků. V roce 2010 bylo investováno do obnovitelných zdrojů na světě 151 miliard amerických dolarů, zatímco do jaderné energie nešly žádné privátní investice.

Obnovitelné zdroje mají mnohem širší a nezávislejší síť výzkumných pracovišť a mnohem širší technologickou variabilitu – od desítek způsobů využití biomasy, přes stále větší a výkonnější větrné elektrárny až k téměř nepřebernému množství výzkumných i aplikačních inovací fotovoltaiky. Jsou navrhovány a stále se zdokonalují akumulační techniky řešící problém fluktuace výroby větrné a fotovoltaické elektřiny. Na téma akumulace elektrické i tepelné energie jsou na světě tři až čtyři veliké mezinárodní konference ročně, s účastí mnoha stovek investorů a manažerů.

Proč tedy jádro? Je levnější? Není. Je snad bezpečnější z hlediska dodávky proudu? Jako centrální zdroj, jehož výkon nelze operativně regulovat, není a ani teoreticky být nemůže. Jaderné elektrárny jsou stavěny jako veliké státní nebo korporativní zakázky. Atomová energie se stala neekonomickou a to bez započtení všech ekologických a bezpečnostních rizik a externalit. Stala se symbolem propojení ekonomické a politické moci - propojení, které je přímou kontradikcí demokracie.

Všechny elektrárny mají někdy své výpadky. Pakliže přestane náhle vyrábět jaderná nebo uhelná elektrárna, což se stává v 6 - 7 procentech celkového času bez varování a ve 4 - 7 procentech plánovaně, nejsou okamžitě k dispozici stovky megawatt až jeden gigawatt elektrického výkonu. Po dlouhou dobu, většinou týdny až měsíce.

V posledních letech je dynamika obnovitelných zdrojů mnohem větší než u klasické energetiky. V roce 2008 bylo 91% generovaného přírůstku výroby elektrické energie bylo z mikro elektráren - z kogenerace a obnovitelných zdrojů - bez velikých vodních elektráren.

Nové sluneční a větrné elektrárny lze budovat mnohem rychleji než elektrárny jaderné. Atomová lobby nicméně obnovitelné zdroje stále ještě nepřijímá, protože říká, že jejich variující výkon je diskvalifikuje. Již dnes se ukazuje opak - obnovitelné zdroje zvyšují bezpečnost zásobování elektřinou více než to je schopna zajistit jaderná energie.

Lze tedy souhlasit s Amory Lovinsem, když říká „od té chvíle, když výstavba jaderných elektráren není ani ekonomická ani potřebná, již nepotřebujeme debatu nad jejím nebezpečím či nad proliferací jaderných zbraní. Ve světě, kde žijí chybující a zlovolní lidé i nedokonalé instituce je nebezpečím obé. Ani po šedesáti letech obrovských dotací a loajálního úsilí není jaderná energie schopna překonat první dvě překážky - potřebu a konkurenceschopnost. To je konec jaderného příběhu“.

PS.:

> V roce 2011 bylo v Evropské Unii vybudováno celkem 45 GW instalované kapacity nových energetických zdrojů, z nichž největší podíl byl 71,3% připadal na obnovitelné zdroje a odpad, 27,9 % na fosilní paliva (především plynové elektrárny) a pouhých 0,7 % připadalo na jadernou energii. Z obnovitelných zdrojů byla největší instalovaná kapacita připojena ve fotovoltaice (21 GW).

Milan Smrž

Temelín úspěšně prošel další zkouškou:

Z: http://www.jihocesketydeniky.cz/clanek/budejovicko
Datum: 18.1.2012

Polemika, ohlasy, dopisy, vzkazy

Ad „Temelín“ úspěšně prošel další zkouškou:

Když je pan Opluštil ve vydání 1/2012 toho názoru, že kontrola Jaderné elektrárny Temelín mezinárodní organizací WANO má být důkazem o jeho bezpečnosti, a z tohoto důvodu by měla být energetická nezávislost České republiky zajištěna pouze co největším počtem jaderných elektráren, pak bych se ho rád zeptal na toto:

1) Nemyslíte, že například reaktory ve Fukušimě, jestliže před katastrofou v březnu 2011 byly zkontrolovány organizací WANO podle týchž kritérií jako nyní Temelín, by nedostaly také schválení? Přičemž by lidé měli vědět, že organizace WANO (Světové sdružení provozovatelů jaderných elektráren) je proatomovou lobbistickou organizací.

2) Neznamená energetická nezávislost, že zdroje vyrobené energie se nacházejí v příslušné zemi? Jestliže ale palivové tyče pocházejí z Ruska, znamená to pak, že pan Opluštil sebe a svou zemi považuje raději za část Ruska, než aby přemýšlel o tom, že slunce denně vysílá na zemi několikanásobek roční spotřeby energie a tímto také „obdarovává“ Českou republiku. Energetická autonomie podle mne spíše znamená chytře a efektivně využívat tento potenciál tak, jak to například již roky ukazuje Německo, které z toho ekonomicky zjevně profituje.

3) Mimoto bych se ho ještě chtěl zeptat, zda by jako občan města České Budějovice chtěl být odkázaný na to, že vytápění města v zimním období by mělo být kompletně zajišťováno gigantickou elektrárnou, která může mít rovněž výpadky. Občané Týna asi nebyli v období kolem Vánoc právě nadšeni, když se vyskytly problémy. Jako cizinec žijící v Budějovicích obdivuji technické schopnosti „zlatých českých ručiček“ a také pragmatismus, s jakým je tu mnoho problémů řešeno. Opravdu ale nerozumím tomu, proč tak nadaný národ jako Češi, spíše většina jejich zastupitelů, vidí nezávislost a svobodu nejlépe zajištěnou tak, že zabřednou do závislosti na gigantických technikách, které jsou poruchové a kromě toho jsou také závislé na dodávkách důležitých komponentů z impéria „ruského medvěda“.

Bernhard Riepl,
České Budějovice

Budějovicko - 16.11.2011

Zpravodajství

Rakousko-česká komunita učí děti jazyk sousedů

ČESKÝ KRUMLOV – Jejich setkávání jsou neformální. Říkají si Stálý stůl nebo také Stammtisch a tráví spolu vždy jednu sobotu v měsíci. Už od listopadu 2004, kdy se poprvé poznali na prvním setkání v Kaplici. Sousedé. Jihočeši a Horakušané. O programech si pečlivě vedou už v pořadí druhou kroniku.

Stálý stůl sdružuje obyvatele sousedních zemí, kteří chtějí lépe poznat sebe i prostředí na obou stranách hranic. Všude tam, kde jejich přátelé žijí a kde je částečně i jejich společná historie. V sobotu 12. listopadu se sešli v grafitovém dolu v Českém Krumlově. Už popětaosmdesáté.

„Hledal jsem zajímavé místo na internetu,“ říká Rakušan Rudi, který výpravu tentokrát naplánoval. Česky se učí už několik let, při Stammtisch se ale mísí mezi sebou oba jazyky. Podle toho, jak je zrovna třeba nebo jak se které slovíčko vybaví.

„Rudi rozumí, ale musí se na něho mluvit pomalu,“ vysvětluje bezvadnou češtinou Bernhard Riepl, další Rakušan. Na sobotních sešlostech se setkává najednou až padesát lidí z obou států.

U jednoho stolu v restauraci po prohlídce grafitového dolu v sobotní večer usedli dva učitelé jazyků. Riepl původem z rakouského Sandlu žije už několik let v Českých Budějovicích, kde učí němčinu. Ivana Mühlbachler je zase původem Češka žijící v rakouském Freistadtu.

„Ve dvaaosmdesátém jsem se do Freistadtu vdala. Předtím jsem žila v Budějovicích. Jako absolventka stavební průmyslovky se stalo mým povoláním kreslení plánků. Dneska učím češtinu, o kterou je v Horním Rakousku zájem. Hlavně malé děti z prvních až třetích tříd škol. Volí si ji jako nepovinný předmět,“ říká Mühlbachler.

Podle Riepla je správné, že se lidé učí jazyky sousedních států. Ve světě je to dokonce běžné. Dvaačtyřicetiletý Rakušan je původním povoláním učitel angličtiny v Linci. Česky teď vyučuje děti i dospělé také v rodném Sandlu. Kromě toho vede ekologický spolek Sonne + Freiheit, který se zabývá alternativními zdroji energie. Také díky tomu získal v Čechách hodně přátel.

„Do Stammtisch jsem se dostala přes známou. Výlety a setkávání jsou bezvadné. Dokonce jsem i díky nim navštívila v jižních Čechách místa, která jsem předtím nikdy neznala. A to žiju v Trhových Svinech,“ chválí si Eva Chalupecká dobrou partu.

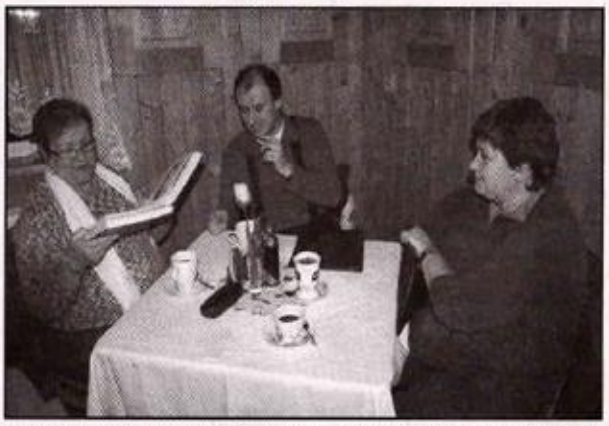

Stammtisch. Zleva Eva Chalupecká, Bernahrd Riepl a Ivana Mühlbachler si prohlížejí kroniku spolku.

Text a foto Antonín Pelíšek

Econnect - Zpravodajství - 7/11/11

Sdružení Sonne + Freiheit udělovalo ceny při příležitosti výročí referenda o jaderné elektrárně

7. 11. 2011 - ČESKÉ BUDĚJOVICE [Econnect]

U příležitosti lidového hlasování proti uvedení jaderné elektrárny Zwentendorf do povozu, které v Rakousku proběhlo 5. 11. 1978, udělovalo přeshraničně působící sdružení Sonne + Freiheit i letos svá ocenění, v roce 2011 již pošesté. Oceněny byly v letošním roce Rosemarie Denk z Rainbachu u Freistadtu a Růžena Šandová z Kaplice, tedy dvě ženy, které se ve svém volném čase zasazují o ekologické nebo přeshraniční záležitosti.

Paní Denk organizuje od roku 2005 na základní škole v Rainbachu kurzy českého jazyka a příkladně se stará o děti, účastnící se tohoto kurzu. I přes zdravotní omezení se jí podařilo zajistit také sponzoring, tedy něco, co by v podstatě mělo být samozřejmé. Pokud má Evropa fungovat, potom by výuka cizích jazyků měla být zcela na nejvyšším místě. „Poznávání sousedního státu i pomocí jazyka je velmi důležité právě v situaci, kdy atmosféru příhraničních regionů kalí kromě jiného jaderná elektrárna Temelín," říká Rosemarie Denk.

Paní Šandová z nedalekého jihočeského města Kaplice se dlouhá léta snaží žít ekologickým způsobem a coby aktivistka hnutí Duha se účastní různých úředních jednání a demontrací, kromě jiného proti jaderné elektrárně Temelín a proti ničení národního parku Šumava. Organizuje také exkurze pro školáky za ukázkovými projekty v Rakousku v oblasti energie a odpadů a velmi aktivně se angažuje ve své zemi ve veřejných záležitostech. Její práce často zůstává bez poděkování a nebo je dokonce kritizována.

Před předáním ocenění Sonne + Freiheit, které se skládá z jedné akcie společnosti WEB, vyrábějící elektřinu z větru, v hodnotě cca. 400 € (www.windkraft.at) a tentokrát také z obrazu mühlviertelského malíře Gerharda Prema, jsme u příležitosti 33.výročí rakouského lidového hlasování proti zprovoznění jaderné elektrárny Zwentendorf přesně v 15:33 hodin zapálili 33 svíček jako vzpomínku na oběti jaderné techniky po celém světě. Růžena Šandová gratulovala svým přátelům z Rakouska k tomuto rozhodnutí a vyjádřila naději, že i v Čechách se situace změní a ekologické alternativy zde nebudou považovány jako dosud za „drahou legraci", ale za zcela běžnou věc.

„Podobně, jako by mělo být zcela běžné, že se na školách vyučuje jazyk sousedního státu," dodává Bernhard Riepl, předseda sdružení Sonne + Freiheit na závěr.

Finanční prostředky na pořízení cen sdružení Sonne + Freiheit pochází z jazykových kurzů, které zorganizovali členové a přátelé sdružení zcela bez honoráře. Obrazy jsou velkorysým darem malíře Gerharda Prema.

Tips Freistadt - 9. Listopad 2011

SONNE + FREIHEIT

Preis für Engagement und Kerzen gegen Atomtechnik

RAINBACH. Am Jahrestag der Volksabstimmung gegen das Atomkraftwerk Zwentendorf verlieh der grenzüberschreitend tätige Verein Sonne + Freiheit zum sechsten Mal seinen Anerkennungspreis.

Die Mitglieder des Vereins Sonne + Freiheit mit den Preisträgerinnen

Über je eine Aktie der Windkraftfirma WEB, im Wert von 400 Euro, und einem Bild des Mühlviertler Malers Gerhard Prem durften sich heuer Rosemarie Denk aus Rainbach und Ruzena Sandova aus Kaplice freuen.

Viel Engagement

Rosemarie Denk organisiert seit 2005 mit viel persönlichem Engagement an der Volksschule Rainbach Tschechischkurse. „Das Kennenlernen des Nachbarlandes auch durch die Sprache ist gerade in einer Situation wichtig, wo unter anderem durch das AKW Temelin die Atmosphäre in der Grenzregion getrübt ist", so die Preisträgerin. Ruzena Sandova beteiligt sich als Aktivistin an Demonstrationen, unter anderem gegen Temelin und die Zerstörung des Nationalparks Böhmerwald. Im Rahmen der Sonne + Freiheit-Preisverleihung wurden um 15:33 Uhr genau 33 Kerzen zum Gedenken an die weltweiten Opfer der Atomtechnik entzündet. ■

Tips Freistadt - 10.August 2011

Vitaly Servetkin (Russland), Bundesrätin Elisabeth Kerschbaum (NÖ), Bernhard Riepl (Verein Sonne + Freiheit), Leo Seserko und Chai Kalevar (Indien/Kanada); v.l.

ANTI-ATOM TREFFEN

Gemeinsam stark

BEZIRK FREISTADT. Gäste aus Tschechien, Kanada, Indien, Deutschland und Russland besuchten den Waldviertler Energiestammtisch in Schrems. Die internationalen Gäste beschäftigten sich eine Woche lang mit der Situation der Anti-Atom-Bewegung in den einzelnen Ländern. Weiters besichtigten sie das AKW Temelin, waren zu Gast in Tschechiens erster Klimabündnisgemeinde und besuchten schließlich noch Gabi Schweiger von Mütter gegen Atomgefahr und Alfred Klepatsch in Windhaag. Der ehemalige slowenische Umweltminister Leo Seserko plant ein Buch über das Schicksal von Menschen, die aufgrund ihrer atomkritischen Haltung Schwierigkeiten bekamen. ■

ČRo 2 - Praha pořad: Dobrá vůle

Ahoj, já jsem Johann! Jakub Šiška 29.01.2011 17:30

V obci Planá u Českých Budějovic najdete několikahektarový Sad smíření. Je to park, který vlastním nákladem vybudoval místní podnikatel Petr Petrlík. A nejen to: když jeho rakouský přítel, místní rodák Johann Wittner slavil devadesátiny, pozval na velkolepou oslavu celou obec i další původní německé obyvatele. Jeho zásluhou tak mají přeshraniční kontakty v malé jihočeské obci zcela mimořádný rozměr.

Za Petrem Petrlíkem i Johannem Wittnerem se vydáme v tomto pořadu Dobrá vůle, který připravil Jakub Šiška, dramaturgie Lenka Svobodová, mistr zvuku Miloš Kot.

play

play (deutschsprachig bearbeitet)

16.12.2010, Sedmička České Budějovice

Johanna poznali v Plané i po 50 letech...

Bývalý voják wehrmachtu Johann Wittner se často vrací do svého rodiště v Plané u Budějovic. Našel tam po padesáti letech nové přátele.

Antonín Pelíšek
Planá, České Budějovice

Byl to podivný návrat domů. Po padesáti letech, které Rakušanovi Johannu Wittnerovi rozdělila válka, zajetí a nucený odsun, otevřel dveře pokoje rodného domu v Plané u Budějovic. V jednom rohu stála stále jeho postel. „Rozbušilo se mi srdce a vytekly slzy," saká si dnes jednadevadesátiletý muž na prsa. Teď má v Plané přátele. Mladé i staré. Všichni ho znají pro jeho typický pozdrav: Ahoj, já jsem Johann.

Co vám říkají vzpomínky na dětství?

V Plané žila většina Němců. Sami sedláci. Naše rodina, čtvrtá generace zemědělců, měla čtyřicet hektarů polí, čtyři pomocníky, koně, prasata, a dva domy. Číslo devatenáct a šestadvacet. Odmalička jsem na statku pracoval. Ze šesti sourozenců jsem byl nejstarší. Protože jsem neměl v dětství německé vrstevníky, byli moji kamarádi sami čeští kluci. Nebyl mezi námi žádný rozdíl. Ještě trochu česky umím, i když jsem tak padesát let vůbec nemluvil.

Jak zasáhla do vašeho života válka?

Jsem ročník 1919. Kdyby nepřišel Hitler, narukoval bych do československé armády. Takhle jsem musel v roce 1939 jako dvacetiletý do wehrmachtu. Odveleli mě do kasáren v Linci, pak jsem byl dva a půl roku ve Vídni. Nakonec mě poslali na frontu do Itálie. V Rimini mě v roce 1945 zajali spojenci. Další rok jsem v Itálii strávil v zajateckém táboře, dvanáct měsíců pak v pracovním táboře v Anglii. Za války jsem třikrát prodělal malárii, hlavně v Sardinii.

Měl jste nějaké informace o rodičích?

Až po válce jsem se dověděl, že otec byl po roce 1945 devět měsíců zavřený. Pak oba rodiče odsunuli. S třicetikilovými zavazadly. To byl všechen povolený majetek, museli do vlaku a odjet do Německa.

Kdy jste se s nimi setkal?

Z Anglie jsem se dostal do lineckých železáren, závodu bývalého koncernu Hermann Göring Werke. Ten bombardovali, bylo tam hodně práce. Začínal jsem v cizím prostředí úplně od nuly. V kapse ani šilink. Naši po válce odjeli do Bad Kissingenu v severním Bavorsku. V roce 1948 jsem si koupil motorku a vyrazil na hranice k Pasovu, kde jsme se konečně na chvíli setkali. Mohli jsme spolu mluvit jen hodinu. Za mnou do Linze je nepustili. Naši se pak na stáří odstěhovali do bavorského Zwieselu, to je blízko českých hranic, kde později zemřeli. Sestra jejich ostatky nechala převést na hřbitov v Linci.

V Linci jste začal nový život. Vzpomínal jste hodně na Planou?

Pořád. Všechny dokumenty a fotky z dětství měl u sebe v kufru při odsunu otec, mně zbyly jen vzpomínky na rodný dům. V Linci jsem se oženil. Vzal jsem si sestru kamaráda z anglického lágru, oba byli z Frymburku u Lipna. Pak se začalo trochu dařit, postupně jsem se v železárnách vypracoval až na vedoucího pracovní skupiny osmadvaceti dělníků. Dnes jsem vdovec, žiju ale s přítelkyní.

Jak na vás zapůsobil návrat do bývalé vlasti?

Za komunistů to nebylo možné, vrátil jsem se až po sametové revoluci. Vzpomínám si, že když jsem prvně zase přijel do Plané, poznala mě jedna paní. Říká, vy jste mladý, nebo starý Wittner? Navštěvuju Hanu Rottnetovou, v Plané měli dřív mlýn, kam jsme vozili s otcem obilí. Přátelím se s Petrem Petrlíkem a dalšími lidmi. Nezapomenu na první příjezd po tolika letech, kdy jsem zase vešel do našeho bývalého statku číslo devatenáct. V pokoji stála ještě moje postel.

Co cítíte k Plané po sedmdesáti letech?

Mám v Plané na hřbitově pochované příbuzné. Hroby tam ošetřuje Petr Petrlík. Uspořádal i oslavu mých devadesátých narozenin. K nebi vypustili devadesát světelných balonů, držel jsme se s Petrem kolem ramen. Necítím v srdci žádnou nenávist. Pokud nám někdo ublížil, všechno jsem odpustil. Zůstaly vzpomínky, které nejdou vymazat. Moje dcera Edeltraud jezdí do Plané se mnou, vždycky říká: Díky otci jsem dokázala překonat hranice v našich hlavách.

Foto archiv P. Petrlíka

...jeho kamarád sbližuje Čechy a Němce

Antonín Pelíšek
Planá

Čtyřiačtyřicetiletý Petr Petrlík se narodil v době, kdy učebnice popisovaly Němce jako nepřátele ze Západu. Oženil se se ženou, jejíž dědeček koupil v padesátých letech od státu statek v Plané. V roce 1991 se do něj nastěhovali, pak poznal Johanna Wittnera a začal stavět u vesnice vzpomínkový park.

„Svůj názor na dějiny jsem si dělal díky četbě historika Josefa Pekaře, jehož knihy mi dával otec. Poznal jsem, že Češi vyhnáním Němců ztratili dávného rivala, vůči němuž se museli vymezovat a posilovat svoji kulturu," říká dnes Petrlík.

Po deseti letech se Petrlíkovi začali poohlížet po okolí. Prošli místní hřbitov a získali kroniku. Spolku pro hřbitov a kapli. „Z její četby jsem byl ohromený. Hlavně z toho, jaký měli dřívější němečtí obyvatelé vztah k místu, kde žili," liší majitel firmy obchodující s počítači.

Začal shánět kontakty na bývalé rodáky. Přes Wittnera se seznámil s dalšími Němci. Obnovil spolek a ujal se jeho kroniky, kterou vedl původně Mathias Liebel, žijící na statku Petrlíků. Na hřbitově si pronajal místo s dvaceti neudržovanými německými hroby. Nakonec koupil pole, která dříve patřila Němcům, a začal na nich budovat vzpomínkový park.

„Můžou se na něm setkávat Češi a Němci. Odpočívat a třeba přemýšlet o tom, co se u nás v obci stalo. Chtěl jsem přispět k tomu, aby se oba národy sblížily, protože ekonomické heslo nemusí být v životě tím jediným, co nás bude ovládat," přemýšlí Petrlík.

Na podzim převzal cenu od rakouského sdružení Slunce a svoboda za udržování přeshraničních kontaktů a posilování demokratické struktury Evropy.

Petr Petrlík na hřbitově v Plané, kde se stará o německé hroby. Foto 7

7 VÍCE FOTEK NA www.sedmicka.cz

10.11.2010, Tips-Freistadt Seite

ANTI-ATOM

Engagement ausgezeichnet

FREISTADT. Im Gedenken an den 32. Jahrestag der Ablehnung des AKWs Zwentendorf verlieh der tschechisch-österreichische Anti-Atom-Verein „Sonne und Freiheit" Anerkennungspreise im Wert von 1.100 Euro an das Team der Kampagne „Raus aus Euratom" und Petr Petrlík aus Planá bei Budweis. Petrlík, Gründer der Computerfirma abacus, engagiert sich für vertriebene Menschen, renoviert Gräber und errichtete mit seinem privaten Geld einen öffentlichen Gedenkpark. Für „Raus aus Euratom" nahmen Gabi Schweiger und Roland Egger den Preis in Empfang. Seit Jahren machen sie mit den Verein „atomstopp_oberoesterreich" auf die Gefahren der Atomkraft aufmerksam und engagieren sich für erneuerbare Energien.

Pavel Vlcek, Hadwig Vogl, Roland Egger, Gabi Schweiger, Petr Petrlik und Bernhard Riepl (v. li.)

11.2.2010, Tips-Freistadt Seite

Rallye versus Windräder?

Diese Frage motiviert offenbar zum Verfassen von Leserbriefen. Bisher eher als zwei selbstständige Themen. Gibt es hier nicht aber auch einen Zusammenhang? Ich meine sehr wohl. Von außen betrachtet empfand ich gerade nach den massiven Protesten gegen das AKW-Temelín jeden kleinen Versuch (und so klein ist der gar nicht!) z. B. in Windhaag, die eigene Energieversorgung auf erneuerbare Basis zu stellen, als sehr kluge und wichtige Initiative, wie auch in Tschechien die Diskussion in die richtigen Bahnen kommen kann. Da gibt es eine tolle zweisprachige Ausstellung dazu im Windhaager Waldhaus. Die Leute um den Energiebezirk Freistadt versuchen engagiert, endlich System auch in die Energiediskussion zu bringen. Ähnlich aktiv das Energycenter in Budweis, das gerade aus Budweis Busse zur Energiesparmesse nach Wels organsiert. Und, und und... Ich erlebte einige Exkursionen nach Windhaag mit, wo meine tschechischen Bekannten das klassiche Misstrauen gegenüber den Österreichern gegen einen begeisterten Blick auf Windräder und Solaranlagen eintauschten. Nicht wenige davon versuchen später im eigenen Bereich ein Passivhaus zu bauen, oder werden Aktionäre der Windkraftfirma www.windkraft.at, sind jedenfalls nicht mehr die Verteidiger der Atomkraft, die sie vielleicht zu Zeiten der Grenzblockaden noch waren. Ich sehe also einen Fortschritt, lange noch nicht genug, zwar, aber dennoch. Und der kam dadurch zustande, dass es z. B. diese Windräder in Grenznähe gibt. Ich verstehe, dass jedes Projekt Zeit und Diskussion braucht. Es darf kein Drüberfahren geben, am besten laufen jene Projekte, bei denen die unmittelbaren Nachbarn eingebunden sind und vielleicht damit sogar verdienen können. Und dass das geht, haben gar nicht so wenige Menschen in unseren Kreisen auch schon begriffen. Ich würde es jedenfalls sehr begrüßen, wenn zu den Windrädern in Windhaag, Schenkenfelden und am Sternstein auch in Leopoldschlag welche dazukommen würden. Also aus verschiedenen Gründen kann ich sowohl die Kritiker der Jännerralley verstehen als auch die Befürwörter des geplanten Windparks nur unterstützen. Was aber nicht heißt, dass Überlegungen für das eine oder Bedenken gegen das andere nicht legitim wären.

von **Bernhard Riepl**
Budweis/Sandl

Senden Sie Ihren Leserbrief an: tips-freistadt@tips.at oder per Post an Tips Freistadt, Eisengasse 5, 4240 Freistadt.

Freistädter-Tips 47/2009

SOLARE ENERGIEPOLITIK

Erneuerbar statt atomar

FREISTADT. Ist die Chance zur Rettung des Weltklimas mit einer solaren Energiepolitik vertan? Nein, sagt Franz Alt, Journalist, Fernsehmoderator und Buchautor aus Baden-Baden (D). Warum, das erklärt er am Donnerstag, dem 26. November, im Salzhof.

„Die Sonne schickt täglich 15.000-mal soviel Energie zur Erde wie wir Menschen weltweit verbrauchen", ist Franz Alt von solarer Energpolitik überzeugt.

Gemeinsam laden der Verein Energie Bezirk Freistadt und das Anti Atom Komitee an diesem Abend zu einer Veranstaltung unter dem Motto „erneuerbar statt atomar". Eine Insiderin schildert dabei die Situation der Atommüll-Endlagerung in Deutschland. Weltweit gibt es dafür keine endgültige Lösung, trotzdem wird am fossilen und atomaren Energieversorgungssystem festgehalten. Wie die ganze Welt auf Alternativenergien umsteigen kann und der Klimakollaps noch abgewendet werden kann, darüber spricht Franz Alt. Der Träger des Europäischen Solarpreises zeigt auch auf, wie solare Energiepolitik tausende Arbeitsplätze und neue Arten von Mobilität schaffen kann. ■

i TERMIN

Do., **26. Nov.**, 19.30 h, Salzhof
Eintritt frei. Anmeldung: 07942/75432

PREISE VERGEBEN

Engagement über Grenzen

MÜHL-/WALDVIERTEL/SÜDBÖHMEN. Das Team des Waldviertler Energiestammtisches und Josef Janda, Bürgermeister von Tschechiens erster Klimabündnisgemeinde Vezovata Plane, sind die Preisträger des Sonne+Freiheit-Anerkennungspreises 2009. Die Auszeichnung ist mit 1000 Euro in Form von Sachpreisen und zwei Aktien der Windkraft-Firma WEB dotiert. Mit der Vergabe würdigt der Verein Sonne+Freiheit die grenzüberschreitenden Bemühungen um eine konsequente Energiewende weg von Atomenergie hin zu erneuerbaren Energien, die beide Preisträger engagiert vorantreiben. Mehr als 100 Energiestammtische dies- und jenseits der Grenze zeugen von diesem großen Engagement. Weitere Infos: www.sonneundfreiheit.eu ■

Woche 20/2009

BEZIRK GMÜND NORD

NÖN

Die Teilnehmer des Energie-Stammtischs in Altmanns: Josef Mach, Herbert Kühnelt, Gottfried Brandner, Bernhard Riepl, Hedwig und Engelbert Zimmermann, Alfred Anibas, Wolfgang Schneider, Karl Flicker, Josef Hagmann, Margit und Johannes Lhotka, Renate Brandner-Weiß und Erich Engelbrecht.

FOTO: D.

ENERGIE / Der 95. Waldviertler Energie-Stammtisch widmete sich unterschiedlichen Biogas-Anlagen und besuchte eine Anlage in Eberweis.

Biogas als Stammtisch-Thema

VON FRANZ DANGL

ALTMANNS / Mit der Besichtigung einer Biogasanlage in Eberweis startete der 95. Waldviertler Energiestammtisch. Hausherr Bernhard Weinelt präsentierte seine 100kW-Anlage, durch die derzeit sieben Haushalte mit Nahwärme versorgt werden.

Danach ging es ins Gasthaus Böhm nach Altmanns, wo Bürgermeister Josef Mach aus der tschechischen Gemeinde Vezovata Plane seine Biogas-Anlage, die mit einem Aufwand von ca. 1,2 Mio. Euro errichtet wurde, vorstellte. Dabei schilderte er die bürokratischen Hürden und die Aufklärungsarbeit bei der einheimischen Bevölkerung, die diesem Vorhaben anfangs ablehnend gegenübergestanden war. Mittlerweile ist die 250kW-Anlage seit Februar in Betrieb und sorgt für größte Zufriedenheit .

Etwas weiter fortgeschritten ist die Anlage in Japons bei Raabs, aus der rund 80 Mitglieder Ökostrom und Fernwärme beziehen. Obmann Erich Engelbrecht referierte über den Umweltgedanken – und hat auch schon Ausbaupläne in Aussicht gestellt. So soll hier unter dem Motto „Kraftstoff vom Acker" die erste Biogastankstelle nördlich der Donau errichtet werden. Infos unter www.energiestammtisch.at.tt

Spaltpilz nach dem Fall des Eisernen Vorhangs

Die Tschechen, die keine Einmischung von außen schätzen, haben die Grenzblockaden in die falsche Kehle bekommen

Zwanzig Jahre nach dem Fall des Eisernen Vorhangs führen das AKW Temelin und der Mühlviertler Dialekt gerne zu Missverständnissen zwischen der tschechischen und der oö. Bevölkerung.

Bernhard Riepl, Obmann des Vereins „Sonne + Freiheit“, stammt aus Sandl. Seit einigen Jahren lebt der Anti-Temelin-Aktivist in Budweis und fühlt sich dort mindestens so zu Hause wie in Oberösterreich. So wie er sind immer mehr Leute in beiden Ländern verankert. Allerdings: „Die Grenze ist in den Köpfen der Menschen schon noch vorhanden.“
Ein Dauerbrenner unter den Streitthemen ist Temelin. Grenzblockaden als Mittel des Protests sieht Riepl, obwohl er selbst mit dabei war, im Nachhinein kritisch. Die Botschaft sei in Tschechien einfach falsch angekommen. Auch Josef Janda aus Vezovata Plane bestätigt das: „Die Grenzblockaden waren kontraproduktiv, weil die Tschechen allergisch gegen Zurufe von außen sind.“ Josef nimmt mit seiner Schwester Lanka an den Sprachkursen von „Sonne + Freiheit“ teil. Im Dorfgasthaus üben sie englische Konversation. Das Thema: Sein Passivhaus, das er gerade in dem 110-Einwohner-Dorf errichtet. Wenn er darüber spricht, glänzen Josefs Augen vor Stolz. Seine Mitbürger schütteln über das Haus ohne Heizung allerdings den Kopf.

Guter Boden für Ökopioniere

Dennoch dürfte die Klimabündnisgemeinde ein guter Boden für Öko-Pioniere sein: So hat Bürgermeister Josef Mach einen Großteil seiner Kühe verkauft und dafür eine Biogasanlage im Ort gebaut. „Wenn ich eine Woche nicht nach Österreich komme, werde ich krank“, outet sich der Ortschef als Österreich-Fan. Ihm imponieren vor allem die vielen Solaranlagen auf den Dächern. Seinen Landsleuten würde er in Energie-Fragen gerne etwas Feuer machen. Mach kann im Gegensatz zu vielen anderen Tschechen die Atom-Angst der Österreicher nachvollziehen. Beim Plaudern am Wirtshaustisch wird rasch klar, wieso das Thema zu einer Quelle der Missverständnisse zwischen beiden Ländern wurde. Der generelle Standpunkt in Tschechien sei: „Es wird schon nichts passieren“, berichten die Sprachkurs-Teilnehmer.

Tschechen fehlt die Tschernobyl-Erfahrung

Die Österreicher seien hier viel emotionaler als ihre Nachbarn, denen das Tschernobyl-Trauma fehlt, bestätigt auch Riepl. Während viele Österreicher die Auswirkungen der Katastrophe noch in Erinnerung haben, wurde sie in der ehemaligen Tschechoslowakei totgeschwiegen. Die heutige Jugend weiß kaum, was damals passiert ist, erzählt auch Ludmila Opelkova. Sie unterrichtet im nahe gelegenen Kaplice Deutsch und Russisch.

Volksblatt, 15.4.2009
….....

Krumlovský deník - 25.3.2009

Moderní bydlení v pasivních domech

Großschönau/ Lze bydlet moderně, komfortně a s minimální spotřebou? Zdá se to nelogické, ale je to pravda.

Víkend od 6. do 8. března jsme strávili v rakouském Großschönau, kde je první evropská vesnička pasivních domů. Zatím je jich tady pět, ale další mají vyrůst poblíž. Kdokoliv si může takové bydlení vyzkoušet. Městečko najdete v Dolním Rakousku mezi Weitrou a Sandlem. Zatím se jedná o bydlení na zkoušku, později se domy prodají a jejich obyvatelé budou v tomto příjemném prostředí bydlet trvale. Pobyt v tomto zajímavém a inspirujícím prostředí zajistilo rakousko-české občanské sdružení Slunce a svoboda. Naše skupina bydlela v prvním evropském pasivním domě, který byl z betonu a zhutněléhopolystyrenu.

U pasivního domu je velmi důležitá poloha domu, materiál s dobrými izolačními vlastnostmi na výstavbu a preciznost při výstavbě. Okna mají trojitá skla. Používá se certifikovaných postupů. V každém domě jsou senzory, které sledují teplotu, vlhkost a kvalitu vzduchu v jednotlivých místnostech. Vytápění může být podlahové nebo vzdušné. Energie pro vytápění se získává ze slunce nebo pomocí tepelného čerpadla. V jednom domě jsme viděli i kotel na dřevo. Důležité je, že spotřeba energie u pasivního domu je do 15 kW na metr čtvereční, což je mnohem méně, než je u normálního domu. Do budoucna se počítá, že spotřeba energie na vytápění bude činit asi desetinu oproti dnešku, a to právě díky pasivním domům.

Dům, ve kterém jsme bydleli my, měl spotřebu 13 kW na metr čtvereční. Interiér byl velmi příjemný a útulný. V roce 2006 byla v Rakousku asi čtyři procenta nově postavených pasivních domů, jejich počet však bude rychle narůstat. Počítá se, že v tomto standardu bude v roce 2010 pětadvacet procent nově postavených domů. V době rostoucích cen za energie je trend výstavby pasivních domů určitě tou správnou cestou. Dokonce i starší domy lze zateplit tak, aby byly alespoň nízkoenergetické.

Na závěr uvádím kontakt pro případné zájemce. Email: office@activhaus.at, webové stránky: www.activhaus.at. Přijeďte a přesvědčte se.

25.3.09

Růžena Šandová
Kaplice

Krumlovský Deník

Besser Passivhäuser aus Großschönau als Protokolle aus Melk

http://zpravodajstvi.ecn.cz/

12.3.2009
Generalversammlung von www.sonneundfreiheit.eu in Großschönau - ein Rückblick

Die alle zwei Jahre stattfindende Generalversammlung der österreich-tschechischen Initiative www.sonneundfreiheit.eu war heuer im Waldviertler Passivhausdorf Großschönau angesetzt. Im Rahmen des Projektes www.probewohnen.at hatte der Anti-Atom-Verein dabei für 3 Tage ein sogenanntes Passivhaus angemietet.
So konnten die AktivistInnen aus insgesamt drei Ländern in der Praxis erfahren, wie es sich in einem Haus, vor dessen Türen es Anfang März plötzlich wieder zu schneien begann, trotzdem ohne Heizkessel im Keller angenehm wohnen lässt.
Außerdem wurde fleißig gekocht (+gegessen), Europa mittels eines deutsch-tschechischen Quizes kennen gerlernt, Fremdsprachen studiert und grenzüberschreitend Kontakte verknüpft und vertieft.

Die Generalversammlung des Vereins am Samstag Abend erbrachte bei der Neuwahl die Bestätigung des bisherigen Vorstands mit Bernhard Riepl, Hadwig Vogl, Pavel Vlèek und Ludmila Opelková an der Spitze. Unter anderem wird der Verein in der nächsten Arbeitsperiode die Herausgabe des Passivhausbuches für Kinder in tschechischer Sprache unterstützen, das bald erscheinen soll. Auch die Kampagne www.raus-aus-euratom.at wird einer der Schwerpunkte sein. Eine Führung durch das Passivhausdorf am Sonntag war der Abschluss dieses Aktionswochenendes. Dabei erklärte Bürgermeister Martin Bruckner, eine im Waldviertel bekannte und ähnlich engagiert arbeitende Persönlichkeit wie Windhaags Ex-Bürgermeister Alfred Klepatsch die technischen Details und Schwierigkeiten, die beim Bau eines Passivhauses zu berücksichtigen sind. Mit dabei auch junge Häuslbauer aus Tschechien, die überlegen, ähnliche energiesparende Häuser selbst zu errichten. Das Gruppenbild aus dem Probewohn-Passivhaus kann auch symbolisch verstanden werden: Besser gute Passivhäuser aus Großschönau als schlechte Protokolle aus Melk!
….....

Rozhovor s B.Rieplem v CRo při příležitostném 3. předání ceny Slunce+Svoboda 23.11.2008

play

Diskussion im Tschechischen Rundfunk Marek Kerles/Bernhard Riepl, moderiert von Jakub Šíška

Káva o čtvrté

2.12.2008
Jak se v dnešní době žije v pohraničí? Vyplácí se ještě jezdit za prací do sousedních států? Proč odsud především mladá populace odchází a co sem naopak přivedlo její předky?

play

….....

Die Menschen von Temelin

17.12.2008
Übersetzung ins Deutsche erschienen -Widerstand gegen Temelín schon im Kommunismus?

Wer den Widerstand gegen das AKW-Temelín über die Jahre verfolgt hat, könnte den Eindruck gewinnen, als ginge es um ein bloßes Lieblingsthema der österreichischen Innenpolitik. Dass dem nicht so ist, zeigt, auch für Insider überraschend, das Buch des Budweiser Journalisten und Autoren Antonín Pelíšek. Es ist in deutscher Übersetzung im Verlag Steinmaßl (Edition Geschichte der Heimat) erschienen.

Man glaubt es kaum, aber bereits im Kommunismus wagten es betroffene Hausbesitzer, die wegen des Kraftwerksprojekts um ihr Heim kommen sollten, "aufzumucken". Freilich, viel mehr als das Einfordern von "Normalität" im Umgang mit den eigenen Bürgern und das Aufschieben des scheinbar unumgänglichen Endes des eigenen Dorfes schien nicht möglich gewesen zu sein.

Wäre es heute anders? Ist es heute anders? Bei Bauprojekten im oberösterreichischen Mühlviertel zum Beispiel, wo Bauern nach wie vor um ihren Grund kommen? Lauter Fragen, die einem beim Lesen dieses Buches in den Sinn kommen können.
Der Autor, hauptberuflich als Regionalberichterstatter für die Tageszeitung MFDnes tätig, hat sich in seinen bisherigen Prosawerken zu einem Chronisten der "kleinen Rebellen" entwickelt, die, ähnlich wie Stifters Protagonisten, leise am Wunder arbeiten - und doch oft genug ihre Hoffnungen enttäuscht sehen müssen. Es sind die Schicksale dieser, zum Teil noch lebenden Helden, die einen für Österreicher interessanten Einblick in das Alltagsleben im damals so nahen Kommunismus zulassen.

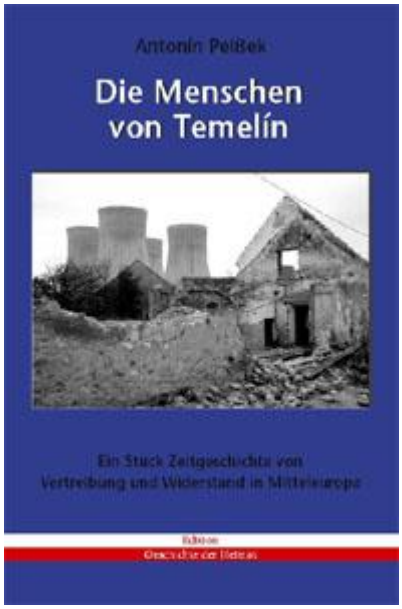

Insbesondere das Schicksal des Chronisten des Dorfes Temelín und das des plötzlich sogar von lokalen Parteifunktionären als Hoffnungsträger respektierten Pfarrers lassen dabei Erstaunliches zu Tage treten. Man stellt sich nach dem Lesen dieses auch als Weihnachtsgeschenk geeigneten Buches die Frage, ob der Widerstand gegen das AKW von Österreich aus nicht viel früher den Kontakt zu diesen "Menschen von Temelín" hätte suchen sollen.
Als Übersetzer bemühte sich der in Budweis als Deutschlehrer tätige Oberösterreicher Bernhard Riepl jedenfalls, eine Antwort auch darauf zu geben. Und er schildert in einem Nachwort kurz, wie im Rahmen des Vereins www.sonneundfreiheit.eu versucht wird, diesen im Buch zu erkennenden Faden aufzunehmen und grenzüberschreitend weiterzuspinnen.

Die Menschen von Temelin
Ein Stück Zeitgeschichte von Vertreibung und Widerstand in Mitteleuropa
Deckblatt Bindeart: geb.
Format: 22 x 15 cm
Seiten: 150
Preis: 18,50 €
ISBN: 978-3-902427-44-1
Verlag Steinmaßl (Edition Geschichte der Heimat)

Sonne + Freiheit: Vorreiter im Kampf gegen Temelin

11.12.08, 07:38, Autor: Redaktion Freistadt

WINDHAAG
Es war der Temelin-Widerstand, der den damaligen Windhaager Bürgermeister Alfred Klepatsch mit Bürgermeister Josef...

.. Mach aus Vezovata Plane in Tschechien in Kontakt brachte. Ihr Engagement für erneuerbare Energie über Staatsgrenzen hinweg würdigte der tschechisch-österreichische Anti-Atom-Verein "Sonne+Freiheit" mit einem Anerkennungspreis, der im Gasthaus Affenzeller überreicht wurde. Auch Eliška Švecová überreichte Geschenke: handbemalte Steine aus dem Moldautal. Und Bernhard Riepl übergab Büchereileiterin Leopoldine Traxler ein Buchpaket der mehrsprachigen Sonne+Freiheit-Bibliothek. Diese Bücher stehen nun in der Bücherei ein Jahr für Interessierte zum kostenlosen Verleih bereit. Auch in den Büchereien Sandl, Vezovata Plane und Budweis ist ein Teil der Bücher. Buchtitel und weitere Informationen unter: www.sonneundfreiheit.eu. Handbemalte Briefbeschwerer aus Stein überreichte Eliška Švecová an die Preisträger Alfred Klepatsch und Josef Mach (von links).

….....

Anerkennungspreis für Engagement gegen Atomstrom

SANDL. Der Verein Sonne+Freiheit zeichnete zwei (ehemalige) Bürgermeister für ihr Engagement gegen Atomstrom und für Nachhaltigkeit aus.

Anlässlich des 30. Jahrestags der Ablehnung des AKW-Zwentendorf wurde die Verleihung des Sonne+Freiheit-Anerkennungspreises im Wert von je einer Windkraft-Aktie gefeiert. Preisträger sind Alfred Klepatsch (Alt-Bürgermeister von Windhaag) und Josef Mach, Bürgermeister aus Vezovatá Pláne. Damit sollen die Bemühungen beider gewürdigt werden, mit der Unterstützung erneuerbarer Energieprojekte der atomaren Bedrohung konkrete Alternativen entgegengestellt zu haben. Gleichzeitig haben sie an der Spitze ihrer jeweiligen Gemeinden stellvertretend für das jeweilige Land durch sehr persönliches Engagement viele Kontakte über die Staatsgrenzen hinweg geknüpft. Es gelang unter anderem dadurch beiderseits der Grenze, nach einer schwierigen Phase nach dem Jahr 2000, zu einer deutlichen Entspannung zu kommen. Klepatsch initiierte schon als junger Bürgermeister viele zukunftsweisende Ansätze, und Mach gilt als Pionier in Sachen Nachhaltigkeit in Tschechien. Im Zuge des Widerstandes gegen Temelín lernten sich die beiden kennen.

www.nachrichten.at
1.12.2008

….....

Sonne+Freiheit-Anerkennungspreis 2008

25.11.2008
Über die Grenzen hinweg geht der Preis an Alfred Klepatsch und Josef Mach

Der tschechisch-österreichische Anti-Atom-Verein "www.sonneundfreiheit.eu" verleiht anläßlich des 30. Jahrestags der Ablehnung des AKW-Zwentendorf am 5.11.1978 sowie des vierten Jahrestags des Kaufs des Widerstandshauses im Französischen Bure (23.11.2004) den "Sonne+Freiheit-Anerkennungspreis" 2008 im Wert von je einer WEB-Aktie (momentan ca. 400 €) an Alfred Klepatsch und Josef Mach.

Damit sollen die Bemühungen beider gewürdigt werden, mit der Unterstützung erneuerbarer Energieprojekte der atomaren Bedrohung konkrete Alternativen entgegengestellt zu haben. Gleichzeitig haben sie an der Spitze ihrer jeweiligen Gemeinden Windhaag/Fr. und Važovatá Plána› stellvertretend für das jeweilige Land durch sehr persönliches Engagement viele Kontakte über die Staatsgrenzen hinweg geknüpft. Es gelang unter anderem dadurch, beiderseits der Grenze nach einer schwierigen Phase nach dem Jahr 2000, zu einer deutlichen Entspannung zu kommen, ohne dass, und das erscheint wesentlich, eine Seite gezwungen worden wäre, ihr Gesicht zu verlieren und Eckpunkte der jeweiligen Identität zu opfern.

Herr Klepatsch initiierte schon als junger Bürgermeister viele zukunftsweisende Ansätze, die mittlerweile auch dem Bezirk Freistadt insgesamt zu einer neuen Perspektive verhelfen. Dabei verstand er es geschickt, nicht nur Partei- sondern auch Landesgrenzen zu überwinden.

Es war der Temelín-Widerstand, der Klepatsch in Kontakt mit Bürgermeister Josef Mach brachte. Dieser mutige, auch aus der Landwirtschaft kommenden Pionier versuchte, oft gegen großen Widerstand, ähnliche Ziele zu realisieren. Nicht immer klappte alles. Und dennoch wurde sein

e Gemeinde unter Laborbedingungen zu einem kleinen zweiten Fokus der Aktivitäten gegen die Atomlobby. Seit dem Herbst 2008 gibt es jedenfalls unter seiner Regie auch eine Biogasanlage, die vielleicht eine ähnliche Rolle spielen wird, wie die Windräder hinter Herrn Klepatschs Haus. Von dort übrigens könnte der eine Bürgermeister schön zum zweiten hinüber sehen. Leider steht am 30 km entfernten Berg Poluška noch kein Windrad. Was nicht ist, kann aber noch werden. Dann wäre dieser Kontakt, Klepatsch-Mach auch nach außen durch eine starke Symbolik gefestigt

Der diesjährige Sonne+Freiheit-Preis stellt seinem Umfang nach keine Revolution dar. Die meisten Preise sind besser dotiert. Nicht nur sollte man aber die WEB-Aktie nicht unterschätzen. Entscheidend scheint, dass nunmehr die Richtung der Aktivitäten gleichgeschaltet ist.

In beiden Gemeinden gibt es Potential und Willen, Kultur und Ökologie zum Wohle der Menschen zu verknüpfen. Die Vertreter des Vereins Sonne+Freiheit, freuen sich, dabei mithelfen zu dürfen und danken auch jenen Menschen, die im Rahmen der Sonne+Freiheit-Sprachkurse die nötig

en finanziellen Mittel erarbeitet haben.

Die Symbolik wird unterstrichen durch unsere mehrsprachige Bibliothek, die für ein weiteres Jahr in den Büchereien Sandl, Windhaag, Važovatá Plána› und in Budweis im Büro der südböhmischen Umweltorganisationen OIŽP und "Südböhmische Mütter" (Nová 12) ökologisch relevante Literatur anbietet, andererseits in der jeweiligen Landessprache wertvolle Informationen aus dem Bereich der Geschichte und Kultur, speziell Österreichs und Tschechiens vermittelt.

www.oekonews.at
25.11.2008
….....

Tips-Freistadt - 26.11.2008

Einsatz für „Erneuerbare“ preisgekrönt

WINDHAAG/FR. Als Menschen, die der Atomkraft konkrete Alternativen entgegen stellen, sind Alfred Klepatsch und Josef Mach bekannt. Die beiden Vordenker wurden am Sonntag mit dem Anerkennungspreis des Vereins Sonne und Freiheit ausgezeichnet.

Der ehemalige Bürgermeister von Windhaag und sein noch aktiver Amtskollege aus Vezovata Plane (CZ) setzen sich seit Jahren für eneuerbare Energieprojekte ein. In Kontakt kamen sie durch den Temelin-Widerstand. „An der Spitze ihrer Gemeinden haben sie stellvertretend für das jeweilige Land durch sehr persönliches Engagement viele Kontakte über die Staatsgrenzen hinweg geknüpft“, hieß es bei der Verleihung am Sonntag in Windhaag in der Laudatio. Klepatsch und Mach hätten zu einer deutlichen Entspannung beiderseits der Grenze in der schwierigen Phase nach dem Jahr 2000 wesentlich beigetragen.

Preisverleihung in Windhaag: Obmann Bernhard Riepl, die Preisträger Bürgermeister a. D. Alfred Klepatsch und Bürgermeister Josef Mach, Hadwig Vogl, Kassierin im Verein Sonne und Freiheit (von rechts nach links).

Ebenso wie der Windhaager hat auch Josef Mach als Pionier versucht, oft gegen großen Widerstand ähnliche Ziele zu realisieren. „Nicht immer klappte alles, dennoch wurde seine Gemeinde unter Laborbedingungen zu einem kleinen zweiten Fokus der Aktivitäten gegen die Atomlobby“, betonte Berhard Riepl, Obmann von Sonne und Freiheit. Seit kurzem gibt es in Vezovata Plane auch eine Biogasanlage, die unter der „Regie“ von Josef Mach entstand.

> **In beiden Gemeinden gibt es Potenzial und Willen, Kultur und Ökologie zum Wohle der Menschen zu verknüpfen.**
> AUS DER LAUDATIO

Die gleiche Richtung

Der Preis ist mit je einer Aktie von www.winkraft.at im Wert von je rund 400 Euro dotiert. „Die meisten Preise sind besser dotiert“, so Obmann Bernhard Riepl. „Jedoch sollte man aber die Aktie nicht unterschätzen. Entscheidend scheint zudem, dass nunmehr die Richtung der Aktivitäten die selbe ist.“

Buchaktion verlängert

Die mehrsprachige Sonne und Freiheit-Bibliothek wird für eine weiteres Jahr ökologisch relevante Literatur in den Büchereien Sandl, Windhaag, Vezovat Plane und in Budweis anbieten. Weitere Informationen: www.sonneundfreiheit.eu

Českokrumlovský deník - 6.9.2008

Kontakt s Francouzi

Věžovatá Pláně/ Letos již podruhé se ve Věžovaté Pláni, první české obci zapojené do sdružení Klimabündnis, právě v době výročí shození jaderné bomby na Hirošimu dne 6. srpna 1945, konal mezinárodní jazykový kurz.

Stejně jako v roce 2007 zorganizovalo sdružení Sonne + Freiheit (Slunce a svoboda) společný týden s intenzivním jazykovým kurzem angličtiny, němčiny a češtiny. Celkem jedenáct letošních zájemců se tak mohlo seznámit nejen s novými aspekty cizí řeči, ale navázat také přeshraniční kontakty. Finanční příspěvky, které sdružení Sonne + Freiheit získalo díky dobrovolné práci pěti vyučujících bez nároku na honorář, budou použity k financování předání již třetí ceny sdružení Sonne + Freiheit, která bude udělena v listopadu. Tato cena za zvláštní zásluhy v odporu proti jadernému riziku a za prosazování obnovitelných zdrojů energie je dotována jednou akcií firmy www.windkraft.at a bude letos udělena paralelně ve Windhaagu u Freistadtu a ve Věžovaté Pláni.

Někteří účastníci letošního jazykového kurzu navštívili také divadelní představení „Odsun" v Leopoldschlagu a byli dojati a otřeseni zároveň, jak mnohovrstevně bylo toto komplikované téma evropské tragédie znázorněno. Na příští rok plánuje sdružení Sonne + Freiheit překlad americké divadelní hry o tom, jak americká firma Westinghouse přišla ke svým zakázkám v Temelíně. Dále bychom na příští speciální jazykový kurz rádi pozvali hosty z francouzského antiatomového hnutí, které Berndhard Riepl, předseda sdružení Sonne + Freiheit navštívil během letošního léta ve východofranzouském městě Bure, místě plánovaném pro úložiště jaderného odpadu.

„V jaderném státě Francii je odpor proti jadernému nebezpečí s více než 800 sdruženími překvapivě velmi silný, ale mezinárodně stále ještě nepropojený. Proto zde rádi svými kontakty v Rakousku a v Čechách přispějeme a v příštím roce zorganizujeme setkání aktivistů z Německa, Francie, Čech a Rakouska. Kromě toho je ve Francii s velkým zájmem sledován výstup z Euratomu, který je nyní v Rakousku velmi diskutován. Podle zástupců z Bure by mohl představovat důležitý milník v dalším rozvoji EU. Jaderná lobby má sice více peněz, ale mezinárodně propojit se můžeme – a musíme – také my," dodává na závěr Bernhard Riepl.

Bernhard Riepl
sdružení Sonne + Freiheit

Fr.Rundschau - 4.9.2008

Der Temelin-Ausbau ist eine Provokation

Betrifft: Zum Bericht „Kritik an Temelin-Poltik" in der Freistädter Rundschau vom 28. August.

Ja, ich gebe allen Herren, die Sie in Ihrer Ausgabe vom 28. August zitieren Recht: Der geplante Ausbau des AKWs Temelíns kann absolut als Provokation gesehen werden. Punkt.

» Ich frage mich aber, wo die genannten Politiker leben. Was hätte sie daran gehindert, serioös und konsequent ihre Arbeit zu machen? «

BERNHARD RIEPL
BUDWEIS-SANDL

Als jemand, der seit Jahren in Budweis lebt und sich noch länger als Teil der Anti-Atom-Bewegung sieht, frage ich mich aber, wo die genannten Politiker leben? Was hätte sie daran gehindert, seriös und konsequent in ihrer Arbeit zu sein. Der Melker-Prozess? Die sogenannten „Tschechen"?
Gerade ein Herr Kapeller hätte seine Parteikollegen in der Regierung dazu bringen können, z.B. den Austritt Österreichs aus EURATOM voranzubringen. Und gerade er müsste wissen, dass eine ziemlich undifferenzierte Debatte um die sogenannten „Beneš-Dekrete" vor ein paar Jahren noch die Sache alles andere als erleichtert hat. Leider! Jetzt zu schreien „Feuer" und „Haltet den Dieb" ist aus meiner Sicht Theaterdonner und eigentlich das Eingeständnis, dass da was versäumt worden ist. Von wem wohl?.

Bernhard Riepl,
Budweis-Sandl,
www.sonneundfreiheit.eu

MF Dnes, Jižní Čechy - 9.9.2008

Z VAŠICH DOPISŮ

Ve Francii je silný odpor proti jádru

Již podruhé se letos konal ve Věžovaté Pláni na Českokrumlovsku, první české obci zapojené do sdružení Klimabündnis, mezinárodní jazykový kurz. Jeho termín připomněl výročí shození jaderné bomby na Hirošimu dne 6. srpna 1945. Stejně jako v roce 2007 ho zorganizovalo sdružení Sonne+Freiheit (Slunce a svoboda).

Týden zde mohlo společně prožít jedenáct zájemců o intenzivní jazykový kurz angličtiny, němčiny a češtiny. Finanční příspěvky, které sdružení Sonne+Freiheit získalo díky dobrovolné práci pěti vyučujících bez nároku na honorář, budou použity k financování předání již 3. ceny sdružení Sonne+Freiheit, která bude udělena v listopadu. Tato cena za zvláštní zásluhy v odporu proti jadernému riziku a za prosazování obnovitelných zdrojů energie je dotována jednou akcií firmy WEB Windenergie AG (www.windkraft.at) a bude letos udělena paralelně ve Windhaagu u Freistadtu a ve Věžovaté Pláni.

Někteří účastníci letošního jazykového kurzu navštívili také divadelní představení „Odsun" v Leopoldschlagu a byli dojati a otřeseni zároveň, jak mnohovrstevně bylo toto komplikované téma evropské tragédie znázorněno.

Na příští rok plánuje sdružení Sonne+Freiheit překlad americké divadelní hry o tom, jak americká firma Westinghouse přišla ke svým zakázkám v Temelíně. Na příští speciální jazykový kurz bychom rádi pozvali hosty z francouzského antiatomového hnutí ve východofranzouzském Bure, místě plánovaném pro úložiště jaderného odpadu. V jaderném státě Francii je odpor proti jadernému nebezpečí s více než 800 sdruženími překvapivě velmi silný. Proto v příštím roce zorganizujeme setkání aktivistů z Německa, Francie, České republiky a Rakouska.

BERNHARD RIEPL

Vernetzt gegen Atomkraft

BEZIRK. Am 6. August 1945 wurde die erste Atombombe abgeworfen. Anlässlich dieses Gedenktages ließ sich der Verein „Sonne+Freiheit" wieder etwas Besonderes einfallen.

Bereits zum zweiten Mal organisierte der Verein im Gedenken an den Fall der ersten Atombombe in Hiroshima einen internationalen Sprachkurs. Elf Teilnehmer kamen nach Vezovatá Pláne, Tschechiens erster Klimabündnisgemeinde, und lernten gemeinsam mit fünf ehrenamtlichen Lehrern Deutsch, Tschechisch oder Englisch. Auch freundschaftliche Bande mit den Kurskollegen wurden geknüpft. Daneben stand ein Besuch des Theaterstücks „Transfer/Odsun" in Leopoldschlag auf dem Programm. Mit den Spenden aus dem Sprachkurs wird der dritte „Sonne+Freiheit"-Preis finanziert - eine Aktie der Firma Windkraft.

Die Atomgegner aus dem ostfranzösischen Ort Bure kommen nächstes Jahr zum Sprachkurs nach Tschechien. Foto: Riepl

Der Preis für besondere Verdienste im Kampf gegen die Atomkraft wird im November in Windhaag und im böhmischen Vezovatá Pláne überreicht.

Gäste aus Frankreich

Auch für das nächste Jahr haben die Veranstalter bereits Pläne. Aus dem französischen Ort Bure, der als Standort für ein Atommülllager im Gespräch ist, kommen Gäste zum Sprachkurs. „Die Atomlobby hat zwar mehr Geld, international vernetzen können bzw. müssen wir uns auch", sagt Bernhard Riepl, Obmann des Vereins „Sonne+Freiheit".

18.8.2008

Kämpfen für die Menschen von Temelin

Hadwig Vogl ist eine Salzburgerin, die seit vier Jahren in Budweis lebt. Dort widmet sie ihr Leben dem Kampf gegen Atomkraft.

ELISABETH PRAMMER

Hadwig Vogl (dritte von links) mit ihren Mitstreitern gegen die Atomgefahren in Temelin. Bild: SN

SALZBURG (SN). Hadwig Vogl hat in ihrer Pension ein neues Leben begonnen. Mit 67 Jahren findet sie in Budweis die Kraft, die sie in Österreich gesucht hat. Sie ist Kassiererin für den Verein „Sonne und Freiheit". Dieser setzt sich für Atomfreiheit und erneuerbare Energien ein.

Besonders der Kampf gegen Temelin ist den Mitgliedern ein Anliegen. Um eine bessere Verständigung zu erreichen, werden Sprachkurse mit Österreichern und Tschechen organisiert. Dort unterrichtet auch Hadwig Vogl, manchmal 13 Stunden am Tag. Das Bisschen, das sie dabei verdient, wird sofort wieder in den Verein investiert.

Als Plattform arbeitet „Sonne und Freiheit" regionenübergreifend. Erstmals wird der Verein am 17. September mit dem tschechischen Journalisten Antonin Pelišek in Salzburg sein. Dieser stellt sein Buch „Die Menschen von Temelin" vor. Darin beschreibt der Autor, wie die 500 Dorfbewohner dem Atomkraftwerk weichen mussten.

In Österreich ihren Ruhestand zu verbringen, konnte sich Hadwig Vogl keinesfalls vorstellen. Vor vier Jahren entschloss sie sich zu einem Umzug nach Budweis. Irgendwann habe es ihr in Österreich nicht mehr gefallen. Dort störe sie die Aggressivität der Menschen. „Wenn ein Geschäft nicht sofort pünktlich aufsperrt, dann regen sich alle gleich auf." Die Einfachheit der Menschen fehle ihr in Österreich: „Es gibt eine zunehmende Luxusverwahrlosung und es dauert zu lange, wenn man versucht etwas zu verändern." Bereits in ihrer Jugend zog es sie immer wieder ins Ausland. Das Jahr nach ihrer Matura verbrachte sie in Amerika. Nach ihrer Rückkehr unterrichtete sie drei Jahre in Großarl. Es dauerte nicht lange, bis sie wieder eine neue Herausforderung suchte. 1964 schrieb sie sich für die Lehramtsstudien Turnen und Englisch an der Universität Salzburg ein. Sie begann an der Pädagogischen Akademie zu unterrichten und blieb 30 Jahre lang. Sie gründete einen Tschechischklub. Über den lernte sie Bernhard Riepl, einen Kollegen aus Oberösterreich kennen. Er ist Obmann und Gründungsmitglied des Vereins, für den beide tätig sind. Auch er wohnt jetzt in Budweis. Gemeinsam setzten die beiden schon viele Projekte um.

Übrigens: Im Buch „Die Menschen von Temelin" schildert der Journalist Antonin Pelišek wie sich der Kampf gegen den Bau des Atomkraftwerkes auf die dort ansässige Bevölkerung auswirkte. Sechs Dörfer und 500 Menschen wurden abgesiedelt. Die Präsentation des Buches findet am 17. September 2008 im Sternbräu in Salzburg.

Zdroj: www.tips.at (Freistadt)

Unvergessene verlorene Heimat

SÜDBÖHMEN. Zweimal jährlich kommen die ehemaligen Bewohner der Dörfer von und um Temelín zusammen und erinnern sich an ihre Heimat.

Die Menschen von Temelín mit Gästen aus Österreich: Josef Veselý, Jiri Vrzák, Pavel Vlcek, Bernhard Riepl (Sandl, Verein Sonne+Freiheit), Jana Vlcková, Marianne Bayrleitner, Eliska Svecová, Rudolf Bayrleitner, Hadwig Vogl (v. li.)

In dem Buch „Die Menschen von Temelín", das jüngst wie berichtet auch auf Deutsch erschienen ist, beschreibt der Journalist und Autor Antonin Pelisek das Leben der ehemaligen Bewohner von Temelín und ihren Widerstand gegen das Atomkraftwerk. Zweimal im Jahr, Anfang Juli und zu Allerheiligen, treffen sich diese Menschen und feiern eine Messe in der Kirche, die als einziges Gebäude in ihrer ehemaligen Heimat in Temelín noch steht.

Widerstand von Anfang an

Hunderte Menschen kamen auch heuer wieder zusammen, darunter erstmals auch ein Österreicher. Dem Wiener Josef Veselý gehört ein Teil des Grundstückes, auf dem heute das Atomkraftwerk steht.

„Es hat immer einen Widerstand gegen Temelín gegeben. Die Atomlobby hofft allerdings, dass mit dem Sterben der Letzten, die sich daran erinnern können, die Vorstellung verschwindet, es könne auch ohne Atomkraftwerk gehen", sagt Bernhard Riepl aus Sandl, Obmann des Vereins „Sonne+Freiheit". „Auch wenn wir uns von der Politik weder in Prag noch in Wien viel erwarten können, suchen wir zumindest das Gespräch mit jenen Menschen, die sich hier für ihr Zuhause eingesetzt haben und immer noch mit juristischen Mitteln um ihre Rechte kämpfen."

Lyžovali jsme na zamořeném sněhu

Sandl - Šestašedesátiletá učitelka jazyků a tělocviku *Hadwig* Voglová ze Salcburku má 26. duben 1986 spojený s lyžováním na kopcích kolem Lince, kde byla se svými studenty. „Napadlo tehdy hodně sněhu, ale až později jsme si uvědomili, že byl zřejmě radioaktivní," vzpomíná žena, která už tři roky žije v Českých Budějovicích.

Ale v Rakousku jste byli o havárii v Černobylu rychle informováni.

Ne dost rychle. Probíhaly prezidentské volby, ve kterých kandidovala Freda Meissner Blau za Zelené a vláda hned nevěděla, jak se zachovat. Kdyby okamžitě zveřejnila informace o Černobylu, Zeleným by to pomohlo. Říkalo se, že informace se kvůli tomu pozdržely o dva dny.

Přesto jste o havárii věděli dřív než Češi.

To určitě. Možná, že se u nás informace pozdržela jen dvacet čtyři hodin.

Jak zpráva zasáhla veřejný život?

V médiích se objevovala varování, abychom třeba nesportovali venku, aby si děti nehrály na

hřištvích. Pro mě jako pro učitelku sportu to bylo hodně nepříjemné. Vyvážel se písek ze hřišť a doporučovalo se nejíst zeleninu, třeba špenát a salát.

Byl to zákaz, nebo jen doporučení?

Doporučení. V obchodech normálně zelenina byla, ale lidé ji nekupovali. Také se nejedly houby. Tady v Sandlu třeba zemědělci celé jaro nekrmili dobytek trávou. Museli nakupovat jiné krmení a měli z toho velké škody. Nejedlo se ani ovoce. Ještě si vzpomínám, že v té době hodně pršelo. Báli jsme se, že déšť splachuje radioaktivní mrak.

Byly informace o tom, jak se máte chovat, časté?

Každý den se objevovaly v rádiu a v novinách. Také se tam objevovaly zprávy o naměřených hodnotách radioaktivity v prostředí. Postupně klesaly. Vědět pravdu bylo lepší a vůbec si nevzpomínám, že by z toho byla nějaká panika. Radioaktivitu nevidíte ani necítíte. Když ale znáte pravidla, jak se ochránit, je to lepší, než informace tajit, jako to bylo třeba v Československu.

28.04.2008 - Jižní Čechy
Mladá fronta DNES - jižní Čechy
….....

Černobyl očima Čechů a Rakušanů

Sandl - Je to pohádková krajina. Cestu od hornorakouského Freistadtu k horskému městečku Sandl lemují roztroušená stavení a ohrady pro dobytek. Jen několik kilometrů od hranic s Českem tu pramení Malše. Spojuje dva národy, ale rozhodně ne dva světy, protože Češi a Rakušané tu žili vždycky pohromadě.

Je sobota, 26. dubna. Památný den výročí jaderné katastrofy v ukrajinské elektrárně Černobyl. V Sandlu, městečku s šestnácti sty obyvateli, si na rozdíl od Čech lidé událost připomínají. Mimo jiné i peticí, která zahájí kampaň za lepší informace o následcích významných havárií. Podepisuje se v místní restauraci.

V Sandlu si lidé připomněli tragédii v jaderné elektrárně.

Začíná se v Sandlu a potom se kampaň rozšíří do celého Rakouska. "Podobná už byla například ve Švýcarsku a Francii," připomněl Bernhard Riepl, devětatřicetiletý učitel a překladatel, který je v Sandlu předsedou sdružení Slunce a svoboda.

Hnutí propaguje zdravou přírodu a obnovitelné zdroje energie, například vodní, sluneční a větrné elektrárny. Vzniklo právě v Sandlu a jeho členy už jsou i Češi. Mimo jiné spolupořádá sešlosti Čechů a Rakušanů u takzvaných společných stolů, což jsou například návštěvy kulturních a přírodních památek obou zemí. Členové se učí i jazyky svých sousedů.

Podle Riepla Světová zdravotnická organizace při OSN (WHO) podepsala v roce 1959 dohodu s Mezinárodní atomovou agenturou (MAAE), že informace o dopadu jaderných havárií na zdraví lidí budou poskytovat společně, což je vlastně cenzura. Dokladem toho je, že OSN přiznalo do roku 2005 jen čtyřiapadesát zemřelých na následky ozáření, nezávislé iniciativy přitom udávají počet až stokrát vyšší.

"Chceme apelovat na naši ministryni zdravotnictví, aby se zasadila o vypovězení takové dohody," uvedl Riepl.

V Rakousku podepisovali petici i Češi Petici za zrušení cenzury na informace o zdravotních následcích jaderných havárií přitom v sobotu, v den dvaadvacátého výročí Černobylu, podepsali v Sandlu i Češi.

"Vzpomínám si, jak nás tehdy o havárii v Černobylu doma informovali. Už ani nevím, zda to bylo v novinách, ale sledovali jsme na jihu Čech rakouskou televizi a až z ní jsme se dověděli první zprávy," říká pětasedmdesátiletá Eliška Švecová z Kamenného Újezda na Českobudějovicku. Oficiální tiskové zprávy se pak podle ní víc zabývaly náladou v sousedním Rakousku, kterou hanlivě přirovnávaly ke zbytečné hysterii. Zatímco v Česku život normálně běžel, v Rakousku se vyvážela dětská pískoviště a lidé nekupovali zeleninu kvůli radioaktivitě.

"Byl v tom strach, trošičku i panika, ale rozhodně ne veliká. Myslíme si, že lidé mají právo na pravdivé informace. A úřady musí v takovém případě rychle rozhodnout, jaká opatření mají dělat," poznamenal Riepl.

Mladá fronta DNES - jižní Čechy
28.04.2008 - ANTONÍN PELÍŠEK
….....

Diskussion anlässlich Tschernobyl-Gedenkens

SANDL. Mit dem Autor des Buches „Die Menschen von Temelin“ können Interessierte am Samstag in Sandl diskutieren.

Anlässlich des Tschernobyl-Gedenktages 2008 stellt der Verein „Gemeinsam für Sonne und Freiheit“ am Samstag um 16 Uhr im Gasthaus Fleischbauer in Sandl die Übersetzung des Buches „Die Menschen von Temelin“ vor. Dabei gibt es auch die Möglichkeit, mit dem Autor Antionin Pelisek zu diskutieren. Dieser hat aus vielen Lebensgeschichten der Menschen rund um das AKW Temelin ein Buch gemacht, das nacherzählt, wie 500 Menschen wegen des Kraftwerks ihre Heimat dauerhaft verloren.

OÖNachrichten 23.04.2008

….....

Wegen Temelin mussten sechs Dörfer sterben

BEZIRK, GRÜNBACH/ Dramatische Auswirkungen der Absiedlung wegen Atomkraftwerksbau:Viele ältere Dorfbewohner hatten nur einen Wunsch: Zuhause sterben können. Frisch aus der Druckerei das neue Buch im ambitionierten und kürzlich mit dem Bruno-Kreisky-Preis ausgezeichneten Verlag Steinmaßl: Nicht nur vor Jahrzehnten gab es Vertreibungen und Absieldungen.

Vertreibung und Widerstand gab es in Mitteleuropa nicht nur in Kriegszeiten: Der Bau des Atomkraftwerkes Temelin bedeutete für 500 Menschen den dauernden Verlust ihrer Heimat.

Gerade für die älteren von ihnen, die meist Wohnungen in den Plattenbauten an der Moldau und

Budweis zugewiesen bekamen, war die Absiedelung ein schmerzlicher Einschnitt in ihr Leben.

„Im Jahr 1980 fällte die tschechische Regierung den Beschluss über den Bau eines Atomkraftwerkes im südböhmischen Temelin. Mit diesem Meilenstein begann in der südböhmischen Landschaft ein gigantisches Werk emporzuwachsen, das das Gesicht der ganzen Region prägte und sich nördlich von Budweis auf einer Fläche von über 400 Hektar ausbreiten sollte. Der Bau vernichtete neben kleinen Siedlungen und Einzelgehöften auch sechs Dörfer“, beschreibt der Autor Antonin Pelisek dieses dramatische Stück Zeitgeschichte einer ganzen Region.

Die Absiedlung von hunderten von Leuten zog sich über 15 Jahre hin. „Nur sie können erzählen, was unfreiwilliges Umziehen für sie selbst und für ihre Familien heißt. Niemand von den Mächtigen hat sich auch nur einen Moment über die psychischen Auswirkungen den Kopf zerbrochen, die diese Vertreibung bei den Angehörigen der älteren Generation ausgelöst hat“, beschreibt Pelisek. Ein jahrhundertelang aufgebautes Gemeinwesen wurde zerstört, soziale Beziehungen und Bindungen aufgelöst.

Jetzt gibt es dieses Buch auch in deutscher Sprache! Für die Übersetzung zeichnet sich Bernhard Riepl aus Sandl zuständig, verlegt hat es Franz Steinmaßl in seiner Edition „Geschichte der Heimat“.

„Mich erschüttert, wie menschenverachtend und zynisch man mit den Leute umgegangen ist. Die Häuser mussten besenrein übergeben und sogar noch der Dachboden von Spinnweben befreit werden, bevor die Bagger kamen und das ganze Haus niederrissen“, so der Verleger zu der aktuellen österreichischen Neuerscheinung.

Das Buch kostet 18.50 Euro. Weitere Informatinen gibt es unter: www.geschichte-heimat.at

03.04.08, Autor: Redaktion Freistadt, www.rundschau.co.at

….....

Zdroj: www.tips.at (Freistadt) vom 26.3.2008

Schicksale rund um Temelín

MÜHLVIERTEL/SÜDBÖHMEN. Von Dörfern, die sterben mussten und von Menschen, deren heimatliche Wurzeln ausgerissen wurden, um einem Atomkraftwerk Platz zu machen, erzählt Antonín Pelísek in seinem Buch „Die Menschen von Temelín". Die Übersetzung liegt druckfrisch in Franz Steinmaßls Edition Geschichte der Heimat vor.

Der Bau des Atomkraftwerkes Temelín bedeutete für rund 500 Menschen den dauernden Verlust ihrer Heimat. Gerade für die älteren unter ihnen, die meist Wohnungen in den Plattenbauten von Týn an der Moldau und Budweis zugewiesen bekamen, war die Absiedlung ein schmerzlicher Einschnitt in ihr Leben. Erschwert wurde dieser ganze Prozess noch durch den ausgesprochen zynischen und verächtlichen Umgang sowohl der Kraftwerksbetreiber als auch der Behörden mit diesen Menschen über den Systemwechsel 1989/90 hinaus. So erzählt Peliseks Buch, das Bernhard Riepl aus Sandl vom Verein „Sonne und Freiheit" übersetzt hat, vom Befehl, sogar den Dachboden noch von Spinnweben zu befreien, bevor die Bagger das Haus niederrissen. Selbst um das kleinste Kirschbäumchen mussten die Aussiedler förmlich feilschen, um es mitnehmen zu dürfen. Ein bedrückendes Zeitdokument des gebürtigen Budweisers Antonín Pelísek, der seit 1990 als Journalist bei verschiedenen Zeitungen arbeitet.

Buch-Informationen
Antonín Peliseks auf Deusch übersetztes Buch „Die Menschen von Temelín" ist zum Preis von 18,50 Euro im Buchverlag Steinmaßl (www.geschichte-heimat.at) und im Buchhandel erhältlich. ISBN-13: 987-3-902427-44-1

Abriss der Häuser in der Gemeinde Podhají im Jahr 1996. In einigen Häusern lebten die Bewohner bis zum letzten Moment.

Betlémské světlo putovalo do regionu z Věžovaté Pláně

(Českokrumlovský denik - 27.12.2007)

Věžovatá Pláně - U kostela se shromáždily desítky hasičů z českého i rakouského příhraničí

Jako by se nahoru ke kostelu sjeli snad všichni hasiči z regionu a jeho okolí, zdálo se v sobotu odpoledne ve Věžovaté Pláni. Nebyl to ale sen, nýbrž skutečnost. Kostel sv. Anny k večeru praskal ve švech při slavnostním setkání, na kterém se v kostele shromáždili lidé z obou stran česko–rakouské hranice kvůli betlémskému světlu. Čeští a rakouští hasiči si v sobotu betlémské světlo míru a přátelství předali už po devatenácté.

Jak vše začalo

Na počátky pěkné tradice vzpomínal její zakladatel na Českokrumlovsku Severin Krabatsch, místostarosta Okresního sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezka a také velitel Sboru dobrovolných hasičů Přízeř. „Začalo to v roce 1989. Už tehdy jsme uzavřeli přátelství s hasiči z rakouského Leopoldschlagu. Když jsme počátkem prosince dojednávali plány na další rok, oslovil mě velitel freistadských hasičů Karel Wagner, jestli se nechceme připojit k jejich nové tradici předávání betlémského světla," vyprávěl.

„Doba byla u nás tehdy všelijaká, ale prohlásil jsem, že i kdyby nikdo z české strany na hranicích na světlo nečekal, já tam budu." Ale 23. prosince Severin Krabatsch na hranici sám nestál. Spolu s ním tam posly s betlémským světlem vyhlíželi i členové některých hasičských sborů z Českokrumlovska. „A vzpomínají na to ještě dnes. Bylo to totiž to nejkrásnější setkání plné dojetí. Zřejmě jsme tehdy byli první v tehdejší ještě Československé republice, kdo převzal světlo z Betléma," uzavřel své vyprávění Severin Krabatsch.

Od té doby tradice trvá. Jenom si už čeští a rakouští hasiči betlémské světlo nepředávají na hranici, ale za veliké slávy střídavě jeden rok v některé z rakouských obcí či měst v příhraničí a příště zase naopak na českém území.

Dobří kamarádi

Letos se této cti dostalo Věžovaté Pláni. „Pro naši obec je to velká událost, kterou vyvrcholilo naše dlouholeté přátelství s rakouskými sousedy. Máme tu tak dneska spoustu kamarádů, zejména z rakouského Tragweinu a řady vsí z jeho okolí," usmívala se obyvatelka Věžovaté Pláně Ludmila Opelková.

„Mimochodem od rakouských přátel jsme v minulosti dokonce dostali hasičské auto a stříkačku. Měli jsme zájem, aby se předání světla uskutečnilo také u nás. Každá podobná akce dává lidi dohromady a dnes je skvělá účast," těšilo starostu Věžovaté Pláně Josefa Macha.

„Já s hasiči jezdím pro betlémské světlo pravidelně od doby, co tato tradice vznikla," nenechá si nikdy ujít předání betlémského světla šestasedmdesátiletý Miloslav Bohatý z Českého Krumlova, poslední z dosud žijících zakládajících členů sboru profesionálních hasičů v roce 1958.

Nesmí to skončit

„Je zapotřebí tuto tradici udržet, proto by bylo dobré, aby se organizování tohoto setkání ujaly i jiné obce," přeje si kaplan českokrumlovského vikáře Vojtěch Vágai.

….....

Zuzana Kyselová
viz také - Minutes Works

NUCLEAR BANK?
NO THANKS!
WORKSHOP „Nuclear Bank? - NO THANKS!“
January 18th in Linz, Austria

„AKW-Widerstand muss kreativ sein“

SANDL. Antonin Pelisek ist der Träger des 2. Sonne+Freiheit-Preises. Der tschechische Journalist nahm den mit 1000 Euro dotierten Preis am Sonntag in Sandl bzw. Budweis entgegen.

„AKW-Widerstand darf vor der österreichischen Tür nicht Halt machen“, waren sich Preisträger Antonin Pelisek (re.) und S+F-Obmann Bernhard Riepl einig.

Anti-Atom-Engagement und grenzüberschreitende Kontaktpflege müssen einander nicht ausschließen - beides wird vom Verein Sonne+Freiheit beispielhaft gepflegt“, unterstrich Preisträger Antonin Pelisek in seiner Dankesrede. Der Preisträger ist hauptberuflich südböhmischer Regionalberichterstatter für die tschechische Tageszeitung MFDnes und vernkünft immer wieder auf sensible Weise persönliches soziales und ökologisches Engagement mit seiner Tätigkeit als Journalist. Das ist natürlich nicht immer einfach. Peliseks Buch „Die Menschen von Temelin“ übersetzte Bernhard Riepl aus Sandl , der als Fremdsprachenlektor in Budweis tätig ist, ins Deutsche. Es behandelt das Schicksal der ehemaligen Bewohner der Dörfer rund um Temelin, die wegen des Kraftwerks ihre Heimat verlassen mussten. In dem Buch, das in Kürze im Verlag Steinmaßl erscheinen wird, bekommt der Leser auch ein realistisches Bild des Lebens im Kommunismus vermittelt. „Das verleiht dem Werk einen Wert weit über den atomkritischen Aspekt hinaus“, erklärte Riepl, der dem österreichisch-tschechischen Anti-Atom-Verein Sonne+Freiheit vorsteht. Einig war man sich, dass der AKW-Widerstand kreativ in seinen Formen sein muss und klarerweise auch vor der „österreichischen Tür“ nicht Halt machen darf.

„Eine Umschichtung der rund 40 Mill. Euro, die Österreich jährlich an die Atomlobby-Organisation Euratom bezahlt, in Richtung erneuerbarer Energiewende wäre längst fällig“, so Riepl weiter. Kritisiert wurde, dass man diesbezüglich auch von den Abgeordneten aus der Region kaum etwas höre. Bevor der tschechische Teil der Preisverleihungs-Runde entlang der Maltsch in Richtung Budweis verließ, lud Bürgermeister Alois Pils die Teilnehmenden noch auf ein Getränk ein.

Zwei Bücherkisten

Die Maltsch, als Fluss ein Symbol für die erneuerbare Kraft des Wassers, verbindet für ein Jahr die Sonne+Freiheit-Bücherkisten in Sandl und Budweis. Literaturliste: www.sonneundfreiheit.eu/literatur.html

Kein Atom-Ausbau

SÜDBÖHMEN. Abgelehnt hat das tschechische Parlament vergangene Woche mit knapper Mehrheit den Antrag der tschechischen Sozialdemokraten, die Entscheidungskompetenz über den Ausbau der Atomkraft von der Regierung in das Parlament zu verlagern. Dadurch wäre das Atom-Veto der Grünen umgangen worden.

Sonne+Freiheit: Preis für atomaren Widerstand

Menschen von Temelín

SANDL/BUDWEIS. Engagement im Widerstand gegen das atomare Risiko und für grenzüberschreitendes Verständnis belohnt der Verein „Sonne+Freiheit“ heuer zum zweiten Mal mit einem Anerkennungspreis.

Antonin Pelisek ist der diesjährige Preisträger. Der Journalist und Buchautor aus Budweis verfasste unter anderem zwei Bücher über die Menschen, die durch den Bau des Atomkraftwerks Temelín um ihr Zuhause kamen.

Sein Werk „Die Menschen von Temelín“ wurde vom Verein „Sonne+Freiheit“ ins Deutsche übersetzt und erscheint in der Edition Geschichte der Heimat von Franz Steinmaßl.

Den mit 1000 Euro (der Gegenwert von je zwei Windkraft- und Ökostromaktien) dotierten Preis bekommt Pelisek anlässlich des Zwentendorf-Gedenktages am Sonntag, den 4. November, um 14 Uhr in der Gemeindebibliothek Sandl überreicht. Dort hatte der Verein genau 15 Jahre nach dem Atomunfall in Tschernobyl seinen Ausgang genommen. Um 17.30 Uhr erfolgt die Preisverleihung in Budweis, jener Stadt, in der der Fluss Maltsch, der in Sandl entspringt, in die Moldau mündet.

Neuerdings stellt der Verein „Sonne+Freiheit“ eine mehrsprachige Bibliothek mit ökologisch relevanter Literatur, Filmen sowie Bücher mit interessantem und provokantem Inhalt zur Verfügung.

Budějovické listy - 30.08.2007

Slunce a svoboda pozvaly sousedy

České Budějovice/ Celkem 12 mužů a žen z České republiky a z Rakouska se zúčastnilo speciálního jazykového kurzu, který organizoval spolek Slunce a svoboda.

„Účastníci se učili základům českého a německého jazyka a už na konci týdne byli schopni spolu komunikovat," pochválil si za organizátory Bernhard Riepl, předseda spolku.

„Mezinárodní sdružení Slunce a svoboda si dalo úkol, navazovat při kulturních setkáních přeshraniční spolupráci," uvedl Riepl a dodal, že spolek usiluje například o propagaci alternativních zdrojů energie. Spolek v rámci jazykového kurzu pořádal i zájezd na výstavu s energetickou tematikou v rakouském Windhaagu.

„Je příkladně popsána v obou jazycích," zmínil Riepl. „Účastníky velmi překvapilo, když objevili hned za hraničním přechodem ve Wullowitz uvítací panel Hornorakouského turistického svazu, který sice vítá zahraniční hosty v pěti jazycích, ale chybí zde právě čeština.

Mohlo by to být považováno za omyl, ale bohužel také za záměr," myslí si Riepl a jako odpůrce Jaderné elektrárny Temelín poukázal na to, že pokud chce někdo přesvědčovat o něčem Čechy, měl by minimálně začít oslovením v jejich řeči. **(win)**

Rakušané se učí česky

>> Z VAŠICH DOPISŮ
>>
>> Celkem dvanáct mužů a žen z Rakouska a Čech se ve druhém srpnovém týdnu zúčastnilo speciálního jazykového kurzu, který organizoval mezinárodní rakousko-český spolek Slunce a svoboda.
>>
>> Účastníci se naučili základům německého a českého jazyka a už na konci týdne byli schopni spolu komunikovat. Kurz začal 6. srpna, v den, kdy v roce 1945 první atomová bomba předznamenala atomový věk.
>>
>> Součástí setkání byla návštěva výstavy s energetickou tématikou "Cesta do pozítří" v nedalekém rakouském Windhaagu, která je příkladně popsaná v obou jazycích. Shodli jsme se na tom, že je velmi důležité, aby se v Čechách konečně změnila podpora v souvislosti s obnovitelnými zdroji energie, a že by se nemělo bránit solárním zařízením pseudopamátkářskými argumenty. To byl

bohužel případ vesnice Holašovice, kterou jsme take v rámci kurzu navštívili.
>>
>> Také v Kaplici se setkávájí s tímto problémem. Když člověk vidí, co je možné v Rakousku nebo Německu, pak se tedy ptá, zda v Čechách není památková péče poněkud zkostnatěla.
>>
>> Kurz byl ukončen ve Věžovaté Pláni na Českokrumlovsku, první české obci, která se připojila ke sdružení na ochranu klimatu Klimabundnis. Tady se koná pravidelné setkání od listopadu 2004 každou druhou sobotu v mesici, střídavě na různých místech mezi Lincem a Českými Budějovicemi.
>>
>> Příšti setkáni se bude konat v sobotu 8. září na starém poutním místě Římov.
>>
>>24.8.2007 | Mladá fronta DNES - jižní Čechy
>> Autor: BERNHARD RIEPL, predseda sdruzeni Slunce a svoboda

Special-Sprachkurs

Spezial-Sprachkurs: Zwölf Teilnehmer in Tschechiens 1. Klimabündnisgemeinde

Mit Sprache Brücken gebaut

BEZIRK FREISTADT. Zwölf Teilnehmer aus Österreich und Tschechien lernten beim „Sonne+Freiheit"-Spezialsprachkurs in der 1. tschechischen Klimabündnisgemeinde Vezovatá Pláne die Grundlagen der Sprache ihres jeweiligen Nachbarlandes.

Die Sprachkursteilnehmer wunderten sich, dass die Tafel des OÖ. Tourismus in Wullowitz die internationalen Gäste nicht auch auf tschechisch begrüßt.

Am Ende der Woche konnten sich die Kursteilnehmer bereits einigermaßen gut untereinander verständigen. In der Sprachwoche stand jedoch nicht nur Lernen am Programm, es wurden auch gemeinsame Ausflüge unternommen, z.B. zur Windhaager Energieausstellung „Weg nach übermorgen", die vorbildlich zweisprachig angeschrieben ist. Ziemlich überrascht waren die Sprachkursteilnehmer jedoch von der Begrüßungstafel des OÖ. Tourismusverbandes in Wullowitz, die internationale Gäste auf fünf Sprachen begrüßt - aber ausgerechnet nicht auf tschechisch.

Abgeschlossen wurde der Kurs im Dorfgasthaus von Vezovatá Pláne im Rahmen des Kaplitzerstammtisches. „Dieses Treffen findet jeden zweiten Samstag im Monat abwechselnd an verschiedenen Orten zwischen Budweis und Linz statt und versammelt in ungezwungener Atmosphäre immer wieder sehr interessante Menschen. Ein Sprachenproblem gab es dabei noch nie", sagt Bernhard Riepl von „Sonne+Freiheit". Das nächste Treffen findet am 8. September im alten Wallfahrtsort Rimov statt, nähere Infos auf www.kaplitzerstammtisch.at oder unter Tel.: 0042-07753-83750.

V Pláni využijí slunce i vítr

Obec na Krumlovsku plánuje stavbu větrných elektráren, místní hospodu vytápí sluneční panely

Věžovatá Pláně - Je možné se oprostit od klasických dodavatelů energie a mít svůj dům závislý jen

na slunci? I o tom přemýšlejí lidé kolem spolku Sonne+Freiheit (Slunce a svoboda) a Energy Centre. V rámci mezinárodního Dne Slunce pozvali veřejnost do hospody ve Věžovaté Pláni na Kaplicku.

Obec se stovkou obyvatel je první českou vesnicí, která vstoupila do evropského ekologického společenství pro ochranu klimatu Klimabündnis. Hospodu i se společenským sálem vytápí sluneční kolektory, místní lidé dokonce plánují stavbu větrných elektráren.

"Zatím jsme jen zjišťovali parametry, sílu větru a umístění. Vyšlo nám, že zdejší vítr by stačil, obyvatelé se stavbou souhlasí. Teď se zase nápad zalíbil firmě E. ON, chtěla by tady větrnou elektrárnu stavět," uvedl starosta Josef Mach, který je známým propagátorem takzvané alternativní výroby energií.

Mach chce letos otevřít vlastní energetické zařízení na bioplyn. Ve třech nádržích bude z kukuřice, chlévského hnoje a sena vyrábět elektřinu a teplo. Část energie využije pro chod své zemědělské farmy, zbytek bude odvádět do rozvodné sítě. Teplo využije v sušárně dřeva. Letos už zasel na šedesáti hektarech polí speciální americkou kukuřici vhodnou k silážování na bioplyn.

"Úvěr mám od banky. V Rakousku jsem viděl vesnice vytápěné jedním zemědělcem. Mým snem je, aby byla celá obec energeticky samostatná, ale u nás je problém, že máme domy roztroušené a rozvody tepla do nich by měly velké ztráty," uvažuje Mach.

Podle energetického poradce Josefa Šťastného z českobudějovického Energy Centra, který ve Věžovaté Pláni odpovídal na dotazy lidí, dopadá na zem ze slunce patnáct tisíc krát více energie, než je její celková světová spotřeba. Přitom pozadu nezůstává ani Česko, doba slunečního svitu je 1500 hodin za rok.

"Obrací se na nás stále víc zájemců, kteří chtějí využít k vytápění domácností slunce. Poptávka už převyšuje nabídku poraden. Důvod je i ten, že ceny energií stále rostou a budou růst," míní Šťastný.

Domy mohou slunce využívat k výrobě tepla, ale i elektrického proudu pomocí takzvaných fotovoltaických systémů, což jsou speciální panely. V jižních Čechách patří mezi místa, kde využívají hodně energii slunce, například akvapark v Jindřichově Hradci, solární panely fungují také na střeše krumlovské radnice.

U domácností vyjde průměrný solární systém i s bojlerem na vodu na 80 až 120 tisíc korun, přičemž státní podpora jde až do 60 tisíc korun. Návratnost investice je pak 20 let, zařízení má životnost 35 let.

Diskuse ve Věžovaté Pláni se stala součástí několika set akcí pořádaných především v Rakousku, Německu a Švýcarsku v Den Slunce. Zúčastnili se jí i Rakušané z pohraničních oblastí, kteří se učí česky.

"Chtějí umět česky, jsme sousedé. Také v našem spolku jsou Češi, vyjíždíme na prohlídky rakouských vesnic, které využívají energii slunce nebo biomasu. Myslím, že je to lepší cesta, jak se shodnout v energetické politice než blokády hranic," uvedl předseda spolku Slunce a svoboda Bernhard Riepl.

***

"Mým snem energeticky samostatná obec, ale u nás jsou domy roztroušené a rozvody by měly velké ztráty."

starosta Věžovatých Plání Josef Mach

Regionální mutace| Mladá fronta DNES - jižní Čechy
Autor: ANTONÍN PELÍŠEK
copyright: MAFRA a.s. - MF DNES - iDNES

Anti-Atom-Preis für Tschechen

FREISTADT. Unweit von Temelin wohnt Jan Jakeš, der jetzt von dem Verein Sonne + Freiheit mit einem Anti-Atom-Anerkennungspreis für seine Bemühungen um erneuerbare Energie bedacht wurde.

Bernhard Riepl (l.), Hadwig Vogl und Bernhard Salmhofer vom Verein „Sonne + Freiheit" überreichten Jan Jakeš (2.v.l.) den Anerkennungspreis.

Der mit 30.000 Kronen - rund 1100 Euro - dotierte Anti-Atom-Anerkennungspreis ging an Jan Jakeš, der im südböhmischen Unesco-Dorf Holasovice gegen großen bürokratischen Widerstand ein vorbildliches Solaranlagenprojekt realisiert hat.

„In Tschechien gibt es anders als in Österreich leider keinen Anspruch auf Förderungen für Solaranlagen. Deshalb bin ich sehr dankbar für diesen Preis von Sonne + Freiheit", bringt Jakeš es auf den Punkt, warum es in Tschechien nicht leicht ist, der Atomlobby etwas entgegen zu setzen. Indessen wurde in der Vorwoche bekannt, dass die Kollaudierung (Benützungsbewilligung) für die beiden Reaktorblöcke im AKW Temelin still und heimlich erteilt worden ist - obwohl im Melker Abkommen mit Österreich vereinbart worden war, dass erst offene Sicherheitsfragen geklärt werden müssen. Die Atomgegner fordern nun eine Völkerrechtsklage gegen Tschechien und kündigen auch wieder neue Blockaden des Grenzübergangs Wullowitz an.

Block 1 abgestellt

Am vergangenen Wochenende musste Block 1 im Atomkraftwerk Temelin erneut abgestellt werden, um die Funktionstüchtigkeit des offenbar fehlerhaften Notanschaltsystems zu überprüfen. „Das Sicherheitsrisiko wird dadurch aber keinesfalls gelöst", spricht atomstopp_oberoesterreich von einer brenzligen Situation.

Die Kraft des Geistes

FREISTADT. „Die Kraft des Geistes, mit Ruhe und Gelassenheit durch den Alltag" heißt der Vortrag mit Mental- und Energiecoach Mag. Norbert Withalm, zu dem der Lions Club Freistadt am Sonntag, den 19. November um 19 Uhr in den Salzhof einlädt. Freiwillige Spenden aus der Veranstaltung fließen sozialen Zwecken zu. Der Lions Club Freistadt setzte in den vergangenen Monaten wieder viele soziale Schwerpunkte und Aktivitäten. So organisierte der Lions Club zusammen mit den Optikern der Region eine Brillensammlung für Afrika, spendete für Augenoperationen für Blinde in der dritten Welt, unterstützte die Schwerstbehinderten-Klasse der Volksschule Freistadt finanziell und kaufte zusammen mit dem Rotary-Club einen Computer für die Hospizbewegung Freistadt.